

fužinar

Leto XIX

Ravne na Koroškem, 15. aprila 1982

Št. 4

Odpravimo vse slabosti

Neposredno po koncu druge svetovne vojne je Boris Kidrič dejal: »JUNAKOM BORBE NAJ SLEDE JUNAČI DELA!«. Te besede so nam lahko spet vodilo, saj so za uspešno vodenje ekonomske stabilizacije še kako potrebni junaki dela. Kriza v svetovnem gospodarstvu je pustila globoke brazde tudi v nadaljnjem razvoju našega gospodarstva. Mnoge slabosti, ki so se v preteklem obdobju kljub izrednemu razvoju kopičile, so našle plodna tla prav v tem obdobju težkega ekonomskega stanja. Ekstenziven razvoj, ki je še vedno izredno navzoč v naši miselnosti in dejanjih, terja svoje. Imamo sicer različne pogoje pri gospodarjenju, imamo poleg zastarelih strojev tudi najmodernejše proizvodne naprave, na katerih pa proizvedemo premalo in ne dovolj kvalitetno. Moramo več proizvajati, da bomo lahko več izvažali. Več pa moramo izvažati zato, da se bomo lahko aktivneje vključili v mednarodno delitev dela in da bomo lahko uvozili tisto, česar na domačem tržišču ni in kar za normalno proizvodnjo nujno potrebujemo. Toda več moramo proizvajati na že obstoječih strojih in na

pravah, z modernizacijo proizvodnje pa moramo dosegati nadaljnje učinke! Problem produktivnosti dela je v našem odnosu do dela, v naši premajhni zavzetosti za dosledno uveljavljanje socialističnega samoupravljanja, ki lahko zaživi popolnoma le, če bo imelo dobro osnovo, dobro materialno bazo. Od nas samih je odvisno, kdaj bomo presegli sedanjost težko ekonomsko situacijo. Nihče, ne na zahodu ne na vzhodu nam ne bo pomagal, saj tega tudi ne želi. Naš samoupravni socializem, ki je edinstven v svetu, je v popolnem nasprotju s kapitalističnimi odnosi. Zahoda, je v popolnem nasprotju s tako imenovanim realnim socializmom na Vzhodu. Je edina družbena ureditev, ki v popolnosti prizna človeku svobodo do dela in ustvarjanja ter do plodov njegovega dela.

Ko preštevamo rezultate svojega dela, skoraj vedno samozadovoljno ugotavljamo, da smo sami naredili vse. Le sosed, on je tisti, ki ne dela dovolj. Pri njem je treba iskati vzroke za slabšanje gospodarskega stanja. Ko bo on uredil in odpravil svoje napake, bo tudi nam lažje. Res je to! Vendar nje-

mu še vedno ne bo lažje zaradi nas, saj bo še vedno dobival od nas proizvode, ki bodo nastali v predragi proizvodnji, ki bodo posredno dražili tudi njegove izdelke.

Za odpravo slabosti se moramo zavzeti dosledno vsi, na vseh nivojih, v vseh sredinah, le tako bomo lahko uspešni. Ne dopustimo, da bodo naši otroci dejali: to, kar so dedje priborili v krvavem boju za narodno osvoboditev, so naši očetje zapravili s svojo lagodnostjo in neprimernim odnosom do dela.

Komunisti smo tik pred 9. kongresom ZKS. Izberimo ta trenutek za dosleden in neizprosni boj proti vsem napakam, proti vsem posameznikom, ki jim je naš samoupravni socializem

še vedno zavora za doseg svojih ambicij, ki nimajo ničesar skupnega s socialistično moralno. Strnimo svoje vrste, iz njih odstranimo ves plevel, ki vzbuja nezaupanje v vrstah delovnih ljudi pri naših prizadevanjih za odpravo vseh pomanjkljivosti, ki se pojavljajo in ovirajo nadaljnji ter hitrejši razvoj samoupravnih odnosov.

Ob praznovanju 27. aprila se spominimo vseh tistih, ki se niso bali tudi za ceno svojih življenj upreti sovražniku. Koliko žrtve je bilo potrebnih, da smo dosegli nacionalno osvoboditev v državi, kjer so vsi delovni ljudje svobodni, kjer ni izkoriščevalcev in izkoriščanih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

MED KONGRESOMA

9. 3. 1982 je bila na Ravnah programsko volilna konferenca komunistov občine Ravne. Na njej so pregledali in ocenili svoje delo med 8. in 9. kongresom ZKS, sprejeli programske usmeritve za delo v naslednji mandatni dobi in izvolili člane komiteja, OK ZKS, člane MS ZKS za Koroško in delegate za 9. kongres ZKS in 12. kongres ZKJ.

DELOVANJE ZVEZE KOMUNISTOV V OBČINI RAVNE MED 8. IN 9. KONGRESOM ZKS

Po 8. kongresu ZKS je bila vsa aktivnost usmerjena v utrjevanje položaja in vloge delavcev v združenem delu. Samoupravne poti so postale globlje in trdnjše, seveda pa imajo delavci še premajhen vpliv na upravljanje z dohodkom, na porabo sredstev za skupne in splošne potrebe, na družbeno dogovarjanje in planiranje. Uspešno pa so se začeli vključevati v upravljanje in odločanje skozi delegatski sistem.

Komunisti so na programskih in tematskih konferencah načrtovali delo, se dogovarjali in sprejemali sklepe za delo komiteja in komunistov v osnovnih organizacijah.

Skupaj z delavci v OZD so razreševali številne težave, ki so posledica gospodarske in energetske krize v svetu in državi. Kljub temu smo v občini povečali industrijsko proizvodnjo in proizvodnjo hrane, zlasti prirejo živine. Največji napredek je bil dosežen v železarni Ravne, kjer so uvedli vrsto novih, sodobnih sredstev v proizvodnjo, na nekaterih mestih tu-

di novo tehnologijo. V železarni in rudniku se vse bolj uveljavlja raziskovalno delo.

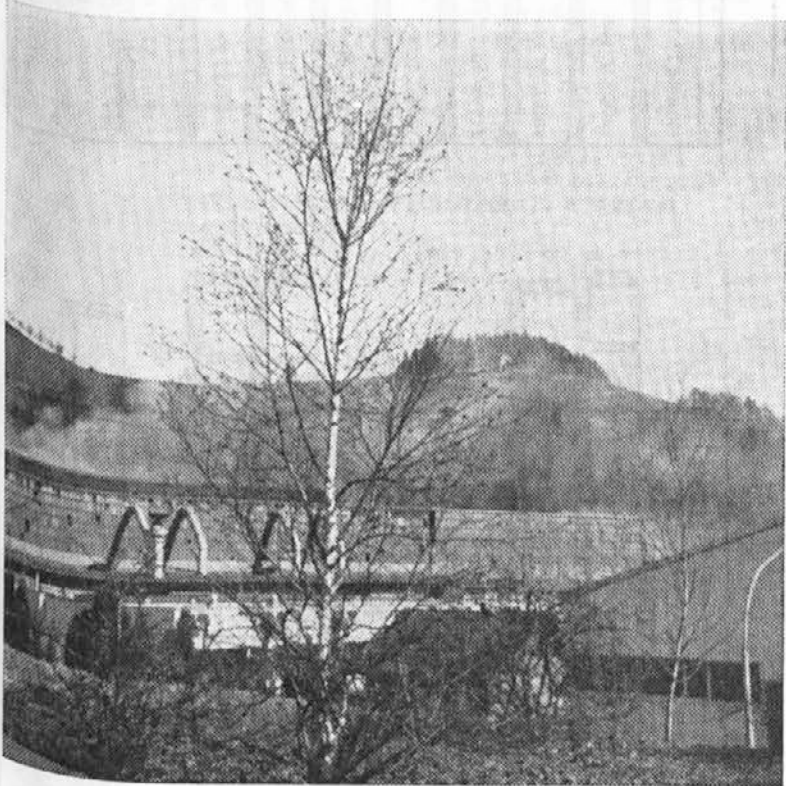
Uspešno je bilo dogovarjanje z delavci, kako bodo delovale družbene dejavnosti. Da bi ustvarili pogoje usmerjenemu izobraževanju, so se naši občani in delavci izrekli in tudi namenili sredstva za ureditev specialnih učilnic, za razvoj COŠ, za nove prostore zdravstveni dejavnosti, s tem pa dokazali, da znajo skozi svobodno menjava pravilno oceniti prispevek družbenih dejavnosti k razvoju proizvodnje.

Komunisti so se zavzemali za zmanjšanje brezposelnosti v občini, saj je znano, da je v mnogih DO še vedno preveč nadurnega in pogodbenega dela in nepravilnih odhodov v pokoj.

Z delavci v sindikatih so se komunisti intenzivno vključili v priprave na 3. kongres samoupravljalcev.

Na konferencah so večkrat ocenjevali delo in naloge, ki jih imajo komunisti pri podružbljanju SLO in DS ter ugotovili, da

(Nadaljevanje na 4. strani)

Praznično

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pomislimo na naše borke in borce, ki so v težkih dneh narodnoosvobodilne vojne v nemogočih razmerah premagovali vse težave, pomislimo na težko obdobje po vojni, ko je bila naša lepa država izolirana, ko smo bili prepuščeni sami sebi, pa smo kljub temu postavili solidne temelje za naš sedanji osebni in družbeni standard. Vselej smo prešli prek ovir, ki so bile pred nami, zato se z zaupanjem lotimo premagovanja tudi ovir, ki so sedaj pred nami. Če bomo dosledni, bomo ponos-

ni zmagovalci in ne bo nikogar, ki bi nas na naši poti nadaljnje izgradnje samoupravnega socializma lahko zaustavil.

1. maj je največji praznik delovnih ljudi. Lep je ta dan, takrat nam je v srcih toplo, tedaj se tudi radi spomnimo na uspehe, ki smo jih dosegli pri delu. Naredimo še kritični pregled vsak pri sebi, v svoji neposredni sredi, v kateri delamo in živimo. Ob praznovanju 1. maja pa dokončno sklenimo, da bomo prekinili z dosedanjimi praksami in začeli dosledno opravljati svoje naloge.

Zaradi deformacij pri termični obdelavi in perpoznom ravnanju v kovačnici je ostalo neodpremljeno veliko število šipk. Največji izpad pa je nastal pri stiskalnicah, in to zaradi težav pri montaži ter nepravilnim prevzemom s strani kupca.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI.

TOZD je presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 105,0 odstotkov, in to predvsem na račun gredic, saj znaša tu prekoračitev 281,0 odst. Proizvodnja industrijskih nožev je bila presežena za 10,7 odst., medtem ko je bila proizvodnja brzoreznega orodja dosežena 100,0 odst.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI.

Vzrok zaostanka 34,9 odst. za predvidenim planom je treba iskati predvsem v dolgotrajnih generalnih strojnih popravilih, nepravilno dobavljenem vložku za vrtno orodje in neprimerni toplotni obdelavi jeklene litine. Svoje pa je dodalo še nekvalitetno orodje in povečan bolniški stalež.

TOZD VZMETARNA. Sprotna in redna dobava materiala, nižji izostanki zaradi dopustov in boleznih, boljša organizacija dela in ugoden asortiment so omogočili kontinuirano delo in doseganje predvidenega plana proizvodnje.

TOZD REZALNO ORODJE.

Predvideni mesečni plan skupne proizvodnje je TOZD presegla za 35,7 odst. kljub precejšnjim težavam zaradi pomanjkanja karbidne trdine in neustrezne kvalitete

Čiščenje peči

brusnih segmentov, precej pa se povečali tudi bolniški izostanki.

TOZD KOVINARSTVO. TOZD je zaostala za predvidenim planom 14,8 odst. Vzrokov za to

Februar v številkah

Predvideni plan skupne proizvodnje v februarju ni bil dosežen, zaostanek 2,8 odst., v kumulativni prekoračitev 0,6 odst. Kljub dokaj ugodni odpremi v februarju (prekoračitev 1,5 odst.) zaostajamo za predvidenim planom pri fakturirani realizaciji za 10,9 odstotkov, v kumulativni 15,5 odst. Izvoz je bil količinsko presežen za 0,9 odst., v kumulativni zaostajamo za 3,9 odst. Vrednostno pa zaostajamo za predvidenim planom 9,1 odst., v kumulativni 7,7 odst. Prodaja na domačem trgu je zaostala v februarju za 13,4 odst., v kumulativni 18,1 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

TOZD JEKLARNA. V februarju TOZD ni dosegla predvidenega načrta predvsem zaradi izpada v jeklarni II. Proizvodnja je bila ovirana zaradi večjih popravil in zelo slabega vložka, ki je povzročal večje število zalaganj. Velika ovira je bilo tudi občasno pomanjkanje raznih vložnih materialov, od karburita, jedavca, do legur. Improvizacije pa podaljšujejo čas izdelave. Pri sedanjih oskrbi z vložnim materialom TOZD ne more normalno izpolnjevati svojih planskih obveznosti.

TOZD JEKLOLIVARNA. Z uspešno proizvodnjo v februarju je TOZD nadoknadila zaostanek iz januarja. Pomanjkanje delavcev v čistilnici se je nekoliko ublažilo in bo dalo ponovno možnost za uvedbo četrte izmene pri termični obdelavi. Težave je povzročilo predvsem pomanjkanje ferolegur in kromitnega peska. To sicer ni zavrlo proizvodnje, povzročilo pa je spremembo proizvodnega programa in s tem vrsto nepravilno izvršenih dobav.

TOZD VALJARNA. Zaradi pomanjkanja vložka na težki progi tu ni bil dosežen predvideni načrt skupne proizvodnje, zaostanek 11,3 odst. Uspešnejša je bila proizvodnja na srednji in lahki progi. Prekoračitev na srednji progi znaša 8,6 odst., na lahki pa 45,6 odst.

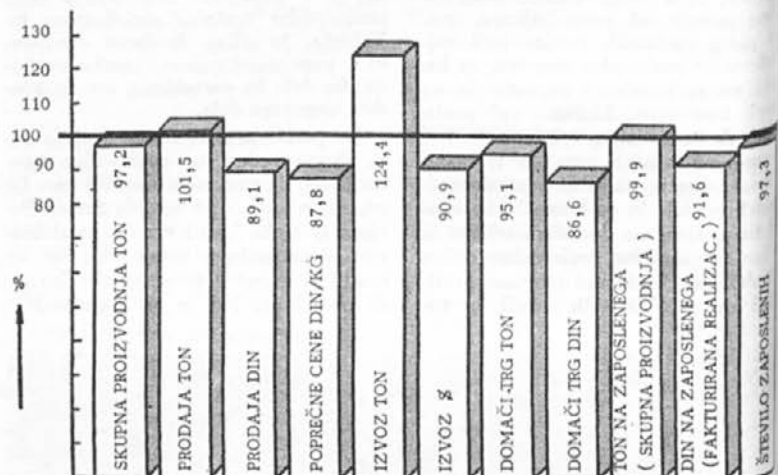
TOZD KOVAČNICA. TOZD je ob ugodni proizvodnji presegla tako predvideni plan skupne proizvodnje kot tudi odpreme in izvoza. Zaradi zelo nizkih in neugodnih cen pa precej zaostaja pri fakturirani realizaciji. Znatno pod predvidenim planom je bila prodaja na domačem trgu.

TOZD JEKLOVLEK. TOZD je presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 8,9 odst. Največji presežek je bil pri brušenem jeklu, 15,0 odst., vlečeni žici, 13,8 odst. in vlečenem jeklu, 8,9 odst. Proizvodnja luščenega jekla je bila dosežena 100,0 odst. Težave v proizvodnem procesu nastajajo pri brušenem paličastem jeklu. Tu prihaja zaradi iztrošenosti strojev do ovalnosti.

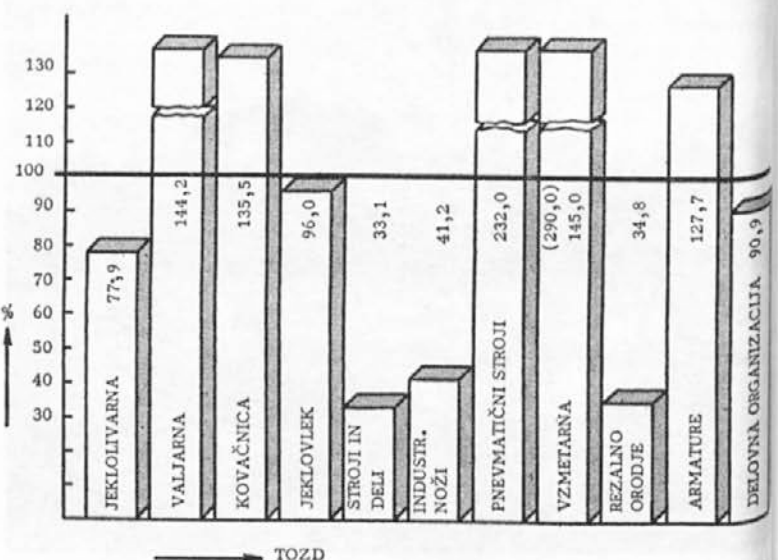
TOZD ORODJARNA. Skupna proizvodnja v februarju je zaostala za predvidenim planom 42,9 odst. Odpredelane pa so bile precejšnje zaloge, tako da je bila odprema količinsko presežena za 51,0 odst., fakturirana realizacija za 54,7 odst. Težave v TOZD nastajajo pri razrezu materiala, saj ima TOZD stroji in deli, ki opravljajo to storitev, premajhne zmogljivosti.

TOZD STROJI IN DELI. Zaostanek s planom predvidene količine skupne proizvodnje znaša 29,3 odst. Vzrok je predvsem v izpadu delne proizvodnje jeklene litine (prepozno popravilo v čistilnici in nekompletirane šarže).

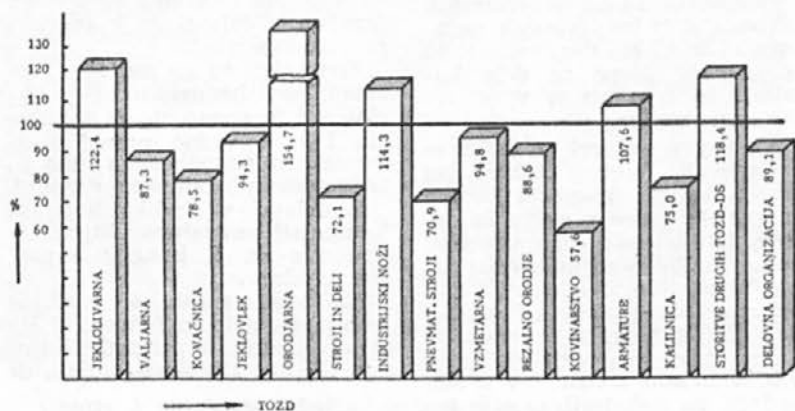
DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V FEBRUARJU 1982

IZVOZ V \$ V FEBRUARJU 1982

FAKTURIRANA REALIZACIJA V FEBRUARJU 1982

OPB.: DOSEŽENI IZVOZ PRI TOZD VZMETARNA SE ZDRUŽUJE 50 % Z AVTOTELEFONOM

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ g		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	febr.	kumul.	febr.	kumul.	febr.	kumul.	febr.	kumul.	febr.	kumul.	febr.	kumul.
JEKLARNA	94,1	97,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	106,7	101,8	124,4	107,9	122,4	105,9	77,9	58,2	87,2	64,1	129,6	114,5
VALJARNA	97,8	102,5	98,5	99,2	87,3	81,9	144,2	126,7	161,9	140,0	74,9	72,2
KOVAČNICA	108,8	113,2	116,8	110,6	78,5	80,1	135,5	113,7	151,3	124,7	70,8	75,4
JEKLOVLEK	108,9	110,3	116,8	108,8	94,3	90,3	96,0	85,4	102,3	90,4	93,3	90,3
ORODJARNA	57,1	53,0	151,0	111,2	154,7	111,3	-	-	-	-	169,2	121,8
STROJI IN DELI	70,7	77,2	64,5	76,6	72,1	78,1	33,1	84,1	35,5	81,4	89,5	76,6
- NOŽI, BRZOREZ, OR.	110,2	105,1	97,4	94,9	113,5	107,5	41,2	64,2	45,4	59,5	172,3	148,9
- GREDECE	381,0	190,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- PALICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	205,0	135,0	97,6	95,4	114,3	108,4	41,2	64,2	45,4	59,5	172,8	149,9
PNEVMATIČNI STROJI	65,1	75,6	67,1	74,3	70,9	78,9	232,0	150,0	287,5	181,3	62,3	74,9
VZMETARNA	100,1	101,0	95,7	100,0	94,8	93,9	290,0	264,7	160,7	143,5	84,2	86,0
REZALNO ORODJE	135,7	100,0	102,9	77,7	88,6	91,1	34,8	60,3	42,0	63,8	93,1	93,7
KOVINARSTVO	85,2	82,2	78,2	68,5	57,6	49,6	-	-	-	-	57,6	49,6
ARMATURE	122,4	77,6	121,6	77,0	107,6	62,1	127,7	63,7	124,2	62,2	76,9	61,8
KALILNICA	-	-	-	-	75,0	72,4	-	-	-	-	75,0	72,4
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	118,4	75,6	-	-	-	-	118,4	75,6
DELOVNA ORGANIZACIJA	97,2	100,6	101,5	100,1	89,1	84,5	90,9	92,3	100,9	96,1	86,6	81,9

OPB. DOSEŽEN IZVOZ PRI TOZD VZMETARNI SE ZDRUŽUJE 50 % Z AVTOTEHNO

več: tako še vedno niso uspeli odpraviti okvare na topovarnilnem stroju, dobavitelji kasnije z dobavo rezkal in še vedno so težave pri dobavi kurilnega olja, kar večkrat negativno vpliva na doseganje boljše proizvodnje.

več z rokom dobave za 2. in 3. kvartal. V tem mesecu je bilo danih precej ponudb za nove količine valjev, vendar so bili zaradi prezasedenosti kovačnice dani nekoliko daljši dobavni roki, ki bodo morda za zunanji trg predolgi in bodo ovirali sklenitev novih pogodb.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V februarju znaša izkoristek delovnega časa 87,58 odst., odsotnosti pa 12,42 odst.

Odsotnosti so bile porazdeljene takole:

letni dopust	2,81 %
izredni plačani dopust	0,71 %
službena potovanja	0,45 %
bolezni do 30 dni	3,55 %
bolezni nad 30 dni	3,97 %
neplačane odsotnosti	0,17 %
ostale plačane odsotnosti	0,76 %

TOZD ARMATURE. V februarju je TOZD presegla predvideni plan skupne proizvodnje za 22,4 odst. S tem se je delno izboljšalo tudi stanje v kumulativu.

IZVOZ

V februarju smo presegli dinarsko vrednost izvoza za 0,9 odst., pri dolarski primerjavi pa zaostajamo za 9,1 odst.

K februarjski realizaciji je največ pripomogla TOZD valjarna, saj smo ustvarili z valjanjem paličastim jeklom za 53 odst. celotnega izvoza na konvertibilno področje. Na TOZD kovačnico odpada 15 odst., medtem ko so vse ostale TOZD udeležene v februarjskem izvozu z manjšim deležem predvsem zato, ker so roki dobave izdelkov teh TOZD predvideni v glavnem za naslednje mesece, za nekatere izdelke pa še ni sklenjenih dovolj pogodb.

V februarju smo dobili dodatna naročila za valje, vendar naj-

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLOLIVARNA. TOZD je v minulem mesecu prodajala največ na domačem trgu, kjer se dosega precej višje prodajne cene glede na ugodnejši asortiment proti izvoznemu. Veliko so prispevali k preseženemu planu planske službe jeklolivarne in celotno vodstvo z zastavljenim akcijskim planom.

TOZD VALJARNA. Zaradi nekoliko slabšega asortimenta in povečanega izvoza TOZD ni dosegla najugodnejših rezultatov na domačem trgu. Nedoseženemu to-naznemu planu gredci pa je še vedno vzrok pomanjkanje vložka iz TOZD jeklarne.

TOZD KOVAČNICA. Količinsko je TOZD predvideni plan na domačem trgu presegla, vendar zaostaja vrednostno zaradi neugodnih prodajnih cen, saj prodajajo zaradi pomanjkanja Fe-legur v jeklarni (predvsem fero molibdena) kvalitetno slabša — nelegirana jekla.

TOZD JEKLOVLEK. Količinsko prodajo na domačem trgu je TOZD dosegla, vendar zaostaja za finančnim planom, in to predvsem zaradi nekoliko slabšega asortimenta in delnega pomanjkanja vložka.

TOZD ORODJARNA. Proizvodnja normalij je bila v februarju zelo visoka, kar je ugodno vplivalo na poslovni rezultat, količinsko je bila proizvodnja presežena za 94,2 odst. V TOZD se srečujejo predvsem s problemom velikih zaostankov pri izdelavi orodja, za tako zahtevno proizvodnjo bo potrebno modernizirati strojni park.

OSKRBA Z ENERGIJO

Kljub neredni dobavi primarnih energetskega medijev in redukcije zemeljskega plina, so bili v februarju vsi porabniki redno oskrbljeni z vsemi energetskimi mediji. Zaradi nerednih dobav pa so se znižale zaloge primarnih medijev.

V februarju je bilo nabavljeno

— elektro energije	17.861.510 kWh
— zemeljskega plina	4.182.640 Nm ³
— butana — propana	17.120 kg
— mazuta	1.872.820 kg
— koksa	5.800 kg
— karbida	12.870 kg
— kurilnega olja	9.300 kg
— hladne vode	821.822 m ³

sežena prodaja na domačem trgu. Količinsko in vrednostno je bil mesečni plan presežen pri vzmet-nih palicah. V TOZD imajo delne težave z vložnim materialom, ki ga občasno ni v zadostnih količinah.

TOZD REZALNO ORODJE.

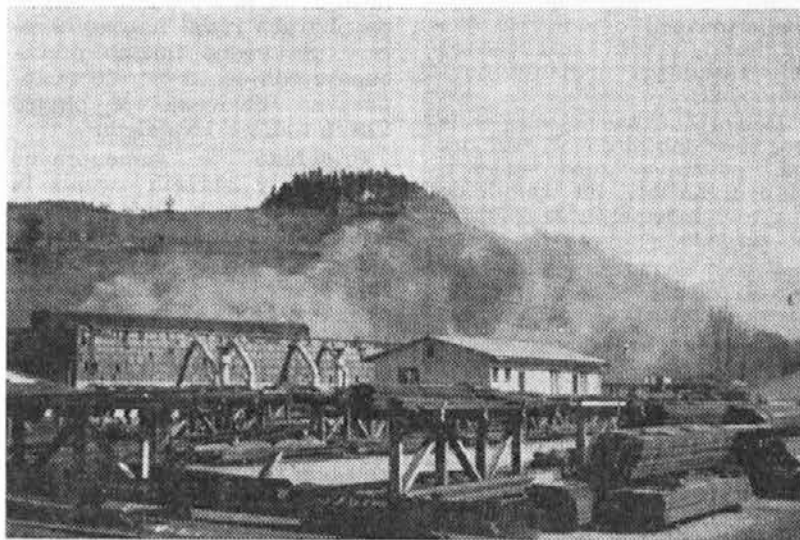
Prodaja v februarju je bila presežena za 9,2 odst., vrednostno pa tu beležimo zaostanek 6,9 odst., in to predvsem zaradi neugodne strukture proizvodnega programa.

TOZD ARMATURE. TOZD je presegla predvideno prodajo na domačem trgu za 15,3 odst., prednostno pa zaostala za 23,1 odst. V TOZD se še vedno srečujejo s problemom neredne oskrbe z deli, kar znatno vpliva na končni rezultat proizvodnje.

UVOZ

V februarju se problemi z uvo-zom niso bistveno spremenili. Ob-čutno je bilo pomanjkanje deviz-nih sredstev, s čimer je bila okrnjena možnost plačevanja uvože-nega blaga in zapadlih obveznosti do inozemstva, prav tako tudi novo prijavljanje uvoznih poslov.

Pogoj ob vsaki prijavi sklenje-nega uvoznega posla je razpolo-ganje z deviznimi plačilnim sred-stvi (efektivno na deviznih raču-nih), ta nam pripada v višini 65 odst. od prilivov, ki prispevajo za naše izvoženo blago, ter raz-polaganje s pravicami fizičnega uvoza. Te se ravna po izpolni-tvi fizičnega izvoza, predvidene-ga v planu posameznih TOZD

Skladišče

oziroma OZD in še širše v okviru SOZD, kjer te pravice združujemo po planu fizičnega uvoza blaga.

Za februar je veljala še akontacija fizičnih pravic, preračunana na izpolnitev fizičnega uvoza v enajstih mesecih preteklega leta. Iz te akontacije smo prijavili — ponovno registrirali carinjenje opreme za novo jeklaro, tako da je bila dana s tem možnost carinjenja in dokončne uporabe te opreme, ki pa je z akreditivom že plačana.

Težave so bile glede oskrbe orodij, še huje pa z nadomestnimi deli za sprotno vzdrževanje obstoječe opreme, in to vse zato, ker nam manjka plačilnih pravic in prav tako tudi pravic fizičnega uvoza.

Bistvenih zastojev v proizvodnji ni bilo registriranih, prišlo pa je do premikov programa proizvodnje.

NABAVA

Težave iz januarja so se nadaljevale tudi v februarju s povečanimi težavami v preskrbi s starim železom. Te težave so spremljale tudi nabavo osnovnih surovin, posebno ferolegur, materialov odpornih proti ognju in nekovinskih dodatkov. Prav tako primanjkuje izdelkov črne metalurgije v proizvodnji kovinsko predelovalne industrije in kooperaciji tako glede količin, asortimana, dobavnih rokov ter izdelkov iz uvoza, ki so vgrajeni v izdelke kovinsko predelovalne panoge.

Tako torej vidimo, kaj se je dobrega in manj dobrega dogajalo v pretekli mandatni dobi, kje smo storili premalo glede na dane možnosti, kaj nas čaka v prihodnje. Delati boljše, biti bolj disciplinirani in odgovornejši za

svoja ravnanja, to se ve, kako po svoji vesti in znanju, tudi to se ve.

(Povzeto iz poročila o delovanju ZK občine Ravne med 8. in 9. kongresom)

TEŽIŠČA DELA ZK V NASLEDNJI MANDATNI DOBI

Iz obširne programske usmeritve za delo v naslednjem mandatnem obdobju povzemamo naslednja tematska gesla:

— Komunisti se bodo zavzemali za aktivno vlogo delavcev pri načrtovanju in ustvarjanju gospodarske politike in odločanju o rezultatih njihovega dela.

— Podpirali bodo vsa prizadevanja za pospeševanje izvoza.

— Zavzemali se bodo za to, da bomo v občini pridelali do 1. 1985 85 odst. potrebne hrane.

— Trudili se bodo za boljše prostorsko planiranje in prenovljene urbanistične načrte.

— Pospeševali bodo uveljavljanje sistema skupnega prihodka in svobodne menjave dela.

— Prizadevali si bodo za stalno dopolnjevanje sistema OD, ki bo spodbujal večjo produktivnost dela, boljše izkoriščanje strojev in naprav, boljše kakovost, večjo količino in manjše izostanke.

— Vsaj enkrat letno bodo analizirali vlaganje v razširjeno reprodukcijo v OZD in v družbeni standard.

— Spodbujali bodo združevanje na področju gostinstva, turizma, prevoznitstva, gradbenitstva in druge spremljajoče dejavnosti.

— Zavzemali se bodo za prednost zdravstva in šolstva v zaostrenih pogojih gospodarjenja.

— Trudili se bodo, da bi delovnim ljudem in občanom za-

gotovili odločilno vlogo pri ustvarjanju materialnih pogojev za skladen razvoj občine.

— Poživili bodo delo družbenih in potrošniških svetov.

— Zavzemali se bodo za to, da bodo številni dobri samoupravni sporazumi in družbeni dogovori tudi v resnici učinkovito urejali medsebojne pravice in obveznosti.

— Trudili se bodo za bolj učinkovito delo komitejev za SLO in DS ter za dvig varnostne kulture med delavci in občani. Storili bodo vse potrebno za izdelavo obrambnih in varnostnih načrtov in za njihovo uskladitev.

— Izpričano aktivnost komunistov bodo iz osnovnih organizacij prenesli v okolja, kjer delajo in živijo.

— Sklepi občinske konference ZK bodo odraz teženj osnovnih organizacij ZK.

— Prizadevali si bodo za stalno idejnopolično usposabljanje na podlagi teoretičnih dognanj.

— Pridobivali bodo v svoje vrste več neposrednih proizvajalcev, kmetov, žena in delavcev, ki delajo s proizvodnimi sredstvi v zasebni lasti.

— Bolj aktivni bodo v krajevnih skupnostih, kjer živijo, in v panogah, kjer delujejo (šport, kultura, šolstvo itn.).

— Skrbeli bodo za še boljše informiranost.

MED KONGRESOMA

(Nadaljevanje s 1. strani)

je delo komunistov na tem področju dobro.

V naših DO so tudi delavci iz drugih bratskih republik in pokrajin, ki so jim še posebej znali prisluhniti v kulturi, kar kaže lani na Ravnah ustanovljeno KUD Bratstvo, ki povezuje delavce naših narodov in narodnosti.

V preteklem obdobju so se močneje odražali problemi razvoja in neskladij v družbeni reprodukciji. Vseh oblik porabe nismo uskladili z ustvarjenim dohodkom in razpoložljivimi sredstvi, tako smo tudi neposredno vplivali na rast cen in inflacijo.

Prepočasi in nedosledno se uveljavlja samoupravno povezovanje med tozidi ene DO in tozdi druge. Navznoter so stvari še nekako urejene, navzven pa še vedno prevladujejo kupno-prodajni odnosi, kar še posebej velja za odnose med trgovino in proizvodnjo.

Pri oblikovanju in uresničevanju cenovne politike še nismo uspeli zagotoviti ustreznega vpliva delavcev.

Preslabo (razen nekaj izjem) so motivirani delavci za proizvodno in ustvarjalno delo ter za ustvarjanje večjega dohodka na podlagi domačega razvoja in znanja. Nestimulativno nagajevanje inovacijskega in razvojnega dela je v veliki meri povzročilo zastoj pri uvajanju novih tehnologij.

Dolgoročna usmerjenost v izvoz še vedno ni dovolj realizirana, povezave zunanjetrgovinskih organizacij na trajnih dohodkovnih temeljih še sploh niso zaživele.

V naši občini še nismo storili dovolj za napredek in podružbljanje kmetijstva.

Na področju zaposlovanja so še velika neskladja, predvsem ko gre za ženske in delavce z zmanjšano delovno zmogljivostjo.

Pri gradnji stanovanj smo sicer dosegli precej, vendar še nismo izkoristili vseh možnosti.

Hišna samouprava je še vedno neučinkovita. Komunisti nismo dovolj odločno zahtevali pravočasnih priprav prostorskih

planov in izdelave urbanističnih dokumentov. Vse to občutno draži in zavira stanovanjsko gradnjo. Cene stanovanj so previsoke, obseg gradenj glede na sredstva pa premajhen.

V trgovini, gostinstvu in turizmu imamo še velike rezerve, ki jih zaradi razdrobljenosti še nismo izkoristili.

Zmogljivosti v zdravstvenih organizacijah ne uporabljamo dovolj učinkovito.

Na področju kulture in telesne kulture so rezultati dobri, pozna se, da v večjih DO delujejo animatorji.

V samoupravni organiziranosti so kljub uspehom prisotne še mnoge slabosti, ki zavirajo hitrejšo uveljavitev združenih delavcev v političnem sistemu samoupravnega socializma. Pogosto so razlogi v nezadostnem delovanju ZK in drugih DPO v posameznih okoljih.

Dobra samoupravna organiziranost, kot je v železarni in rudniku pa še v kakšni DO, dokazuje učinkovitejšo delovanje delegatskega sistema, kjer pa za tem zaostajajo, se kažejo ozki lokalistični interesi.

Zaostrene gospodarske razmere zahtevajo ustrezno organiziranje in učinkovitost izvajalcev pri opravljanju družbenih dejavnosti. Žal marsikje še vedno mislijo, da je sredstev dovolj in da ni treba iskati notranjih rezerv. Še vedno imamo proračunske odnose, ki ovirajo samoupravno delovanje v okviru SIS in tudi pri izvajalcih.

Preseženo je samoupravno odločanje v izvršnih organih in vpliv strokovnih služb SIS na samoupravne odločitve, vendar skupščine SIS še vedno posvečajo premalo pozornosti vsebinskim vprašanjem in se preveč ukvarjajo s financami.

Družbeni sistem informiranja ni zaživel dovolj, ustanovitev INDOK centra obeta, da bomo napravili korak naprej pri delegatskem obveščanju.

Tudi kritike in samokritike ni manjkalo, vendar gre še prevečkrat za splošnost brez konkretnih ukrepov.

NOVI ORGANI ZK

ČLANI KOMITEJA OK ZKS RAVNE NA KOROŠKEM

Ime in priimek — Leto roj. — Mandat OO ZK — Funkcija — zadolžitve

1. Edo Lorber, 1944, I., OŠ Koroški jeklarji, sekretar;
2. Jože Rednak, 1946, II., KS Črna na Koroškem, izvršni sekretar za kmetstvo in organizacijsko področje;
3. Jože Žunec, 1934, II., Železarna OO RPT, izvršni sekretar za družbeno-ekonomsko področje;
4. Herman Štirn, 1947, I., Rudnik OO DSSD, izvršni sekretar za družbeno-politični sistem;
5. Jože Sedelšak, 1940, I., Železarna OO Jeklovilarna, izvršni sekretar za idejno-politično izobraževanje;
6. Alojz Velunšek, 1934, I., Instalater, OO Montaža, član;
7. Boris Florjančič, 1916, II., KS Čevanje, član;
8. Marjan Segel, 1938, II., Rudnik Metalurgija, član;
9. Ivan Zorman, 1936, II., Rudnik TOM, član;
10. Aleksander Jug, 1952, I., Železarna Komerciala, član;
11. Darinka Štimnikar, 1947, II., Koroški zdr. dom, član;
12. Ivan Končnik, 1934, I., KKZ Trata, član;
13. Marjan Berčič, 1932, I., Gradis, član.

ČLANI MS ZKS ZA KOROŠKO

Ime in priimek	OO ZK	Mandat
1. Edo Lorber	OŠ Koroški jeklarji	I.
2. Tone Zaletel	Gradis	I.
3. Beno Kotnik	KKZ Trata Prevalje	I.
4. Miro Paškvan	Železarna ETS	I.
5. Alenka Pikalo	Železarna RPT	I.

Občinska konferenca ZKS Ravne šteje 35 članov, od tega jih je 10 iz železarn.

DELEGATI ZA 9. KONGRES ZKS IN 12. KONGRES ZKJ

KONGRES ZKJ:

Industrija

JOŽE ŽUNEC

rojen:

zaposlen:

19. 12. 1934

Železarna Ravne, TOZD RPT

stalno bivališče:

Ravne na Koroškem, Čevčevje 58 c

šolska izobrazba:

III. stopnja metalurgije

član ZK od:

marca 1961

KONGRES ZKS:

1. Šolstvo in kultura

GRETA JUKIČ

rojena:

zaposlena:

stalno bivališče:

17. 6. 1943

Osnovna šola Prevalje

Prevalje, Pod Gonjami 57

šolska izobrazba:

Pedagoška akademija

član ZK od:

12. 2. 1974

2. Gradbeništvo

HUBERT KOVAČIČ

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

5. 12. 1941

Gradis TOZD Ravne

Ravne na Koroškem,

Dobja vas 109

KV mizar

24. 7. 1964

šolska izobrazba:

član ZK od:

3. Trgovina

MILAN SAVELLI

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

10. 12. 1941

Merx TOZD Prodaja

Ravne

Črna na Koroškem,

Pristava 35

trgovska šola

februarja 1961

šolska izobrazba:

član ZK od:

4. Socialno skrbstvo

DAVORIN
KRAGELNIK

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

28. 10. 1958

Center za socialno delo

Ravne na Koroškem, Ob

Suh 4 b

ekonomska srednja šola

14. 12. 1978

šolska izobrazba:

član ZK od:

5. Obrt in storitve

RADO SIMONVIČ

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

šolska izobrazba:

član ZK od:

18. 3. 1941

Instalater TOZD

Montaža

Prevalje, Leše 29

delovodska šola

9. 1. 1959

6. Industrija

BRANKO DJURIČ

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

šolska izobrazba:

član ZK od:

9. 8. 1942

Rudnik Mežica TOZD

TAB

Mežica, Leška 1 a

rudarska šola

decembra 1965

7. Industrija

ALENKA PIKALO

rojena:

zaposlena:

stalno bivališče:

šolska izobrazba:

član ZK od:

15. 9. 1944

Železarna Ravne RPT

Ravne na Koroškem,

Javornik 44

dipl. ing. kemijske teh-

nologije

decembra 1964

8. Industrija

JOŽE SEDELSAK

rojen:

zaposlen:

stalno bivališče:

šolska izobrazba:

član ZK od:

4. 11. 1940

Železarna Ravne Jekloli-

varna

Ravne na Koroškem,

Javornik 39

srednja strokovna šola

1958

ZAHVALA DELEGATOM

Družbenopolitične organizacije železarne Ravne v imenu vseh delavcev in v svojem imenu izrekajo zahvalo vsem delegatom za požrtvovalno delo v minulih štirih letih. Naše delegacije so prejete več priznanj za svoj aktivni

prispevek k razvoju delegatskih odnosov in samoupravljanja v samoupravnih interesnih skupnostih. Želimo, da bi ta priznanja bila hkrati spodbuda za delo v prihodnje.

Iz dela sindikata

PLODNA RESNICA

Volilno — programska konferenca osnovnih organizacij sindikata železarne Ravne, ki je zasedala 26. 3. 1982, je bila ena najboljših doslej. Vzorno je bila pripravljena, dobro vodena (v dveh urah se je zvrstilo veliko število diskusantov in malokateri je presegel dovoljeni čas za razpravo), vsebinsko pa sila pestra in bogata. Predstavniki tozdov so zvečine znali tisto, kar jih najbolj žuli, dvigniti na raven mirne strokovne obravnave brez nekoristnega »jamranja«, predstavniki strokovnih služb in poslovnih organov pa pri opisovanju stanja v železarni prav tako niso dolgočezili.

Zato je pametna odločitev IO konference, da vsa gradiva — poročila o delu v minulem mandatnem obdobju, razprave in program dela — objavi v posebnih Poročevalcih. Prav je, da zve zanje čim več delavcev, marsikaj povedanega pa terja tudi nadaljnjo strokovno obravnavo, da bi sporne stvari razrešili v skupno zadovoljstvo.

Za naslednje mandatno obdobje je bil izvoljen IO konference v naslednjem sestavu:

Predsednik

Podpredsednik

Sekretar

Razvoj družb. ekonom. odnosov

Razvoj nagrajevanja po delu

Razvoj inovativne dejavnosti

Razvoj delegatskih odnosov

Socialna problematika

Družbeni standard

Kultura in prosveta

Šport in rekreacija

VPD in invalidska dejavnost

Vprašanje in prob. zap. delavke

Organizacij. kadrov. vprašanja

Prizn. nagrad in druga odličja

Vladimir MAK

Aleksander JUG

Slavko ROŠC

Ludvika ŠTAMPAR

Miroslav PASKVAN

Milan NATLAČEN

Franjo MIKLAVC

Franjo SAKAČ

Leopoldina PLANŠAK

Mirko ANGELI

Peter WLODYGA

Jože BREZNIK

Rezka ČIUNIK

Jože TROKSAR

Peter JANKO

DS KSZ sindikat

TOZD RPT

DS KSZ center

DS za gospod.

ETS

jeklovlek

kovačnica

jeklarna

vzmetarna

družb. standard

orodjarna

jeklolivarna

DS PFS

SGV

ind. noži

SKLEPI DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

11. seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarne je bila 25. februarja 1982 v Kropi. Na njej so sprejeli naslednje pomembnejše sklepe:

● Ugotovili so, da so doseženi pri uresničevanju poslovne politike določeni premiki in da mora biti uresničevanje dogovorjene poslovne politike še naprej stalna naloga samoupravnih in tudi drugih organov v delovnih organizacijah. Stalna naloga teh organov pa mora biti tudi skrb za izvrševanje dogovorjenih medsebojnih dobav.

● Zadolžili so strokovne službe v DO, da redno spremljajo in izpolnjujejo skupne dogovorjene zaključke na sejah samoupravnih organov ter da redno, pravočasno in pravilno informirajo o tem delavce v svoji delovni organizaciji.

● Sprejeli in potrdili so zaključne račune za leto 1981 za delovno skupnost skupnih služb SOZD SZ, za združena sredstva za poslovne aktivnosti, za združena sredstva sklada skupne porabe in trgovinske dejavnosti v predloženi obliki.

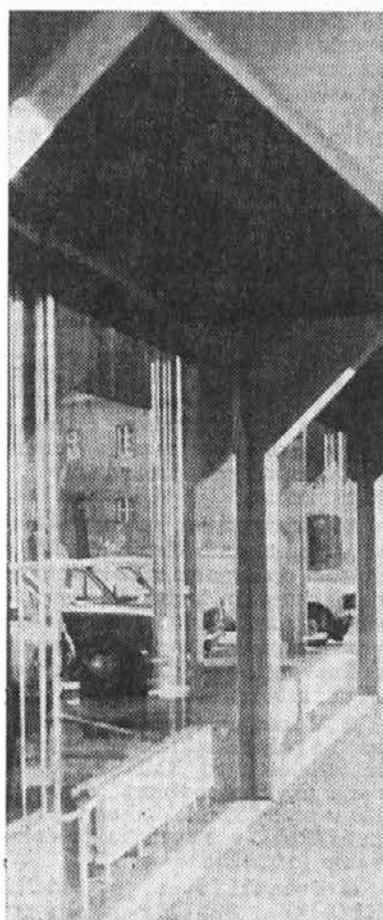
● Strokovne službe DSSS SOZD SZ naj do konca mandata DS SOZD SZ pripravijo širše poročilo o dejavnosti delovne skupnosti delovne skupnosti skupnih služb SOZD SZ in to poročilo objavijo v internih glasilih delovnih organizacij v SZ.

● Delavski svet je sprejel plan delovne skupnosti skupnih služb SOZD SZ za leto 1982 z naslednjimi dopolnitvami:

— Opredeliti je treba združevanje deviznih sredstev za plačilo uvoza tuje literature in plačilo potnih stroškov za potovanja v

tujino, in sicer na osnovi ustvarjenega dohodka.

— Nove zaposlitve v DSSS SOZD SZ mora obravnavati in

Zrcala

KAZALCI REZULTATOV DELA ZA ŽELEZARNO RAVNE OD 1. 1. DO 31. 12. 1981

1	2 DOSEŽENO 1980	3 PLAN 1981	4 DOSEŽENO 1981	4 : 2	4 : 3
- CELOTNI PRIHODEK V PRIMERJAVI S POPREČNO PORABLJENIMI OBRATNIMI SREDSTVI V %	1,67	0,00	1,17	70,0	
- CELOTNI PRIHODEK V PRIMERJAVI S POPREČNO PORABLJENIMI SREDSTVI V %	1,33	1,28	1,29	96,9	100,7
- DOSEŽENI DOHODEK V PRIMERJAVI S PLANIRANIM DOHODKOM V %	1,10	0,00	1,14	103,6	
- DOHODEK NA DELAVCA V DIN	396.815,00	404.484,00	463.794,00	116,8	114,6
- DOHODEK V PRIMERJAVI S POPREČNO PORABLJENIMI SREDSTVI V %	28,59	0,00	19,53	68,3	
- IZLOČANJE IZ DOHODKA NA DELAVCA V DIN	68.993,00	69.107,00	100.015,00	144,9	144,7
- USTVARJENI ČISTI DOHODEK NA DELAVCA V DIN	271.933,00	263.252,00	299.814,00	110,2	113,8
- DEL ČISTEGA DOHODKA ZA OSEBNE DOHODKE V PRIMERJAVI S PLANIRANIM OSEBNIM DOHODKOM	1,06	0,00	1,10	103,7	
- OSEBNI DOHODEK IN SREDSTVA ZA SKUPNO PORABO NA DELAVCA, MESEČNO POPREČJE V DIN	17.598,00	18.393,00	20.205,00	114,8	109,8
- ČISTI OSEBNI DOHODEK NA DELAVCA MESEČNO POPREČJE V DIN	9.275,00	11.372,00	12.609,00	135,9	110,8
- IZLOČANJE IZ OSEBNEGA DOHODKA NA DELAVCA MESEČNO POPREČJE V DIN	4.079,00	4.088,00	4.496,00	110,2	109,9
- AKUMULACIJA V PRIMERJAVI Z DOHODKOM V %	22,36	16,56	18,35	82,0	110,8
- AKUMULACIJA V PRIMERJAVI Z USTVARJENIM ČISTIM DOHODKOM V %	32,63	17,13	28,38	86,9	165,6
- AKUMULACIJA Z AMORTIZACIJO V PRIMERJAVI S POPREČNO PORABLJENIMI POSLOVNIMI SRED. V %	10,00	0,00	6,42	64,1	
- AKUMULACIJA V PRIMERJAVI S POPREČNO PORAB. SREDSTVI V %	6,40	0,00	3,59	56,0	
- POPREČNO PORABLJENA SREDSTVA NA DELAVCA V DIN	1.388.072,00	0,00	2.374.903,00	171,0	
- POPREČNO ŠTEVILO DELAVCEV NA PODLAGI STANJA NA KONCU MESECA	5.155	5.443	5.196	100,7	95,4
- IZGUBA NA DELAVCA V DIN					
- ODPLAČILA ZA INVESTICIJSKE KREDITE V PRIM. S SREDSTVI ZA REPRODUKCIJO	23,27	0,00	31,36	134,7	

KAZALCI PO 140. ČLENU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU IN ODLOKA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA (UR. LIST SFRJ ŠT. 8/78)

odobriti izvršilni odbor delavskega sveta SOZD SŽ glede na potrebe dela.

— Politika osebnih dohodkov naj se vodi tako, da se gibljejo osebni dohodki v DSSS sorazmerno z gibanjem osebnih dohodkov v delovnih organizacijah oziroma sorazmerno z gibanjem osebnih dohodkov v delovnih skupnostih DO, če gibanje le-teh odstopa od gibanja OD v celotni delovni organizaciji.

— Delavski svet je zadolžil strokovne službe DSSS SOZD SŽ, da o vsaki izredni nalogi oziroma zaključkih poročajo na izvršilnem odboru delavskega sveta SOZD SŽ.

● V skladu s sklepi delavskih svetov delovnih organizacij SOZD SŽ je sprejel delavski svet SOZD SŽ samoupravni sporazum o združenju dela in sredstev za realizacijo programa razvoja rudarsko-metalurške proizvodnje v RMK Zenica.

● Samoupravni sporazum naj se v posameznih členih dopolni z določili o skupnem raziskovalnem delu, skupnem komercialnem nastopu (zlasti pri izvozu, in to predvsem v ZSSR) in o skupnem načrtovanju dela našega usklajevalnega razvoja.

● V samoupravnem sporazumu naj bo poleg direktnih izmenjanih materialov med RMK in SŠ še dana okvirna možnost oskrbe iz SŽ v predelovalno industrijo BiH in iz RMK v slovensko predelovalno industrijo.

● Delavski svet je zadolžil KPO SOZD SŽ, da v nadaljnjem usklajevalnem postopku pripombe in razprave po TOZD oziroma

DO upošteva in samoupravni sporazum ustrezno dopolni oziroma spremeni.

● Razvojni faktor za blago, ki je predmet medsebojne menjave in devizno pokrivanje, je treba uskladiti tudi v SISEOT oziroma republiških organih.

● Delavski svet je pooblastil izvršilni odbor, da še pred podpisom samoupravnih sporazumov pregleda in oceni, ali so dane pripombe vgrajene v samoupravni sporazum oziroma ali so usklajene z našimi interesi.

● Delavski svet je ugotovil, da spremembe v pogojih gospodarjenja in dosedanje izvajanje srednjeročnega plana 1981—85 zahtevajo rebalansiranje plana. Zato je zadolžil poslovodni organ ter plansko službo SOZD, da se lotijo priprav rebalansiranih planskih dokumentov. Pri pripravi

le-teh sodelujejo v skladu s svojimi nalogami vse strokovne službe.

V marcu je treba pripraviti predlog glavnih sprememb srednjeročnega plana in s tem sprememb samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD SŽ. Do konca junija je treba sprejeti rebalansirani samoupravni sporazum o temeljih plana, do konca septembra 1982 pa plan.

V istih rokih bodo TOZD pripravile spremenjene temelje plana, delovne organizacije pa spremenjene sporazume in plane. Izdelavo celotnega rebalansa bo usklajeval poslovodni odbor SOZD oziroma njegova planska služba.

(Vir: zapisnik 11. seje delavskega sveta SOZD SŽ)

SKLEPI IN STALIŠČA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

24. 3. 1982 je bila 9. seja del. sveta železarne. Najvažnejše sklepe in stališča s te seje podajamo v skrajšani obliki.

● Delavski svet ni imel pripomb na dokončna predloga SaS o združevanju dela in sredstev za razvoj črne metalurgije v Slovenskih železarnah in onega za izgradnjo žel. proizvodnje v RMK Zenica. Sprejel je poročilo o inventuri v DO za l. 1982, SaS o svobodni menjavi dela s Koroškim zdr. domom, informacijo o konsolidirani bilanci DO za l. 1981 ter poročilo poslovodnega odbora o poslovanju v l. 1981.

● Sprejel je tudi akcijski program za l. 1982 in zadolžil vse delavce, poseb-

no pa poslovodne organe, da si za njegovo uresničevanje čim bolj prizadevajo. Ta program je treba dopolniti z nalogo o spoštovanju predpisov o zbiranju in sortiranju odpadkov, zlasti v mehanskih tozilih, vanj pa vključiti tudi štednjo odpadne energije in zbiranje odpadnega papirja.

● Delavski svet je našel vse aktivnosti oz. uskladitve, strokovne obravnave, razčiščevanja in razlage samoupravnih organov, DPO in strokovne službe pred ponovljenim referendumom. Podprl je pobudo DPO in pozval delavce v tozilih stroji in deli, SGV in vzmetarni, da predlagane spremembe in dopolnitve SaS o delitvi OD

obravnavajo odgovorno in jih na referendumu potrdijo. S tem bodo omogočili, da jih končno tudi uresničimo.

● Delavski svet je sprejel obvestilo o podražitvah nekaterih vložnih materialov in o izredno resnem stanju pri oskrbi z njimi. (O tem smo delavce obvestili v Novicah št. 9).

● Pozval je poslovodne organe DO, tozdog in del. skupnosti in strok. službe naj pripravijo rebalans srednjeročnega programa 1981—85, tako da ga bomo lahko sprejeli do konca septembra letos.

(Vir: sklepi in stališča 9. seje del. sveta DO)

Nasprotje

BESEDA DELAVCEV

Delavci tozdiv in delovnih skupnosti so na svojih zborih in sejah delavskih svetov od 22. do 27. februarja 1982 obravnavali in sprejeli rezultate poslovanja za leto 1981, predlagano delitev dohodka in čistega dohodka za leto 1981, porabo sredstev skupne porabe za leto 1981 ter plan skupne porabe za leto 1982. Ob tem pa so izoblikovali naslednje pripombe:

JEKLARNA

V železarni naj se končno uredi malica. Vsi bloki za malico (listi) pa naj bodo oštevilčeni, tako da jih bo mogoče dobiti nazaj v primeru, če jih kdo izgubi.

Stanovanjska problematika se prepočasno rešuje, delavci pa plačujejo visoko soudeležbo, da pridobijo stanovanjsko pravico.

Izdelek za varstvo pri delu je previsok, urediti bi morali popravilnico zaščitnih sredstev.

Razčistiti je treba informacijo v časopisu Delo, saj so po njihovem mnenju podane napačne informacije (rezultati poslovanja ob obisku članov CK ZKS). Izvršni odbor konference OO ZS v železarni naj vodi nadaljnjo akcijo za pravilno seznanjanje celotne slovenske javnosti.

Kako je možno, da tozdi, ki od jeklarne dobivajo jeklo, presegajo plan proizvodnje, jeklarne pa plana ne dosegajo?

JEKLOVLEK

Delegati delavskega sveta zahtevajo primerjavo stroškov po kontih za leto 1981.

INDUSTRIJSKI NOŽI

Ob izgradnji jedilnice bi bilo smotno zgraditi tudi lastno kuhinjo, tako da bi bila družbena prehrana v celoti v lastni režiji.

V TOZDIH O REKREATIVNI IN KULTURNI DEJAVNOSTI

V tozdiv in delovnih skupnostih so od 17. januarja do 5. februarja obravnavali program rekreativne in kulturne dejavnosti. Ob tem so oblikovali pripombe:

VALJARNA

1. Bolje organizirati rekreacijo v Portorožu; izbrati take rekreativne, ki tam ne bodo »na dopustu«.

2. Kegljisce naj bo odprto tudi dopoldne; preverjati, kdaj se lastnik ne drži dogovorjenega časa za kegljanje.

3. Urnik prireditve naj bo bolj prilagojen 4. izmeni.

INDUSTRIJSKI NOŽI

4. Niso zadovoljni z delom popravilnih rekreativcev.

5. Slabo so vzdrževani smučarski in drugi športni objekti, ki so last železarne.

V Informativnem fužinarju bi bilo treba boljše obrazložiti velik porast stroškov v primerjavi z letom 1980 (na nivoju železarne).

Več sredstev je treba nameniti za dejavnost ZSMS.

ARMATURE

Za velik izpad proizvodnje in dohodka je v glavnem kriva nepravilna dobava vložnega materiala iz ostalih tozdiv, kasnitev dokumentacije in večkratno popravilo modelov.

ENERGIJA

Delavci menijo, da je poslovni rezultat TOZD energija za leto 1981 dohodkovno neugoden, vendar menijo, da je treba predvsem v letu 1982 dokončno rešiti vprašanje neekonomskih cen centralnega ogrevanja za mesto Ravne. Nadpovprečna rast cen primarne energije (tabela primerjave stroškov kontov 400 za TOZD energija in železarno Ravne) v višini indeksa 1,755 v primerjavi s porastom stroškov porabljene energije konto 401 in konto 400 — porabljene surovine in material za delovno organizacijo v indeksu okoli 1,53 je v nepojasnjenem razmerju.

TRANSPORT

Združena sredstva investicijskega vzdrževanja za ceste, mostove in ograje se morajo v večji meri uporabljati predvsem za vzdrževanje cest.

DRUŽBENI STANDARD

Ob izgradnji nove jedilnice se naj upoštevajo želje delavcev po lastni kuhinji.

Referent za samoupravo
Slavko Rosc

ARMATURE MUTA

6. Delavci, ki ne živijo na Ravnah, so na slabšem, saj jim razen kegljanja ni omogočena nikakršna rekreacija. Zaradi oddaljenosti se težko udeležujejo kulturnih prireditvev.

RPT

7. Železarna naj bi oskrbela sezonske karte smučarjem — s popustom. Tudi v Slovenj Gradcu naj bi bilo enkrat ali dvakrat tedensko omogočeno kegljanje.

ODGOVORI

1. Rekreator v Portorožu je v službi redno 8 ur vsak dan — več pa res ne.

2. Kegljisce pri Lečniku je odprto vsako soboto dopoldan, a ga delavci takrat premalo uporabljajo.

3. Urnik prireditvev omogoča obisk večini delavcev. V celoti ga

ni mogoče prilagoditi 4. izmeni, saj so tudi izvajalci večji del amaterji, ki delajo na izmene. Gledališke predstave lahko naročimo za dopoldne, če bo zagotovljen ustrezen obisk.

4. Rekreator — koordinator za industrijske nože je Boris Fabjan. Nezadovoljstvo je treba konkretizirati.

5. Vzroki: teptalni stroj je pogosto v popravilu. Za vzdrževanje stadiona je premalo ljudi in denarja. Pomagati bi morali tisti, ki ga najbolj uporabljajo.

6. Na Muti bo dogovorjena uporaba telovadnice. Če bo zanimanje, bo možno organizirati kulturne prireditve.

7. Politika železarne je, da omogoča rekreacijo za svoje delavce brezplačno ali po nizkih cenah samo na lastnih objektih. Ni denarja, da bi letos kaj spremenili.

(Vir: pripombe na program rekreativne in kulturne dejavnosti in odgovori tozda družbeni standard)

VOLITVE '82

Volitve so za nami. Z visoko volilno udeležbo v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, ko smo volili delegacije za zbor združenega dela skupščine in delegacije za zbor uporabnikov občinskih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, smo znova izkazali neomajno pripadnost naši samoupravi socialistični družbi, našo trdno odločenost, da nadaljujemo razvoj samoupravne socialistične družbe po že začrtani poti. Volitve članov delegacij so vrhunec volilnega procesa, ki je tekel leto dni od evidentiranja, koordiniranja, kadrovskih priprav do samih volitev. Vendar pa izvolitev delegacij ne pomeni nekega končvolitvijo smo jim zaupali funkcijo, da zastopajo naše interese in z drugimi delegati odločajo o urejanju našega in družbenega življenja. Z visoko udeležbo na voliščih smo izkazali tudi vso podporo in krepitev našega delegatskega sistema.

Delavci v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih smo opravili svojo pravico in dolžnost do volitev z največjo odgovornostjo. Izrazili smo odgovoren odnos do delavcev, katerim smo za naslednje štiriletno obdobje zaupali delegatsko dolžnost. Le z aktivnim in odgovornim delovanjem v delegacijah in kot delegati pa bodo potrdili naše zaupanje.

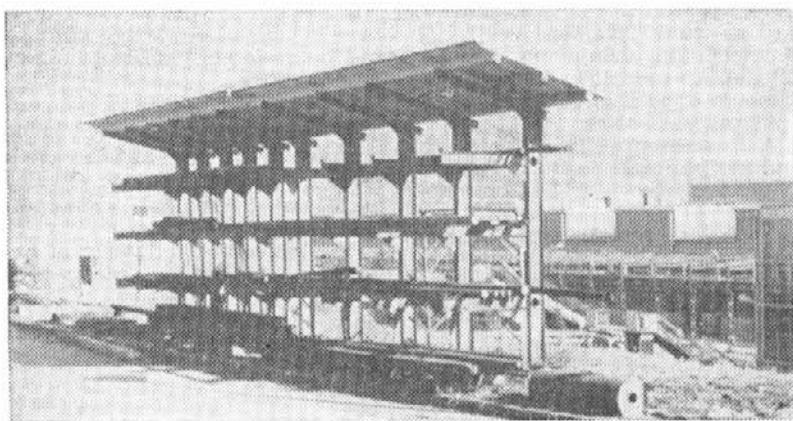
V tabeli so prikazani za posamezno temeljno organizacijo in delovno skupnost ter za železarno, podatki, v katerem tozdu oz. delovni skupnosti delujejo posebne oz. združene delegacije, koliko mladim sodelavcem in ženskam-sodelavkam smo tudi zaupali delegatsko funkcijo. Ali drugače povedano, koliko mladih in žensk si je zaslužilo delegatsko zaupanje.

TOZD oz. delovna skupnost	Štev. zap.	Štev. deleg.	Štev. čl. deleg.	Mladih	%	Žena	%	Član. ZK	%
jeklarne	356	11	77	6	05,3	4	36,4	7	22,6
jekloličarna	527	11	81	8	05,7	17	16,5	11	34,4
valjarna	439	11	79	18	12,6	14	36,8	22	66,7
kovačnica	277	11	77	16	17,8	8	50,0	13	59,1
jeklovlek	100	5	35	9	39,1	8	33,3	5	83,3
kaličnica	51	4	28	13	65,0	4	50,0	4	57,1
oročjarna	72	5	35	17	45,9	5	50,0	5	71,4
stroji in deli	497	11	81	25	14,0	11	11,7	23	52,3
ind. noži	220	11	77	28	32,6	27	55,1	5	33,3
pnevm. stroji	198	11	77	14	18,7	24	36,4	13	68,4
vzmetarna	133	5	43	8	22,2	7	58,3	4	57,1
rezalno orodje	270	11	77	14	13,3	22	16,9	14	38,9
kovinarstvo	136	3	25	16	17,8	7	33,3	13	52,0
armature	110	3	25	11	16,2	6	33,3	4	66,7
energija	110	5	43	16	45,7	8	53,3	6	37,5
ETS	213	11	77	16	18,6	9	52,9	11	40,7
SGV	429	11	81	9	07,0	10	27,0	17	54,8
transport	114	5	35	3	14,3	1	50,0	9	60,0
PII	48	4	28	7	50,0	8	42,1	7	63,6
RPT	237	11	79	13	22,8	21	26,6	15	38,5
komerciala	265	11	79	10	14,7	42	35,0	16	51,6
kontr. kak.	205	11	77	7	25,0	32	39,0	19	73,1
družb. stand.	45	5	35	5	71,4	27	84,4	7	87,5
računovod.	114	5	43	6	33,3	39	39,8	2	40,0
gospodarj.	70	5	43	5	27,8	26	61,9	3	50,0
KSZ	210	11	77	17	30,4	41	40,2	29	65,9
PFS	39	4	28	11	78,6	31	93,9	4	66,7
Skupaj DO	5475	212	1542	328	18,9	459	35,4	288	51,5

Da bi oblikovali enotna stališča, predloge in enotno nastopali kot delegati iz železarne v zboru združenega dela oz. v zborih uporabnikov v skupščinah občinskih interesnih skupnosti, delujejo na ravni železarne konference delegacij. Posamezno konferenco delegacij vodi in zastopa vodja oz. namestnik s štiriletnim mandatom.

Izvršni odbor konference sindikata železarne predlaga, da bi posamezno konferenco v naslednjem mandatu vodili:

— konferenco za zbor združenega dela skupščine občine Ravne
vodja Andrej Lesnik — jeklarne
namestnik Franc Marolt — elektrotehnične storitve

»Stojalo«

— konferenco za vzgojo in izobraževanje
vodja Jerica Zdovc — komerciala
namestnica Tatjana Sterdin — del. skup. za kadre in splošne zadeve

— konferenco za raziskovalno dejavnost
vodja Jože Segel — gospodarjenje
namestnik Ivan Lakovšek — razvoj proizvodnje in trga

— konferenco za zdravstveno varstvo
vodja Alojz Cigale — orodjarna
namestnik Maks Serafini — energija

— konferenco za kulturo
vodja Franc Čegovnik — del. skup. za kadre in splošne zadeve
namestnik Zvonko Erjavec — PII

— konferenco za telesno kulturo
vodja Vlado Novinšek — pnevmatični stroji
namestnik Zdravko Mlakar — kovačnica

— konferenco za socialno skrbstvo
vodja Alenka Mičović — delovna skupnost za kadre in splošne zadeve
namestnica Frančiška Žlof — jeklarna

— konferenco za zaposlovanje
vodja Ana Pavše-Retko — del. skup. za kadre in splošne zadeve
namestnik Andrej Skutnik — komerciala

— konferenco za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
vodja Franja Ulcej — gospodarjenje
namestnik Pavel Stropnik — stroji in deli

— konferenco za otroško varstvo
vodja Marjeta Budna — projekt. izvajalni inženiring
namestnica Ljudevika Pavše — družbeni standard

— konferenco za stanovanjsko gospodarstvo
vodja Bojan Lesjak — kontrola kakovosti
namestnik Robert Jamšek — energija

Za objavo pripravil: Franc Leskošek

MISLI IN MNENJA:

Delegatska pot - dobra pot

Poslanci so že skoraj pozabljeni. Z njimi se je končalo neko obdobje v graditvi našega sistema, torej jih je zamenjala vsebina in ne le beseda. Biti delegat, pa čeprav nas je na tisoče, je za slehernega odgovorna naloga, še posebej, če želimo biti dosledni v njenem uresničanju, če se ne zadovoljimo zgolj s sedenjem na sestankih in z dviganjem rok. Je branje gradiv, razmišljanje ob njih, so pogovori s svojimi volilci, odločitve, zraven širjenje lastnega obzorja, da zmoreš pogledati še daleč čez lastni prag, preseči ozke interese, zasebne želje in zoreti v dobrega delegata. Stiri leta si kot delegat bil skoraj v nenehni protislovjih, ker si na eni strani postavljen v funkcijo odločujočega, na drugi strani pa si uporabnik lastnih odločitev, ki ti potem večkrat niso všeč. Ne, ker bi se bil narobe odločil, marveč, ker razmere terjajo odločitve mimo osebnih hotenj. Pogosto si se jezil na grdi delegatski

jezik, da je celo v republiških vrhovi odmevalo, bil razočaran, da beseda tistih, ki si jih zastopal, kdaj ni bila upoštevana, ker so neki drugi interesi, tuji tebi ali sistemu včasih imeli več moči, predvsem pa spretnosti in znanja, s katerim so te premagali. Tako si videl, da je treba o zdravstvu, kulturi, izobraževanju, socialni, ekonomiki itn. vedeti dosti več, kot veš, da bi znal govoriti argumentirano in trdno stati na svojem. Z izkušnjami je raslo spoznanje, da stvari ne morejo mimo tebe, da si ti tisti, ki odrejaš in odločaš o mnogih rečeh v tej državi.

Ce si sam pridno delal, ti ni bilo vseeno, kadar drugi niso.

Bilo pa je med nami dosti takih delegatov, ki jih nismo nikdar slišali, nekaterih niti videli ne. Večina teh ni dobila novega mandata, čeprav najbrž niso čisto sami krivi za nedelo v prejšnjem. Morda smo jih premalo usposobili ali kandidirali na napačna po-

dročja. Kakorkoli že, druge poti ni, osem let izkušenj to potrjuje in novim delegatom bo lažje zaradi dobrih starih. Najbrž upravičeno pričakujemo, da bo tudi v zaostrenih razmerah delegatski sistem dobil še več zlahtne krvi in bo vse manj formalizma.

»Ni koga tretjega, ki bi kaj reševal namesto nas«, je dejal Nikola Mihajl, vodja delegacije za zdravstvo v prejšnjem mandatu, in dalje: »Premalo se prisluhne bazi. Glejte, mi smo vso delegatsko dobo vztrajali pri ideji imeti zdravnika v železarni in zgraditi zobno ambulanto — nič se ni premaknilo. Ze na začetku se nismo strinjali z uvedbo participacije za zdravstvo, predlagali smo naj zvišajo prispevne stopnje in ukinejo participacijo, ker se je zdelo to pametneje kot vsak dan moliti klobuk pred delavce.

V preteklosti se je gradivo obravnavalo večkrat preveč suhoparno in včasih morda premalo resno, zato za prihodnje rečem: delegacije naj bodo delovne, naj oblikujejo pametna, premišljena stališča in pri njih tudi vztrajajo, naj se ne otepajo nasvetov strokovnih služb, saj kar ni dobrega, se da zmeraj zavreči. Pa več bo treba sodelovanja z družbenopolitičnimi organizacijami in več usposabljanja delegatov.«

Helena Burjak iz delovne skupnosti za gospodarjenje je bila delegatka temeljne delegacije za zbor združenega dela. O svojih izkušnjah je povedala naslednje:

»Pri nas smo se redno sestajali in se tudi redno udeleževali konference, le enkrat se je zgodilo, da je delegat iz upravičenih razlogov na skupščini manjkal. Gradivo smo prediskutirali in pripombe pisno posredovali centru za samoupravo. Običajno pa je naš delegat vprašanja tudi sam ustno postavil na konferenci, da smo se pogovorili, in če je bila večina delegatov za to, smo vprašanje pisno posredovali skupščini. Žal se je dogajalo, da na nekatera vprašanja nismo dobili odgovorov več mesecev, češ da so jih poslali ustreznim službam (vprašanje glede onesnaženosti pitne vode na Ravnah, vprašanje o sprejetju zazidalnega načrta Brdinja, problem trgovine v Dobji vasi...). Na nekatera pa sploh niso odgovorili (npr. za usklajitev višine premikov iz SSP in določenih materialnih stroškov, to je regresov, dnevnic, kilometrin, nočin — smo želeli dobiti podatke, kako se gibljejo ti izdatki v drugih OZD v občini).

Na skupščini so bili odgovori večkrat podani samo ustno in zato največkrat niso prišli do delegatske sredine, ki jih je zahtevala, saj je na skupščini prisotnih le 9 delegatov, ki zastopajo vso občino, pa še od teh lahko kdo odgovore po svoje razume in razlaga. Ker delegati niso stalni, povratne informacije pa tudi niso tekale najboljše, se je izgubil nadzor nad tem, na kaj smo že dobili odgovore in na kaj ne. Naša konferenca delegacij za ZZZD je zato zahtevala, da se na vsa zastavljena vprašanja podajo pisni odgovori.

Menim, da imamo delegati za ZZZD še premalo stika s tistimi, ki jih zastopamo. Kadar gre za stvari, ki se sprejemajo po enofaznem postopku, nimam mnenja baze, ampak zastopaš svoje, v najboljši veri, da bi se baza s teboj strinjala. Dejstvo pa je, da več ljudi več vidi in več ve in se tako hitreje ugotovijo pomanjkljivosti. Vendar so gradiva tako obsežna, da si ne znam predstavljati, kdaj bi jih lahko prediskutirali skupaj z bazo in oblikovali pripombe, še zlasti, kadar pridejo gradiva pozno. V takem primeru se odloča čisto sam in je vprašanje, če bi baza vedno soglašala z odločitvijo.

To nam kaže, da so delegatski odnosi še na ravni, kot delegat sam odloča o pomembnih zadevah, odgovorne

strokovne službe v OZD pa o tem niso obveščene, ker ni povratnih informacij.

Ce v delegacijah posameznih SIS in temeljnih delegacijah še nekako lahko dobimo mnenje delegatske sredine, je to težko za delegata skupščine SKIS. Za vso železarno je sedem delegatov. Če sem iskrena, niti ne vem, kako se je delegacija oblikovala, ali sem delegat za določene tozde oz. del. skupnosti ali železarno. Ni mi jasno, kako v takih primerih lahko opravlja svojo delegatsko funkcijo, saj gradivo v najboljšem primeru dobi 7 do 10 dni pred skupščino, še pred sejo skupščine pa moraš z izoblikovanim stališčem iz železarne priti na sestanek v krajevni skupnosti.

V drugem mandatu pa so se stvari spremenile tudi na bolje — gradiva so bolj kvalitetno pripravljena, razmeroma pravočasno prihajajo, pomembne zadeve se sprejemajo po večfaznem postopku, tako je razvoj delegatskih odnosov nedvomno okrepil vlogo in položaj delavcev v političnem sistemu.

Zlatka Stigar

SLABE FABRIŠKE CESTE

V letošnjem letu še ne bo urejen plato med jeklarno I in kovačnico. Zato bodo ob slabem vremenu še vedno nezadovoljni mlajši, ko bodo stopali po blatu. Glavni vzrok, da tega prostora letos ne bomo uredili, je rekonstrukcija jeklarne I, ki je povezana z zemeljskimi deli, odvozom materiala in prekopavanjem za kanalizacijo in energetske preklope. Nadalje se bo v prizidku pred jeklarno I zgradil aneks — nadstrešnica. Ko bodo vsa ta dela končana, se bomo resno lotili tega prostora, to pa bo v letu 1983. Urediti bomo morali odvodnjavanje, dobro stabilizirati teren, nato bomo cestnišče asfaltirali, ostali del pa tlakovali.

S prvotnimi vzdrževalnimi deli prek zime nismo mogli kaj več narediti razen odstranjevanja snega in posipanja proti poledicam. V cestnih požiralnikih — jaskah je led, zato sedaj voda na več krajih stoji. Po dežju bomo odpirali, prebijali in čistili jasko, nato pa pometali cestnišča. Ročno moramo najprej odstraniti vse pesek, ki smo ga posipali prek zime; tega je bilo okoli 40 m³. Čistilni stroj RAPID, ki je še v pooblastilu, je prešibek za železarski prah, zato je bil v pogostnih poravnavah. Tudi avto cisterna na spiranje cest je nered. Največje težave pa imamo z delovno silo. Na več objav nismo dobili nobenega dnevnika za dnevna dela na cestah in kanalizaciji. Mladim ljudje gredo raje v proizvodnjo kot na cesto, ker so tam bolj plačani.

In kaj bo narejeno letos iz združenih sredstev investicijskega vzdrževanja? Kompletno se bo uredil prostor na pripravi vložka. Predračunska vrednost del znaša 800 starih milijonov. Nadalje se bomo etapno lotili popravila tlakovane cestišča od valjarne mimo jeklovleka do jeklarne II. KAMAG vozila za prevoz vročih ingotov povzročajo velike obremenitve. Obtežba vozila (80 ton) je preokorajila mejo trdnosti sistema vozišča, zaradi tega pa je prišlo do posedanja cestišča na več krajih.

SGV, vodja
gradbenega vzdrževanja

AKTUALNO V TOZD ENERGIJA

Med temeljnimi organizacijami železarne Ravne, ki so preteklo gospodarsko leto zaključile na robu rentabilnosti, je bila tudi TOZD energija. O tem, kaj vse je lani vplivalo na poslovanje v energiji in na nekatera druga aktualna vprašanja, ki ta čas zanimajo delavce ravnanske železarne, je odgovoril **Anton Vehovar**, ravnatelj TOZD energija.

»Naj že uvodoma povem, da lani naša temeljna organizacija ni slabo poslovala oz. gospodarila, saj je kljub težavam pri oskrbi s primarnimi energijami in težavam, ki se pojavljajo pri neprekinjenem obratovanju, oskrbovala vse porabnike z vsemi potrebnimi vrstami energije. Tako ni bilo nobenih zastojev, razen nekajdnevnih marč lani, ko je nastal velik strojemol v kisikarni na napravi za proizvodnjo kisika. Treba je reči, da je bil poslovni rezultat naše temeljne organizacije slabši predvsem zaradi izpada lastne proizvodnje kisika, ki še vedno traja, saj moramo še vedno dovažati kisik iz Ruš in je njegova končna cena pri porabnikih višja, kot je bila planirana. Primanjkovalo je srednjega in težkega kurilnega olja, saj smo morali nabaviti lažje in zato dražje kurilno olje v večjih količinah. Tudi pri proizvodnji toplote za dolinsko ogrevanje mesta in zaselkov je prodajna cena precej nižja, kot pa so dejanski stroški proizvodnje toplote. Naš finančni plan je sestavljen s planskimi cenami po stroškovnem principu,« je uvodoma razložil **Anton Vehovar**.

»Tovariš ravnatelj, v vaši TOZD ste lani sprejeli akcijski program, ki je bil dokaj obsežen, saj je obsegal nad 50 zelo pomembnih ukrepov na področju porabe energije v železarni in mestu, varstvo okolja, izobraževanje in informiranje in na področju investicij. Kaj pa predvideva letošnji akcijski program?»

»Lanski akcijski plan je bil izdelan na osnovi samoupravnega dogovora o ukrepih za funkcionalnejšo proizvodnjo, pretvorbo, transport in porabo energije, katerega pa smo v celoti tudi realizirali. Tudi za letošnji smo sprejeli akcijski program, ki je precej obsežnejši. Tako akcijski program za nemoteno oskrbo s kisikom in komprimiranim zrakom predvideva dve večji nalogi, in sicer popravilo in posodobitev kisikarne in izgradnjo prizidka oz. kompresorske postaje, kjer bomo montirali novi kompresor za proizvodnjo komprimiranega zraka. Veliko delovno akcijo bomo izvedli za prvomajске praznike, ko bomo na glavnem plinovodnem omrežju zamenjali zaporne organe, to je, da bomo navadne zamenjali s plinskimi loputami. S tem bomo dosegli varnejšo remontna dela v primeru večjih okvar na posameznih vejah. Seveda bomo zamenjali tudi na stranskih vejah vso neustrezno armaturo z novo. Vse to pa bomo opravili tako, da ne bomo motili normalne proizvodnje. V tej majski akciji bo sodelovalo nad 30 delavcev, dela pa bo do veljalo okrog 1,5 milijona dinarjev. Kljub obširnemu in zahtevnemu delu bodo vsa dela opravljena v treh prazničnih dnevih. Seveda si bomo poleg vsakdanjega vzdrževanja prizadevali tudi za zmanjšanje specifične porabe energije in tako zmanjšali stroške celotne delovne organizacije.»

»Kakšne ukrepe pa boste zavzeli za štednjo energije?»

»Štednjo bomo nadaljevali tudi letos, predvsem z izboljšanjem regulacij pri proizvodnji sekundarnih vrst ener-

gije in pri porabi goriv, predvsem na ogrevalnih in žarilnih pečeh. Ze lani smo precej storili pri regulaciji sistemov za dolinsko ogrevanje. Na tem področju bomo tudi letos nadaljevali tako v železarni kot v mestu. Nadalje bomo tudi z opremljanjem porabnikov z množinomeri za točnejše ugotavljanje dejanske porabe različnih vrst energije. Tudi ravnanska komunalna skupnost izvaja nameščanje toplotnih števecv v individualne hiše. Vse z namenom, da bi porabniki štedili s toplotno energijo, kajti čim manjša bo poraba, tem manjša bo razlika stroškov proizvodnje toplote za dolinsko ogrevanje.»

»Verjetno vidite izhod iz krize tudi v podražitvi centralnega ogrevanja in drugih vrst energije?»

»Delovski svet železarne Ravne, ki je zasedal 19. 2. 1982, je med drugim obravnaval tudi slab finančni rezultat TOZD energija v letu 1981, in zadalžil poslovodni odbor, da najde rešitev za boljše pokrivanje stroškov TOZD

energija. Delovski svet je prišel do spoznanja, da sam TOZD energija ne more rešiti vsakoletne zagate pri pokrivanju stroškov daljinskega ogrevanja. Tako se v tej smeri že pripravljajo določene analize, stekla pa so že tudi dogovarjanja. Povsem jasno je, da brez nadaljnje podražitve toplotne energije končnim porabnikom ne bo šlo, saj so se tekoča goriva 20. februarja zopet podražila za okrog 22 odstotkov. S 1. marcem pa tudi zemeljski plin za okrog 23 odstotkov. Temu je treba dodati tudi revalorizacijo osnovnih sredstev in občno zvišanje stopnje minimalne amortizacije. Pri reševanju teh problemov pa bo morala biti še bolj angažirana samoupravna komunalna skupnost.

Končno bi kazalo spregovoriti tudi o tem, koliko stane centralno ogrevanje v nekaterih slovenskih mestih. Tako morajo porabniki toplotne energije v Ljubljani plačati za kvadratni meter ogrevanega prostora od 14,85 do 23,75 din, v Mariboru 20 din, na Jesenicah 18,69 (predlog za podražitev 22,99). V Slovenj Gradcu je bilo pred podražitvijo treba odšteti za 1 m² 27,60, sedaj pa 36,24 din. Na Ravnah pa je treba za 1 m² plačati 19,85 din,« je sklenil **Anton Vehovar**.

Franc Rotar

Pnevmatika 'Ravne' za Jugoslavijo

To je delno res, resnica pa je tudi, da zaradi tega Jugoslaviji ni potrebno uvažati prek 300 ton pnevmatične opreme za rudarstvo, gradbeništvo, gozdarstvo in drugo industrijo. Torej je to t.i. indirektni izvoz. Nekaj se pa direktno izvažata na konvertibilno kot tudi na kliriško področje.

To pomeni, da je proizvodnja tako načrtovana, in to že ves čas po vojni, da je v skladu s splošnimi načeli družbenega razvoja. To pomeni, da že takoj po vojni izboljšujemo zunanjetrgovinsko bilanco. To je že posebno pozitivno v sedanjem obdobju, ko se posveča velika pozornost tistim dejavnostim, ki nam zagotavljajo več domače opreme, ki bi jo sicer morali uvažati. V sedanjem srednjeročnem obdobju planu pa je zapisano, da pri zbiranju sredstev za investicije imajo izključno prednost prav take dejavnosti. Zato je toliko bolj čudno, da TOZD pnevmatični stroji ni dobila potrebnih soglasij za razširitev proizvodnje in povečanje produktivnosti, ko je tak predlog predložila ustreznim organom.

S tem ni zanemarjena samo ta odločitev, ki ima negativne posledice in se bodo morda poznale krajše obdobje, kolikor se ne bo še zavlačevalo, ampak je s tem necenjeno družbeno ovrednotenje proizvodnje od začetka obratovanja, ker je TOZD že od takrat prispevala k izboljševanju zunanjetrgovinske bilance.

Delovne organizacije po Jugoslaviji bi morale brez te proizvodnje potrošiti velika devizna sredstva za nakup opreme v tujini, kjer je zelo draga. Deficit te opreme na jugoslovan-

upoštevanja standardizacije, tipizacije strojne opreme, bila je na dnu, posledica pa velike težave pri vzdrževanju veliki stroški itd. Sicer se tudi danes posveča standardizaciji premalo pozornosti.

Zaradi vsega tega ni bilo lahko osvojiti katerega koli tržišča. Treba se je spomniti kupcev na jugoslovanskem tržišču, ki so razumeli začetne težave in vsestransko podpirali domačo proizvodnjo, na drugi strani pa ni manjkalo tudi takih, ki niso imeli zaupanja v kvaliteto, zanesljivo dobavo ter kontinuiteto. Na žalost je ta zadnja prognoza delno resnična, ampak samo na področju nesigurne dobave, ki ogroža enim in drugim proizvodnjo ter dohodek, zadnje čase pa tudi zaostajanje za moderno tehnologijo, t.j. tako, ki omogoča humanizirano delo, večjo produktivnost ter avtomatizacijo proizvodnega procesa, kar vse ne ogroža zdravja delavcev.

Kljub obstoječi situaciji pa tržišče Jugoslavije še vedno upa in čaka na boljše čase za jugoslovanskega proizvajalca pnevmatike-RAVNE. Od mnogih predstavnikov tržišča dobimo pozitivne in negativne kritike ter spodbude kaj, kako in koliko delati, kaj izboljšati in popraviti. Vse to prevečkrat predolgo odlašamo, zavlačujemo zaradi objektivnih in drugih vzrokov. To je, posebno dolgoročno gledano, velika obojestranska škoda.

Pod vodstvom RPT se je razvoj za TOZD pnevmatični stroji močno izboljšal. So pa določene kadrovske in druge težave v obeh tozdih, ki ovirajo še hitrejši razvoj, kot izdelava prototipov, serijske proizvodnje itd. predvsem zaradi neustrezne opreme v obeh tozdih.

Sedaj so v končni fazi osvajanja:

- vrtalni voz s hidravlično opremo
- globinsko vrtalno kladivo
- nabijač peska
- Na nekaterih projektih delamo za zmanjšanje hrupa in vibracij na strojih
- Osvajamo napravo, ki bo služila za izdelavo gozdnih prometnic.
- Delamo pri izbiri osnovnega stroja in naprave s hidravlično opremo, ki bo primerna za

Luže

jamske in dnevne kope mineralnih surovin.

— Osvajamo pomembne projekte, kjer ne bo več zrak medij prenosa energije, ampak olje — izredno moderna tehnika, ki izpodriva zelo drago energijo komprimiranega zraka.

— V izdelavi je prototipna serija vrtnega kladiva in podporne noge.

Ta garnitura je okoli 7 kg lažja od podobnih, vendar v enakih pogojih dosežemo enak učinek, pri manjši porabi zraka za okoli 2 m³/min. Ima tudi druge prednosti pri rezervnih delih ter pri sistemu za spajanje vrtnega kladiva s podporno nogo. Torej: integrirana racionalizacija in inovacija. Na testnih območjih

Slovenije, Srbije in Makedonije so ga dobro sprejeli, bile so le nebitne pripombe. So pa večje in neugodne sedaj, ko je treba nanj nenormalno predolgo čakati, s čimer seveda dobiva tržišče zelo slab vtis.

To vrtno kladivo je dobilo na 5. mednarodnem sejmu malega gospodarstva v Kranju 16. 5. 1980. leta zlato medaljo za inovacijo. Torej, skozi to nekratko obdobje se je nabralo ogromno dobrih in slabih izkušenj na področju te proizvodnje. Toda še vedno se bo nadaljevala očitno z zastarelo in iztrošeno opremo ter v tesnih prostorih za proizvodnjo in delo.

Avzug Knez, dipl. inž.

Projekt „Jeklarna 2“ v jeseniški železarni — prednostna investicija

Jesenjska železarna proizvaja 70 odst. vsega jekla v SOZD Slovenske železarnice. V zadnjih letih so ga izdelali od 460.000 do 500.000 ton, lani pa 455.869 ton.

Od tega je bilo

- 289.435 ton SM jekla in
- 166.434 ton elektro jekla.

Proizvodnja SM jekla upada, saj najstarejše SM peči obratujejo že več kot 45 let, druge pa 25 do 30 let. Žerjavne proge in žerjavi v martinarni so dotrajani, tehnološki postopek ni primeren, delovni pogoji pa slabi z mnogo fizičnega dela.

Tudi pri kvaliteti s SM jeklom ne morejo več doseči bistvenega napredka. Delo z žlindro v peči ne daje kvalitete. Peči so grajene na nivoju terena, zato ni rešeno odtekanje žlindre. V pogojih strožjih kvaliteten zahtev s SM jeklom ne morejo zadovoljiti kupcev.

Tudi ekološka problematika jih sili, da odpravijo zapraševanje delovnih mest, bližnje okolice in mesta Jesenice, saj spada kraj v tretjo skupino onesnaženosti. Gradnja odpraševalnih naprav na SM pečeh ni izvedljiva ne ekonomična.

Zaradi naštetih vzrokov in manjše porabe energije (pri postopku vložek — elektro jeklo se porabi 50 odst. manj energije kot pri postopku plavž — SM peč) se je večina jeklarn pri nas in v svetu odločila za spremembo postopka. Tako so ustavili SM peči

- na Ravnah l. 1967
- v Nikšiču l. 1977
- v Štorah l. 1978.

Japonska nima več SM peči, ZRN proizvaja le še 7 odst. jekla po SM postopku, Italija, Francija in Španija pa od 1 do 5 odst.

Jesenščani načrtujejo novo jeklarno 2 za 350.000 ton jekla. Ob tem se največkrat javlja vprašanje, da s tem bistveno ne povečujejo količine. Toda če bo jeklo odlito na napravi za kontinuirano vlivanje, bo po izkušnjah 7 do 11 odst. več gotovih izdelkov kakor pri klasičnem vlivanju. Če se ne bi odločili za nadomestitev SM peči, se lahko že v kratkem času zgodi, da izdelava jekla na teh napravah ne bo več mogoča, torej bodo izgubili vseh sedanjih 300.000 ton jekla letno. Valjarne, ki so dimenzionirane na sedanje količine, ne bodo mogle rentabilno obratovati, saj bi ob drugačni odločitvi dobivale le 40 odst. potrebnega jekla. Z gradnjo jeklarne 2 se tako zagotavlja delo valjar nam in socialna varnost zaposlenim.

Zato je gradnja jeklarne 2 namenjena predvsem zamenjavi dotrajane SM jeklarne. Istočasno bodo lahko izboljšali kvaliteten asortiment izdelanega jekla za nadaljnjo metalurško predelavo, kar bo koristilo železarni Jesenice in predelovalni industriji.

Proizvodni program obsega izdelavo jekel: dinamo, nerjavna, nizko legirana, mikrolegirana, kvalitetna in plemenita ogljikova jekla. Ker dinamo jekla izdelujejo edini v državi, pri nerjavnih pa so po širini trakov v prednosti pred drugimi, je ta

program pomemben za razvoj industrije. Prav tako pomembna so druga navedena jekla, ki jih posebno kovinskopredelovalna industrija v SR Sloveniji najbolj zahteva.

Osnovna proizvodna naprava so talilniški agregati — dve elektro obločni peči 40/48 MVA moči, premer peči 5,8 m za 80 ton proizvodnje. V napravah za izvenpečno obdelavo jekla (naprave za vakuumsko oksidacijo in ogrevanje ter vpihovanje CaSi) bodo skrajšali postopek v peči, in kar je najpomembnejše, dosegli bodo kvaliteto izdelkov. Jeklo bodo vlivali na napravi za kontinuirano vlivanje. V adjuštnih napravah bodo očistili napake na površinah surovega jekla. Naprave bodo zagotovile mehaniziran postopek dela, varovanje delovnega in bivalnega okolja ter računalniško vodenje metalurških procesov in odvzema energije.

Jeklarna bo zgrajena v podaljšku valjarn na Beli. Glavna zgradba bo imela hale s površino 27.000 m². V proizvodnji bo zaposlenih 364 delavcev. V primerjavi s martinarno se bo proizvodnost povečala za 45 odst.

Glavne surovine za sedanjo proizvodnjo so: koks, ruda, jekleni odpadki in ferolegure. S prenehanjem obratovanja SM peči se bo spremenila struktura vložka. Za jeklarno 2 bodo poleg jeklenega odpadka iz domačih virov nabavljali iz uvoza letno še 110.000 ton jeklenega odpadka. Pretežni del bodo dobivali na osnovi metalurške menjave z državami SEV, del

pa s konvertibilnega področja. Devizno je uvoz vložka ugodnejši kot uvoz proizvodov jekla, saj je razmerje v ceni 1:5. Jeklarne SOZD Slovenske železarnice že sedaj uporabljajo predreducirane pelete, ki jih uvažajo iz držav v razvoju. Peleti so odlični vložni material za izdelavo kvalitetnih jekel, ker ne vsebujejo škodljivih elementov.

Naložba v jeklarno 2 na Jesenice je prednostna naloga v srednjeročnem razvojnem programu SOZD Slovenske železarnice v obdobju 1981 do 1985. SOZD SŽ je tudi sklenila samoupravni sporazum o urejanju odnosov na področju preskrbe električne energije iz omrežja elektro gospodarstva za obdobje 1981—1985 in tako je zagotovljen tudi priključek elektro jeklarne na omrežje z določenimi pogoji.

Za uvozno opremo jeklarne 2 imajo pripravljeno pogodbo o dobavi opreme z zahodnonemškim proizvajalcem Mannesmann Demag Hüttenstechnik. Inozemski dobavitelj vključuje v največji meri domače proizvajalce opreme in nudi tudi izvoz njihove opreme v sklopu svojih projektov.

Vsa ta dejstva so predložili komisiji za oceno investicij v SR Sloveniji, samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino in inštitutom za ekonomiko investicij Ljubljanske banke.

Pričakujejo, da bo dolgo načrtovana investicija sprejeta.

(Vir: gradivo sektorja novogradenj železarnice Jesenice)

Kako smo investirali v letu 1981

Pogoji za uresničevanje plana investicij v preteklem, 1981. letu, res niso bili ugodni. Omejitve pri možnostih uvoza opreme so med poglavitnimi vzroki, da je nastal celo večji zaostanek, kot smo ga sredi leta predvidevali. Nove mere za prestrukturiranje gospodarstva v srednjeročnem planu razvoja republike do leta 1985 in stabilizacijski ukrepi pri omejevanju investicij so imeli za posledico, da je bilo treba pretežni del načrtovanih novih investicij, terminsko zamakniti oziroma odložiti. V gospodarskem načrtu za leto 1981 je bilo predvideno, da bodo znašala vlaganja v osnovna sredstva 2829 mio din, porabljeno je pa bilo 1658 mio din ali 58%. V tej porabi je porabljenih 1263 mio din neposredno za investicije, 395 mio din pa je porabljenih vrednost za amortizacijske zamenjave.

Kot posledica določil zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za gradnjo in nakup določenih objektov in opreme v letu 1981, t. j. za investicije, je približno 870 mio din neporabljenih sredstev. Delež teh sredstev v letni načrtovani vrednosti predstavlja skoraj tretjino. Uvozne restrikcije in drugi vplivi znašajo torej okoli 12—15% načrtovane vrednosti. Če upoštevamo še med letom nastale podražitve,

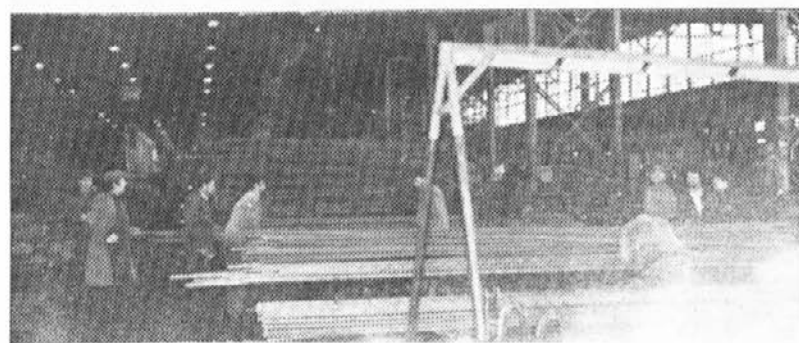
ki so bile daleč nad predvidenimi, je stvarna realizacija še nižja, kot je izkazana v številkah.

Med večjimi načrtovanimi investicijami niso bile pričete:

- jeklarna 2 v železarni Jesenice in lužilnica v žičarni
- modernizacija valjarne v železarni Ravne in pnevmatično orodje
- sanacija livarne strojne litije v železarni Store
- druga faza galvanike v Verigi Lesce in
- selitev proizvodnih obratov Žične Celje.

V železarni Jesenice so zelo aktivni pri delih za dopolnitev dokumentacije in pridobitev vseh soglasij, da bi v letu 1982 pričeli z realizacijo projekta »jeklarna 2«. Izbran je dobavitelj uvozne opreme. Izgledi so, da bi bilo lahko do poletja rešeno vprašanje financiranja in s tem dani pogoji, da bi v drugi polovici leta pričeli z izvajanjem investicije. Za lužilnico žičarne še ni pripravljena dokumentacija in bo investicija odložena verjetno za leto dni.

V železarni Ravne je projekt modernizacije valjarne v postopku obravnavanja pri republiški komisiji za oceno investicij. Investicijo so samoupravni organi SOZD potrdili kot koristno in usklajeno že pred dvema letoma. Medtem so nastopile podražitve in

V adjustaži

Nizko sonce

tudi potreba po spremembi opreme za sodobnejše rešitve, zato je projekt v ponovnem usklajevalnem postopku tudi v SZ. Financiarne je rešeno in je realizacija investicije predvidena tudi v planu za leto 1982. Investicija v pnevmatična orodja je zaenkrat odložena. Iz projekta sanacije livarne strojne litine v železarni Štore so se odločili, da izvezajo samo prvo fazo realizacije, ki se nanaša na vlitke za hidravliko, za kar imajo tudi sovlagatelje.

Za planirani investiciji v Verigi Lesce in Žični Celje postopek za pridobivanje soglasij za realizacijo še vedno teče oziroma Žična Celje nima naložbe predvidene v planu za leto 1982, torej je tudi ta zamisel odložena.

Investicije so predmet obravnav pri delu samoupravnih organov od TOZD do SOZD. O investicijah v svoji delovni organizaciji ste obveščeni prek tovarniških časopisov o poteku, težavah, kasnitvah, podražitvah in o vsem, kar se pač dogaja. Zato v nadaljevanju sestavka samo tisto, kar vas obvešča o realizaciji investicij v drugih delovnih organizacijah v okviru SOZD Slovenske železarne.

Želzarna Jesenice. — Odpravevalna naprava na električnih obločnih pečeh je od oktobra v poskusnem obratovanju in jo postopno dopolnjujejo. Avgusta lani so morali zaradi del na konstrukcijah hale in streh nad električnimi obločnimi pečema ter montaže nap in cevovodov ustaviti proizvodnjo obeh peči. Predvideni zastoj 28 dni so sicer skrajšali na 25 dni, vendar je bil dokaj boleč izpad proizvodnje jekla, katerega so skušali nadomestiti z nakupom so skušali nadomestiti z nakupom vložka za valjarne iz drugih virov. Ocenjujejo, da bo z delom nove odpravevalne naprave zmanjšana emisija prahu iz železarne v okolico za okoli 40%. Marca, med popravilom na ASEA peči, bodo zmontirali še tukaj koleno za odvod plinov in bodo dani pogoji za polno načrtovano funkcionalnost naprave. To je sedaj največja investicija v železarni Jesenice, ki ni zaključena, vendar je ostalo za finančno realizacijo samo še 4% plačil, že angažiranih sredstev v skupni vrednosti naložbe 176,4 mio din.

Dne 10. 9. so odjavili pri SDK investicijo v napravo za neprekinjeno vlivanje s skupno vrednostjo obračuna v višini 313,3 mio din. Dne 15. 9. so odjavili tudi investicijo I. faze plinifikacije v vrednosti 86 mio din ter investicijo v izgradnjo računskega centra v skupni vrednosti 224,4 mio din.

Pred dvema letoma bi že morali pričeti z realizacijo investicije v napravo za vakuminiranje jekla. Investicija odpira jeseniški jeklarni možnost izdelave predvsem kvalitetnejšega jekla in novih kvalitet, ki so pogojene s postopkom vakuminiranja. Na dan 31. 12. 1981 je bila od predračunske vrednosti 242,2 mio din angažirana slaba polovica, medtem ko so znašala plačila komaj 5%. Zadržek, da investicija ni stekla že prej, je bil v pridobivanju soglasij za možnost uvoza opreme, katere vrednost je še nekaj manj kot 20% vrednosti investicije.

Zanimiva in hvale vredna je odločitev, ker so upi za uvoz opreme tudi letos in še naprej slabi, da si izdelajo stroj za brušenje gredic sami. Vse večje kvalitetne zahteve narekujejo tudi večje količine čistih gredic. Stroj bodo izdelali doma na osnovi lastne dokumentacije in z lastnimi sredstvi v zameno za dotrajan brusilni stroj.

Želzarna Štore. — Investicija v aneks jeklarne teče in objekt že delno služi namenu, čeprav bo dogotovljen za vse predvideno delo šele letos. Angažirana so domala vsa predvidena sredstva v višini 26,9 mio din, od tega je porabljenost 98%. Rekonstrukcija valjarne I je bila v letu 1982 v celoti izvedena, razen kasnitve žerjava 50 N, ki bo dobavljen šele v tretjem kvartalu letos.

Osrednja investicija, ki poteka v železarni Štore v teku, je novi jeklovlek. Od predvidene vrednosti investicije v višini 307,3 mio din je bilo do 31. 12. 1981 angažirano 72% in od tega 58% že plačano. Dela potekajo, ugodno in bo v letu 1982 investicija, razen uvoznega dela, docela dogotovljena ter bo stekla proizvodnja s selitvijo strojev iz starega obrata postopno že v novem objektu.

Med nedogotovljenimi investicijami spremljamo že od začetka 1979 dalje projekt: dopolnilna oprema livarne in obdelovalnica valjev. Investicijska vrednost naložbe znaša 102 mio din in od tega je pretežni del že tudi porabljen. Zadnja dela in oprema bo plačana v letu 1982 in bo menda ta investicija do konca prvega polletja zaključena.

Pri predelovalcih žice se v preteklem letu ni zgodilo nič posebno pomembnega. V »Plamenu« razen nekaj amortizacijskih zamenjav in drobnih investicij drugih projektov trenutno nimajo v teku. V »Žični« Celje je bila glavna dejavnost na pripravi investicijske dokumentacije za selitev na skupno, eno lokacijo. Realizacija v na-

črtovanem obsegu je zaradi stabilizacijskih ukrepov v gospodarstvu zaenkrat odložena.

Med pomembnejše naložbe lahko prištevamo gradnjo prve faze nove galvanizacije v »Verigi« Lesce in pa čistilne naprave za odplake. Pretežni del gradbenih del je dogotovljen in tudi oprema prve faze je pripravljena. Predračunska vrednost znaša 62 mio din in od tega je bilo porabljeno do konca 1981 leta že 54 mio din. Problem je z omejevanjem investicij nastal s financiranjem druge faze, ki bi obsegla tudi potrebne zmogljivosti galvanizacije za »Plamen« Kropa.

Čeprav je bila investicija v orodjarno in tovarno investicijske opreme formalno zaključena, ni bila zaradi restrikcij pri uvozu opreme tudi docela dogotovljena po predvidevanjih. Po danih možnostih uvoza in nabave ustrezne domače opreme bodo postopno dopolnjevali manjkajočo opremo, kar imajo predvideno tudi po srednjeročnem planu do leta 1985.

Največja naložba v predelavi žice je v Tovarni vijakov v Ljubljani in ta bo letos dogotovljena in zaključena. Investicijski projekt za modernizacijo proizvodnje je dosegel s podražitvami in nepredvidenimi deli vred vrednost 216 mio din in od tega so porabili do 31. 12. 1981 že 177 mio din. Investicijska dela so praktično že gotova, izvršen je bil tehnični

pregled in je objekt že v rabi. Podobna usoda kot pri večini projektov, ki so vezani na uvoz opreme, je zadela tudi njih. Od predvidene uvozne opreme imajo realizirano okoli 45% predvidenih strojev, ostali uvoz pa bo moral počakati boljših časov, ker doma ni upov, da bi mogli pričeti s proizvodnjo primerne, zahtevne opreme, za katero se le redki zanimajo.

Razumljivo v poročilu niso obsežene vse investicije. Skušal sem vas seznaniti predvsem s tistimi, ki nekaj pomenijo za proizvodnjo ali kvaliteto proizvodnje. Pregled kaže, da investicije močno zaostajajo in da jih bo v letu 1982 pretežni del dogotovljenih, če bodo dela vsaj približno potekala po predvidevanjih in bo omogočen uvoz vsaj tistega dela opreme, ki pogojuje proizvodnjo odnosno uporabo naložbe.

Nič manj kot v delovnih organizacijah so pomembne investicije tudi na Metalurškem inštitutu. Večino opreme, potrebne za raziskave, je treba naročiti iz uvoza in tako je že tretje leto, da lahko realizirajo samo tiste investicije, ki jih je mogoče izvršiti ali kupiti opremo doma.

Za konec pa še tole. V letu 1981 je bila porabljena v SOZD Slovenske železarne za naložbe v osnovna sredstva le vrednost 68% akumulacije ali, če upoštevamo samo amortizacijo, 85% sredstev.

Milan Marolt, dipl. inž.

INOVACIJE

V januarju in februarju so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD VALJARNA

Zvonku Kramljaku, Francu Rusu in Viktorju Pesjaku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo za predelavo naprave za odrezovanje palic. V četrtem in petem letu je je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 1.577.047 din. Nadomestilo znaša 33.848 din, pri delitvi pa so udeleženi Kremljak s 60, Rus s 25 in Pesjak s 15 odstotki.

Jožetu Pšeničniku, Stanetu Lenasiju, Jožetu Gradišniku, Rudolfu Hovniku in Rudolfu Šulerju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za zamenjavo materiala pri vodilnih valjčkih na lahki progi. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 331.844 din. Nadomestilo znaša 13.055 din, pri delitvi pa so udeleženi Pšeničnik s 30, Lenasi, Gradišnik in Hovnik z 20 ter Šuler s 10 odstotki.

Emilu Pušniku, Ivanu Sedarju in Viliju Naveršniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za olajšanje menjave ogrodij na srednji progi. Z uvedbo inovacije se je olajšalo telesno delo pri menjavi ogrodij, povečanja dohodka pa ni bilo moč ugotoviti. Nadomestilo si avtorji dele na enake dele.

Viliju Naveršniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 15.000 dinarjev za zamenjavo vzmeti na ogrodjih lahke proge. Z zamenjavo vzmeti so se zmanjšali stroški vzdrževanja, povečanja dohodka pa pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Jakobu Logarju je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 118.324 dinarjev za izboljšavo vlečaja na srednji in lahki progi. V četrtem in petem letu je bil povečan dohodek tozda za 3.579.950 din.

Francu Štinjeku, Francu Hartmanu, Alojzu Hrašanu, Jakobu Logarju, Jožetu Orešniku in Viliju Naveršniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za spremembo kalibracije na tretjem ogrodju. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 11.840.839 din. Nadomestilo znaša 169.998 din, pri delitvi pa so udeleženi prvi trije navedeni s četrtnami, drugi trije pa si četrtno delijo na enake dele.

Romanu Polajnerju in Alojzu Streklju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo prekinjanja fotocelice na škarijah za razrez lahkih profilov. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 1.482.289 din. Nadomestilo znaša 69.188 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

Maksu Frajdlu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 dinarjev za spremembo kalibracije na 4. ogrodju, s čimer se je povečal tempo valjanja, izboljšala kakovost in zmanjšala poraba valjev. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD STROJI IN DELI

Rozi Škaličevi je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 15.855 din za izboljšavo rezkanja klinov za gosnice. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 845.364 din. Enak delež

prejme dedič pok. Mirka Čegovnika, ki je bil soavtor pri inovaciji.

Danijelu Merkaču, Mirku Moriju in Vinku Hrovalu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 din za izboljšavo tehnologije obdelave stebrov za stiskalnice Dq 500/300, s čimer se je skrajšal čas izdelave in povečala natančnost. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, pri delitvi pa so udeleženi Merkač s 40, Mori in Hroval pa s po 30 odstotki.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI

Janku Gnamušu, Francu Jablanšku, Ivanu Kotniku in Alojzu Lasniku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo za izboljšavo tehnologije popuščenja industrijskih nožev. V četrtem in petem letu je bil z uporabo inovacije povečan dohodek tozda poprečno letno za 8.918.348 din. Nadomestilo znaša 130.939,80 din, pri delitvi pa so udeleženi Gnamuš in Jablanšek s 37,5, Kotnik in Lasnik pa z 12,5 odstotka.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Francu Mesnerju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 1000 dinarjev za mehanizacijo vpenjanja na univerzalni strojni. Po-

večanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD REZALNO ORODJE

Francu Drolefniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 15.467 din za izboljšavo tehnologije obdelave dolbilnih rezkarjev za dolge ure. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 470.493 din.

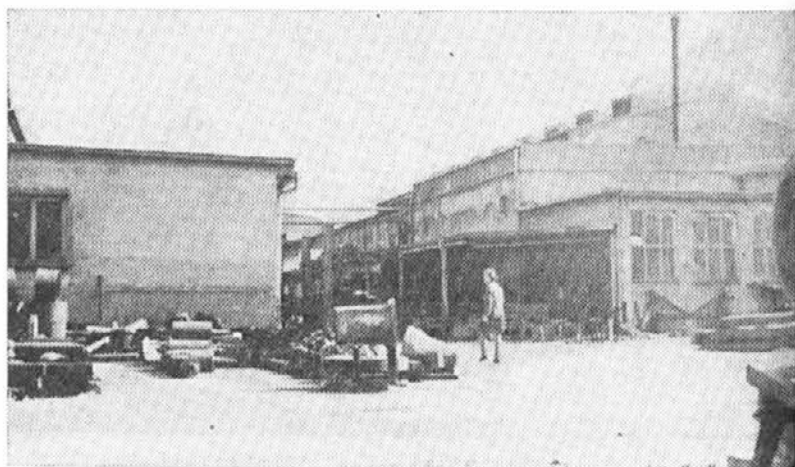
Stefanu Prosencu in Adolfu Bračunu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo vpenjanja perforiranih nožev. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 49.060 din. Nadomestilo znaša 4738 din, avtorja si ga delita na polovico.

TOZD KOVINARSTVO

Jožetu Kramerju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 2386 din za prihranek vložnega materiala pri izdelavi vzvoda II Bn 001 303/A. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 28.538 din.

Rafaelu Zerovniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 6189 din za izboljšavo tehnologije izdelave nožev za bagersko lopato. V prvem letu uporabe inovacije je bil povečan dohodek tozda za 83.789 din.

Franjo Krivec

Na soncu

40 % v naši občini, medtem ko stalež, ki bremeni delovne organizacije za 24 %. Pri tem izstopa železarna Ravne, znotraj nje pa nekateri tozdi (o tem smo v fužinarju že pisali). Na tako stanje v veliki meri vplivajo postopki za invalidsko upokožitev in čakanje na pregled pri specialistih, predvsem pri ortopedu, ki ga v koroški regiji ni in se za te storitve obračamo na Maribor ali Titovo Velenje, zato je skupščina naslovila zahtevo na vse, ki sodelujejo v tem postopku. Pri tem bo moral tudi uporabnik bolj sodelovati, ker se dogaja, da nekateri ne sprejmejo dela, ki ga invalidska komisija oceni za primerno. Potrebno bo več stalnega sodelovanja med ustreznimi službami v delovnih organizacijah in zdravstveno službo, da bi hitreje odpravili daljši bolniški stalež. Torej je bil ukrep sprejet predvsem za odpravljanje »administrativnih zadržkov« za izločitev iz bolniškega staleža.

»OZS zahteva povračilo od uporabnika, če uveljavi zdravstvene storitve v nasprotju s samoupravnim sporazumom o postopkih in načinih uveljavljanja zdravstvenega varstva, enako tudi od zdravstvene organizacije, če njihov zdravstveni delavec omogoči uveljavitev mimo določb tega sporazuma — ukrep, ki nepoučenemu grozeče zveni, razložite ga, prosim, kar se da preprosto.«

»OZS je skupaj z ostalimi skupnostmi v SRS sprejela samoupravni sporazum o pogojih in načinih uveljavljanja zdravstvenega varstva. S tem sporazumom je do neke mere poenostavljen postopek za uveljavljanje posameznih zdravstvenih pravic; predvidena je možnost izbire zdravnika, ki naj bi stalno spremljal zdravstveno stanje človeka v lastni ambulanti ali drugih zdravstvenih organizacijah, seveda pa to v celoti ni izvedljivo zaradi fluktuacije zdravnikov. Med drugim pa je tudi določeno, da uporabnik uveljavlja zdravstveno varstvo pri najbližjem specialistu ali v najbližji bolnišnici, kamor ga napoti njegov zdravnik, seveda upoštevaje, da je specialist ali bolnišnica glede na svojo strokovnost usposobljena za takšno zdravljenje. Zato ukrepa ne bi mogli razumeti tako grozeče, kot je zastavljeno vprašanje, saj zadeva le primere, ko bi se bolnik lahko zdravil npr. v slovenjegraški bolnišnici, pa si izbere zdravljenje na kliničnem centru v Ljubljani. Za običajno operacijo slepiča, ki jo lahko opravijo v Slovenji Gradcu, gotovo ni potrebna napotnica za klinični center in v takem primeru bi uporabnik moral prispevati razliko v ceni stroška take storitve. Za bolnika, ki bo nujno potreboval zdravstvene storitve, kakršnih mu domača zdravstvena organizacija ne more nuditi, bo enako kot doslej tudi v bodoče poslan v ustrezno zdravstveno organizacijo.«

»Po novem je participacija višja za 33 %. Koliko denarja moramo vzeti s seboj, ko gremo k zdravniku in nas ta morebiti pošlje še v laboratorij, na rentgen in EKG?«

»Po daljši razpravi so bili usklajeni zneski participacije z gibanjem stroškov za poprečno 33 %. Uskladitev ni bila opravljena že dve leti. Novi zneski participacije veljajo od 20. marca dalje in bodo prinesli v letošnjem letu za milijon din več sredstev kot lani. Se vedno pa veljajo številne oprostitve za otroke, upokojene, borce, študente in nekatere vrste bolezni.« (Listo prispevkov objavljamo posebej.)

»Za 10 % bo manj prevozov z rešilnim avtom. Ali naj to razumemo, da si vse, kar še količkaj leze in gre, samo organizira pot do zdravnika ali bolnišnice?«

»V zadnjih letih se je izredno povečalo število osebnih avtomobilov pri naših občanah, zato bi lahko uporabniki večkrat sami pripeljali svojca v zdravstveno organizacijo, seveda, če stanje bolnika to dopušča. Zato je bilo predlagano, naj bi zdravniki, ki odredijo prevoz z rešilnim avtom odobrili prevoz le tistim, ki glede na naravo bolezni ali poškodbe morajo potovati z rešilnim avtom.«

»V bolnico najbrž nihče ne gre rad in bi ukrepu za zmanjšanje bolnišničnega zdravljenja bil gotovo marsikdo naklonjen, toda, kako bo organizirano učinkovito zdravljenje na domu, ko že zdavnaj ni več stare dobre prakse, da bi en zdravnik zdravil človeka od začetka do konca bolezni. Eden pride na dom, k drugemu greš v ambulantno, k tretjemu na kontrolo.«

»V zvezi s tem je bilo poudarjeno zmanjšanje dobe zdravljenja v primerih, ko bivanje v bolnici ni več nujno potrebno, kar pa je pogojeno — kot vprašanje dobro zastavljate — z organizirano učinkovito nego na domu. V tem smo res šele na začetku, čeprav si osnovna zdravstvena služba prizadeva izpopolniti to obliko varstva, ki jo se da do neke mere opravljati zdravstveni dom z obiskom zdravnika in patronažne sestre na domu, vendar pri tem manjka tako imenovana laična nega, ko je treba za bolnika preprosto skrbeti še drugače. Tu bi lahko svoj delež opravila sosedska pomoč, pa tudi večja skrb otrok do svojih staršev ali občanov do občanov.«

»Zdravstvo predlaga višje prispevne stopnje. Če bo predlog sprejet, ali se bodo zato znižale prispevne stopnje drugih SIS ali pa bomo direktno udarjeni po žepu?«

»OZS se je letos znašla v težkem finančnem položaju, kar je posledica zaostrenih gospodarskih razmer, saj je v letu 1980 nastalo 7 milijonov 700 tisoč din (novih) primanjkljaja. V skladu z resolucijo je ob nezmanjšanju potrebah za letošnje leto OZS namenjeno

Zdravje s curkom preide, po niti raste

Na 23. seji je skupščina občinske zdravstvene skupnosti sprejela ukrepe, ki naj bi zdravstvu pomagali iz zagatnega položaja (o tem smo pisali v 3. št. Fužinarja). Da nam bo uporabnikom zdravstvenih storitev bolj jasno, kaj posamezni ukrepi pomenijo, smo za razlago prosili tov. Milana Gradišnika, vodjo delovne skupnosti SIS za zdravstvo v občini Ravne.

»Po novem bodo napotnice za zdravljenje dobili razen borcev le nujni primeri. Kaj pa ostali — bodo odvisni od lastnega žepa in od svojih delovnih organizacij?«

»Skupščina in zdravstveni delavci so mnenja, da zdraviliško zdravljenje ne posega tako močno v življenje in zdravje ljudi in bi ga zato lahko skrajšali na najnujnejše primere. Pri tem so izzeti udeleženci NOV, pa tudi pri teh se doba zdravljenja skrajša od 21 na 17 dni. Ukrep pa nikakor ne sme prizadeti uporabnikov, ki jim je zdraviliško zdravljenje nujno potrebno kot nadomestilo bolnišničnega zdravljenja zaradi hitrejšega okrevanja oz. ozdravitve. Da pa bi ohranili in povečali delovno zmoglost uporabnikov, je skupščina priporočila delovnim organizacijam, naj bi svoje delavce tudi same pošiljale na zdraviliško zdravljenje, saj to sodi v sklop preventivnega zdravstvenega varstva delavcev. Seveda naj bi DO upoštevale priporočila zdravnika, ki zdravi ali spremlja zdravstveno stanje delavcev. S tem ukrepom bi se število primerov zdravljenja v zdraviliških zmanjšalo za eno tretjino ali 1 milijon 100 tisoč novih din v primerjavi z lani.«

»Zdravniki naj bi napisali za 10 % manj receptov. Ali to pomeni, da je

bilo doslej preveč širokosrčnosti ali pa morda, da bo bolni dobil manj zdravil, kot bi bilo potrebno? V praksi je namreč že opazno, da zdravniki manj segajo po receptih in namesto tega raje priporočajo čaje, domača zdravila in tista, ki jih lahko v lekarni kupimo sami, vsaj za lažje bolezni.«

»Strokovna služba zdravstvene skupnosti in zdravstvene organizacije so v zadnjem letu sproti spremljale potrošnjo zdravil po posameznih ambulantah in zdravnikih in pri tem ugotovili, da je le-ta v močnem porastu, saj občina Ravne v poprečju na enega uporabnika presega regijsko poprečje; lani je namreč vsak uporabnik prejel poprečno za 724,33 din zdravil. V skupnem pa je bilo stroškov za zdravila 23.958.996, kar je za 52 % več kot leta 1980. Na porast je vplivala večja količina izdanih zdravil, precej pa tudi višje cene zdravil. To je bil vzrok, da je skupščina predlagala varčevanje na tem področju. Med uporabniki se je tudi večkrat slišalo, da dobivajo preveč zdravil, ki pozneje največkrat dobijo svoje mesto v nočnih omarih ali na smetišču. Ukrep pa ne sme prizadeti nikogar, ki je zdravil nujno potreben ne glede na ceno zdravila.«

Za primer: v letu 1980 je bilo splošno pomanjkanje zdravil v naši državi, vendar zaradi tega ni bilo večjih težav pri zdravljenju.«

»Gotovo ni odveč sugestija, da naj ljudje pogosteje segajo po domačih pripravkih in čajih, saj zdravja ne varujejo zgolj in edino medikamenti.«

»Znižati bolniško za 10 %. Kako to doseči?«

»V zadnjih petih letih je bolniški stalež, ki bremeni OZS, porastel za

Na podlagi 73., 75. in 76. člena samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva (Uradni list SRŠ, št. 11/78) sta zbor izvajalcev in zbor uporabnikov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ravne na Koroškem na seji zbora izvajalcev dne 21. 12. 1981 in seji zbora uporabnikov dne 4. 3. 1982 sprejela valorizirano

LISTO PRISPEVKOV UPORABNIKOV K STROŠKOM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

1.

Uporabniki zdravstvenega varstva prispevajo k stroškom za naslednje zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke naslednje zneske:

	din
1. Za prvi kurativni pregled v splošnih in obratnih ambulantah ter dispanzerjih v zvezi s posameznim primerom zdravljenja	40
2. Za prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev	110
3. Za zobozdravstvene storitve ter pripomočke, in sicer:	
— za prvi pregled pri stomatologu — specialistu	40
— za vsako zalivko	40
— za polno kovinsko prevleko	295
— za vse druge prevleke	350
— za inlay nazidek	195
— za vsako krono (z zatičkom)	425
— za vsak člen v mostovni konstrukciji	195
— za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali kron, oddelitev vmesnega člena ali gredi	65
— za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku	90
— za gred, opornico ali jahč	240
— za vsako totalno protezo	625
— za vsako parcialno protezo	775
— za vsako bazo kovinske proteze, dodatno k parcialni protezi	680
— za vsako začasno protezo	590
— za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze, podložitev ali reokluzijo	100
4. Za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu z napotnico zdravnika ali brez nje, če ta ni potrebna	100
5. Za vsak rtg posnetek, tudi zob (za največ 6 posnetkov) pri snemanju v ambulantah in dispanzerjih	5
6. Za prvi prevoz z reševalnimi vozili in posebnimi prevoznimi sredstvi, ki ga potrdi zdravnik v zvezi s posameznim primerom zdravljenja	110
7. Za zdravilo, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarni na recept	35
8. Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo in prosto stoječi posteljni trapez	295
9. Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in navleke za krn po amputaciji	295
10. Za ortopedske čevlje	590
11. Za kilni pas	295
12. Za bergle	55
13. Za aparat za omogočanje glasnega govora	390
— Za medicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih, inštitutih ter naravnih zdraviliščih, pri neprekinjeni oskrbi za največ 15 dni oziroma pri večkratni oskrbi za največ 30 dni v koledarskem letu — dnevno	55
15. Za očala	85
16. Za kontaktna stekla	180
17. Za očesno protezo	195
18. Za ojačevalni slušni aparat	390

2.

Če je vrednost pregleda, zdravila oz. pripomočka manjša kot znaša participacija po tej listi, plača uporabnik dejansko ceno.

leto 0,61 % od BOD, ker pa bo uveljavljena pozneje, bo morala biti ustrezno višja. Če pa na ta način ne bo mogoče pridobiti sredstev, bo OZS pač morala predlagati še druge ustrezne ukrepe.

Glede na to, da so tudi v drugih SIS v občini resolucijska izhodišča izredno ostra, je vprašanje, ali bi lahko s prerazporeditvijo sredstev dobili manjkajoča sredstva za zdravstvo.

»Kaj kot poznavalec razmer v zdravstvu še predlagate uporabnikom in izvajalcem?«

»Vsi, od uporabnikov do izvajalcev, bi se morali z vso resnostjo zavedati težkega gospodarskega položaja, katerega sestavni del je tudi zdravstvena skupnost in v skladu s tem bi se morali vsi čimbolj varčno obnašati, da bi lahko zagotovili denar za zdravljenje tistih, ki jim je to najbolj potrebno. In na koncu: uporabniki se moramo bolj zavedati ustavnega načela, da je vsak dolžan skrbeti za svoje zdravje, kajti žal se tega zavedamo prepozno.«

Zlatka Strgar

SVETOVNA PROIZVODNJA JEKLA LETA 1981

Prva ocena o svetovni proizvodnji jekla leta 1981, katero je objavil mednarodni inštitut za železo in jeklo (IISI), pravi, da je bila ta za 4,6 mio ton ali okoli 0,6 % manjša kot leta 1980 in je znašala 712,9 mio ton. Medtem ko so glavno nazadovanje beležili v zahodnih industrijsko razvitih deželah 1,8 %, je bil v deželah v razvoju zaznaven sorazmerno majhen napredek 1,0 %. V deželah SEV je znašala proizvodnja 210,5 mio ton in je bila 0,5 % večja kot prejšnje leto. Največji porast proizvodnje so imeli v ZDA, od 101,7 mio ton v letu 1980 na 108,5 mio ton v letu 1981 ali za 6,7 %. Največji padec so imeli Japonci od 11,4 mio ton na 101,7 mio ton ali za 8,7 %.

Enako kot že vseh zadnjih osem let je vodilna proizvajalka jekla Rusija v letu 1981 s 150,0 mio ton, kar je pa 1,4 mio ton manj kot leta 1980, ko so dosegli največjo letno proizvodnjo 151,4 mio ton.

V ZDA so dosegli najvišjo proizvodnjo leta 1973, ko je znašala 139,9 mio ton.

Primat so izgubili leta 1974 s padcem proizvodnje na 135,2 mio ton, in ko so v ZSSR proizvedli 136,2 mio ton. Kriza v letu 1975 je povzročila padec na 108,2 mio ton. Naslednje leto je bilo malo bolje in šele leta 1978 so s 124,3 mio ton popravili raven proizvodnje, da bi leta 1980 padli še bolj, na 101,7 mio ton, kar je bila v zadnjih 10 letih pri njih sploh najnižja proizvodnja.

Tretji najmočnejši proizvajalec jekla na svetu je Japonska. Že leta 1972 so prvič presegli 100 mio ton in s 119,3 mio ton tudi doslej najvišjo proizvodnjo.

Njihovo krizno leto je bilo 1975 s proizvodnjo 102,3 mio ton, pri-

bližno tolikšna proizvodnja je bila tudi še leta 1977 in 1978, v naslednjih dveh letih so proizvedli po 111,7 in 111,4 mio ton, da bi v lanskem 1981. letu padli na najnižjo proizvodnjo v zadnjih desetih letih — 101,7 mio ton.

Za nas najbolj zanimivi podatki so o proizvodnji jekla v nekaterih deželah zahodne Evrope, ker nam dajejo tudi vpogled, kakšne so možnosti izvoza za konvertibilne devize.

V Zahodni Nemčiji so imeli doslej največjo proizvodnjo jekla leta 1974, ko je znašala 53,2 mio ton. Najmanjšo proizvodnjo zadnjih 10 let so dosegli leta 1977, t. j. 39,0 mio ton. Leta 1978 se je stanje malo popravilo s proizvodnjo 41,3 mio ton, bistveno izboljšanje v letu 1979 je dalo proizvodnjo 46,0 mio ton, ponoven padec leta 1980 na 43,8 mio ton in v letu 1981 na samo 41,9 mio ton.

V Italiji so prvič presegli 23,8 mio ton leta 1974, leto nato so padli na 21,8 mio ton, naslednja leta so se vztrajno držali nad 23,0 mio ton, leta 1978 prvič proizvedli več kot 24,0 mio ton, leta 1980 dosegli največjo letno proizvodnjo 26,5 mio ton, v preteklem 1981. letu pa nazadovali za cela 2,0 mio ton.

V Franciji so imeli doslej največjo proizvodnjo leta 1974, ko so presegli 27 mio ton, da bi že v naslednjem letu padli na 21,5 mio ton, nato so se vztrajno držali med 22,0 in 23,0 mio ton in so šele leta 1981 ponovno padli na najnižjo proizvodnjo v zadnjih 10 letih — 21,0 mio ton.

V Angliji je znašala proizvodnja jekla normalno več kot 20,0 mio ton z najvišjo proizvodnjo leta 1973, ko je bila 26,6 mio ton. V

Pomladni breg

realno za 15 % manj sredstev kot lani, kar pomeni, da bi potrebovalo zdravstvo za 27 milijonov din več sredstev, kot jih ima sedaj na razpolago. Z omejenimi ukrepi bi prihranili okrog 10 milijonov din (stara milijardo), še vedno pa manjka 17 milijonov din. OZS je sicer predlagala še nekatere druge ukrepe, med njimi znižanje izplačevanja nadomestil za 10 %, krčenje zdravstvenega dežurstva v občini, popolno

omejitev zaposlovanja, še ostrejša ukrepa za zdraviliško zdravljenje, vendar vse to na seji skupščine ni bilo sprejeto, zato so delegati predlagali, da bi se razlika manjkajočih sredstev pridobila z zvišanjem prispevne stopnje, ki pa je v naši občini v primerjavi z ostalimi 60 slovenskimi razmeroma nizka, je namreč na 40. mestu. Če bi manjkajoča sredstva pokrili s sredstvi prispevne stopnje, bi ta morala znašati za vse

OB ROBU:

(PRE)DRAGA VOŽNJA

Včasih je človeška razposajenost brez vsakih časovnih, prostorskih in razumnih mej, da zbrise razsodnost in se umiri šele v svojem nasprotju, ko tako »za hec« nastanejo opekline tretje stopnje, nekaj atmosfer do smrti razpara črevesje in dvesto metrov vožnje lahko stane skoraj petnajst starih milijonov. Slednje se je zgodilo v naši železarni, ko je I. jamski delavec V. D. brez dovoljenja in voziškega izpita vzel kamion MAN, se odpeljal z njim proti nasipu in ga v bližini lužinice prevrnil na bok.

V. D., je materialno odgovoren in mora povrniti nastalo škodo v znesku 147.670,10 din tozdu transport za omenjeni prekršek. Tak je bil sklep skupne disciplinske komisije, ki je primer obravnavala v skladu s pravilnikom o kršitvah delovnih obveznosti.

Podobnih epilogov za malomarnost, nepremišljenost in neodgovorno ravnanje pri nas ni ravno veliko, čeprav vemo, da se dogajajo še hujše kršitve in zanje nihče ne odgovarja niti moralno, kaj šele materialno. A da se resnica prav spozna, je treba zvoniti na oba zvona, pravi slovenski pregovor.

Kako je V. D. prišel do kamiona? Preprosto. Vozilo je bilo odprto, štartni ključ na doseg, medtem ko je pravi šofer J. O. sedel v kabini pri osmi peči. Ali bo tudi njegova malomarnost ustrezno obravnavana ali pa se bo končala pri načelu — kjer ni tožnika, ni sodnika, ne vemo.

V. D. bodo štiri leta vsak mesec od plače odtegovali več kot štiri tisočake. Kako bo ob tem plačeval še kredite za nedograjeno hišo in skrbel za družino, seveda ni več stvar discipline in pravnega postopka.

Da bi le bili enako dosledni tudi v primerih, ko je krivda teže ugotovljiva!

Z. Strgar

V Romuniji počasi, a stalno raste proizvodnja ter so dosegli leta 1981 doslej največjo 13,5 mio ton.

V Bolgariji je že nekaj let proizvodnja dokaj uravnovešena in tako tudi v preteklem letu, ko so izdelali 2,6 mio ton jekla.

Končno še podatek za dežele EGS, kjer je znašala proizvodnja jekla leta 1980 še 129,0 mio ton in je v preteklem letu nazadovala 2,2% ali 3,8 mio ton in znašala 126,2 mio ton. Ta podatek je zanimiv, ker je tolikšen padec proizvodnje skoraj primerljiv s proizvodnjo jekla v Jugoslaviji, ki je znašala po istem viru podatkov v letu 1980 vsega 3,6 mio ton, da bi v letu 1981 dosegli 4,0 mio ton.

Ta podatek zajema vse jeklo, tudi tiste količine, ki so bile proizvedene izven železarn za potrebe jeklolivarn in se podatek malo razlikuje od podatkov Splošnega združenja črne metalurgije Jugoslavije.

Podatki kažejo, da je gibanje svetovne proizvodnje jekla precej drugačno kot so to napovedovali strokovnjaki in analitiki pred kakimi osmimi leti. Po takratnih napovedih bi morala znašati svetovna proizvodnja jekla že leta 1980 najmanj 800,0 mio ton. Sedanje analize in napovedi so veliko bolj zadržane, pa tudi te niso predvidele padca proizvodnje leta 1981. Če primerjamo skupno

svetovno proizvodnjo jekla v zadnjih 10 letih vidimo, da se je dvignila od 631,6 mio ton v letu 1972 na najvišje 747,5 mio ton leta 1979. Prvič je bila presežena meja 700,0 mio ton leta 1974, ko je znašala proizvodnja 709,8 mio ton. Naslednja tri leta je bila približno na isti ravni med 647,8 — 678,3 mio ton, potem zopet dvig nad 717,2 mio ton v letu 1978 in leta 1980 je bila približno enaka proizvodnja 717,5 mio ton s padcem na 712,9 mio ton v letu 1981.

Končni podatki za preteklo 1981. leto se bodo mogoče še malo menjali, vendar bistveno skupnega podatka o svetovni proizvodnji jekla ne bodo spremenili. Če sledimo analizam, ki pravijo, da si slaba leta v svetovni proizvodnji jekla slede v enakomernih valovih vsakih 5 do 6 let, kar velja predvsem za industrijsko razvite dežele »zahodnega sveta«, potem si v letu 1982 ne moremo obetati nič posebno boljšega. Nekaj pa gotovo drži, da se bo proizvodnja jekla v industrijsko razvitih deželah v bodoče dvigala izrazito počasneje, kot je bilo napovedovano ali so pričakovali, če se bo sploh še bistveno dvignila in da je treba največji dvig pričakovati v deželah v razvoju predvsem tam, kjer so dani surovinski pogoji in energetske viri.

Milan Marolt, dipl. inž.

SNOVANJE NOVIH IZDELKOV

Vedno bolj čutimo, kako je poznanje, odkrivanje ter izkoriščanje rudnin-mineralnih surovin važno, saj lahko znatno vpliva na življenje, blaginjo, moč naroda in na gospodarski in industrijski napredek človeške družbe. Naša dežela še vedno ni dovolj raziskana na rudnem in rudninskem področju. In da bi spoznali, kako bogata je naša domovina, je treba seveda nenehno raziskovati zemeljsko skorjo in šele nato sledi izkoriščanje mineralnih surovin.

Železarna Ravne že vrsto let z enim delom proizvodnje omogoča, da se končno dokopljemo za to usposobljeni strokovnjaki do koristnih nahajališč rudnin, jih eksploatirajo in predelujejo. Da bi prispevala železarna še večji delež k temu napredku, razvija nove stroje in naprave za rudarstvo, ki jih uporabljajo še druge panoge gospodarstva, nove strojne elemente in naprave za industrijo nafte, zemeljskega plina, rudnin — raziskave in eksploatacije.

Seveda moramo poudariti, da je za vse te elemente in naprave potrebna izredno dobra kvaliteta jekla. Da bi to bolje razumeli, si pogledimo nekaj podatkov. Pri naftni industriji ali pri raziskavah rudnin se npr. vrtajo vrtnice globine več 1000 m zaradi določenih razlogov, zahtev in pogojev, da bi lahko s pomočjo tega podatka in drugih ugotovili navzočnost mineralne surovine. Če pride na takih globinah do okvar na vrtnicah kolonah, tako da se ne da več nadaljevati z vrtnjenjem, so lahko pred okvaro izvrtni metri izgubljeni, to pa povzroča velike stroške.

Že nekaj let se proizvajajo težke vrtnice, kar je pa le en

del vrtnice kolone, zato sedaj razvijamo še naslednje:

- razne spojnice z API navoji
- vrtnice cevi
- drogeve za črpalke (naftne)
- razširjevalce oziroma stabilizatorje za vrtnice kolono
- elevatorje
- klešče za vrtnice kolono
- konusna ali kotalna dleta.

Ta dleta bodo zahtevala precej strokovnosti, znanja in truda, ker je kompleksna izdelava zelo zahtevna. Dleta se uporabljajo za rotacijsko vrtnanje in imajo premer od 100 do 300 mm. Imajo zelo obsežno uporabo pri vrtnanju za pridobivanje nafte, zemeljskega plina, pri vrtninah za miniranje, raziskovalnih vrtnin itd.

Seveda se uporablja nekaj vrst dlet glede na stopnjo trdnosti rudnin in mineralnih surovin. Tako se uporabljajo jeklena dleta, jeklena dleta z vložki trde kovine, in jeklena dleta z diamanti.

Pri nas sta v uporabi pretežno prvi in drugi tip.

Vrtnanje vrtnic s takimi dleti v trdem in srednje trdem materialu (ki so sicer klasificirani po posebnih listinah), znaša 20 do 40 m na uro, v mehkih materialih pa se doseže hitrost vrtnanja do 1000 m na uro.

Tako vrtnanje se je pokazalo v praksi zelo učinkovito glede hitrosti in ekonomičnosti in se zaradi tega danes uporablja vedno bolj ta način vrtnanja.

Gledano dolgoročno (škoda, da se ni to že prej dojele) je treba projekt na področju osvajanja in proizvodnje za ekstraktivno industrijo širiti ter sodelovati z vsemi razpoložljivimi instrumenti, močmi in sredstvi, da bi prišli čim prej do pozitivnih rezultatov.

Avzug Knez, dipl. inž.

KONFERENCA AKTIVISTOV OF

30. januarja 1982 smo se v Domu upokojencev na Prevaljah zbrali na letni konferenci aktivisti OF bivšega dravogradskega okrožja. Aktivisti imamo svojo organizacijo že od leta 1973, ko je bil v okviru proslavljanja občinskega praznika izvoljen prvi odbor organizacije. V letu 1974 sta skupščini občin Ravne in Dravograd podelili naši organizaciji domile.

Naša organizacija vključuje vse nekdanje aktivne politične delavce, ki so med štiriletno vojno delovali na terenih tedanjega dravogradskega okrožja, to je od Dravograda do Pliberka in Črne, na tem področju ustanavljali odbore OF, AFŽ in ZMS, skratka, gradili prve zametke nove oblasti. Organizacija šteje 78 članov, deluje pa kot sekcija SZDL, ki je nasledila OF.

Program dela naše organizacije je obsežen. Prva naloga je ohranjanje tradicij narodnoosvobodilne borbe. Veliko truda smo doslej vložili v zbiranje dokumentacije za zgodovinske NOB z našega območja. Tudi naši mladini posvečamo posebno pozornost. Morala nas bo počasi nadomestiti tudi v prenašanju tradicij na poznejše robove, saj to najtežje obdobje v zgodovini naših narodov ne sme nikoli v pozabo. Ob raznih prilikah obiskujejo naši člani šolsko mladino in ji pripovedujejo o svojih doživljajih med NOB. Tudi s taborniško organizacijo tesno sodelujemo. Udeležujemo se njihovih pohodov po pomembnih poteh ter jim tolmačimo pomembne dogodke iz NOB.

Skrbimo tudi za to, da bi se primerno oddolžili vsem tistim, ki so v težkem, neenakem boju darovali svoja življenja za to, kar danes uživamo. Trudimo se, da bi bil vsak kraj, kjer je padel naš borec, primerno obeležen. Prav tako pa moramo obeležiti tudi vse kraje važnejših dogodkov — sestankov, konferenc in podobno.

Pri teh prizadevanjih smo naravnost na vse razumevanje in pomoč samoupravnih organov železarn Ravne ter TOZD livarna, ki nam je odlila že več plošč v te namene, za kar se jim tudi iskreno zahvaljujemo.

Upamo, da bo tako sodelovanje tudi v bodoče, saj s tem izvršujemo naše skupne naloge in obveznosti do tistih, ki so za svobodo, ki jo uživamo, darovali najdražje — svoja življenja.

Ivan Žunko-Silvo

MODROST KHALILA GIBRANA

Z okraševanjem človek potrjuje svojo grdoto.

— — —

Nisem še srečal nevedneža, kar terega korenine niso vsajene v mojo dušo.

— — —

Resnica je hči navdiha, analiza in razprava oddaljuje ljudi od resnice.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto IX

Ravne na Koroškem, 15. aprila 1982

Št. 4

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Peter Metulj, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjorpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Poročilo o delu KSOO ZSMS železarne Ravne za leto 1981

Minilo je še eno leto, ki smo ga na gospodarskem in samoupravnem področju dokaj uspešno prebrodili. To pa ne pomeni, da ne bi bili v letu, ki je pred nami, še uspešnejši, čeprav se zavedamo, da bo leto še veliko težje, vendar, če se bomo nanj dobro pripravili, bomo tudi težave lažje premagovali. Dela in nalog se moramo lotiti še bolj zavzeto, saj vemo, da bo v letošnjem letu potekal 11. kongres ZSMS.

V preteklem letu se je KS OO ZSMS odločnejše lotil sprememb, da bi omogočil pogoje, da se OO bolj organizirano vključuje v akcijo za uresničevanje svojih programov oz. sprejetih nalog. Prizadevali smo si odpraviti slabosti, izgrajevali smo notranje odnose, nove oblike dela na način, ki omogoča, da vsak član postane subjekt skupne aktivnosti mladinske organizacije. Zavedati se moramo, da bo družbena vloga nas mladih še pomembnejša, če bomo neprekinjeno delali v OO ZSMS, krepili že obstoječe OO ter ustanavljali nove. To mora biti še naprej naša prva naloga. Osnove celotne aktivnosti morajo biti v OO ZSMS. Iz njih morajo potekati vse akcije, iniciative in vsa dogovarjanja. Nujno je, da imajo OO ZSM konkretne akcijske programe, v katerih so zajeta vsa področja delovanja mladih, s tem pa hočem povedati, da morajo biti predvsem življenjski in učinkoviti.

Se nadalje se moramo zavzemati za kadrovske usposabljanje mladih, saj je opaziti, da smo na tem področju še premalo storili oz. se v določenih sredinah srečujejo s kadrovskimi težavami. To pa pomeni, da so naloge, katere imamo danes, veliko težje in kompleksnejše in se še ne zavedamo, kaj vsakodnevno izgubljam v vsakodnevnih organizacijskih aktivnostih.

Da pa bi bili pri realizaciji nalog bolj uspešni, je pomembno, da spremljamo družbene tokove, da spoznamo življenjsko opredelitev mladih in njihove probleme.

Iz ankete, ki smo jo izvedli konec leta 1981, je razvidno, da je v posameznih TOZD dosti nezaupanja v mlade delavce. To je najbolj opazno v teh mesecih, ko poteka evidentiranje za skupščinske volitve, ko v določenih sredinah ne moremo biti zadovoljni z odstotkom mladih, ki so evidentirani v razne organe.

Iz vseh dosedanjih razgovorov se ugotavlja, da mladi komunisti niso dovolj angažirani in vključeni v delovanje mladinske organizacije. Ob tem pa se postavlja vprašanje, kakšno pozornost posvečajo OO ZK problemom mladih. Če je že bil kje primer, potem so OO ocenjevali, bore malo pa jim bili pripravljene pomagati pri njihovem delu.

V železarni je dokazano, da v sredinah, kjer delujeta OO ZK in OOS, dobro dela tudi OO ZSMS. Vedeti moramo, da ob delu ZK in sindikata nastajajo tudi naloge, ki ravno tako zahtevajo angažiranost mladih. Mnenja sem, da so v določenih sredinah, kjer mladinska organizacija ne dela, za to krivi predvsem mladi komunisti. Vemo pa tudi, da so

mladi člani ZK predvsem odgovorni, da aktivno delujejo v OO ZSMS.

Ob obiskih v OO ZSMS smo ugotavljali, kaj je problem nedelovanja nekaterih OO ter s tem zaviranje delovanja koordinacijskega sveta ZSMS. Prišli smo do ugotovitve, da mladinska organizacija nima avtoritete, to pa je tudi vzrok neenakovernosti ostalim DPO v TOZD in DS. Mislim tudi, da se še velikokje pojavlja forumsko delo, kar je odraz neuspešnega dela OO.

Nedvomno pa mladi skozi vsakodnevne aktivnosti dajejo velik prispevek pri uresničevanju stabilizacijskih ukrepov v našem samoupravnem socialističnem sistemu. V veliki meri se vsi zavedajo, da stabilizacija ni kratkoročna naloga, temveč dolgoročna, zahteva pa angažiranje slehernega posameznika, starega ali mladega, kakor tudi sleherne OO ZSMS. Nesporo je tudi dejstvo, da morajo teči aktivnosti za dvigovanje produktivnosti dela, povišanje dohodka ter obstoječe proizvodnje in gospodarnejšega dela. O aktivnosti ali dobrem delu OO ne moremo govoriti, če občasno ali v premajhni meri postavlja in obravnava vprašanje proizvodnje in pogoje, ki omogočajo racionalnejšo in ekonomičnejšo proizvodnjo.

Seveda pa moramo mladim te probleme pojasniti čim bolj enostavno, saj bodo le tako lahko dojemali bistvo določenega problema, kar je nedvomno pomembno za organiziranje konkretnih nalog in akcij.

TUDI LETOS MLADI PO POTEH XIV. DIVIZIJE

Pohod Po poteh XIV. divizije je stalna in ena najmnogičnejših akcij, ki jih organizira OK ZSM Slovenj Gradec na področju negovanja in ohranjanja revolucionarnih tradicij. Nič drugače ni bilo tudi zadnje dni februarja, ko so kraji in ljudje izpod pohorskih obronkov spet dobesedno živeli z nekdanjimi borci, pripadniki teritorialnih enot, taborniki in mladinci, ki so se zbrali na tem pohodu, tranajstem po vrsti.

Začetek pohoda je bil pri spominskem obeležju v Spodnjem Doliču. Tu so se shajala pota novih in starih generacij, rojevala so se nova poznanstva in prijateljstva, soočena s tistim legendarnim februarjem, hkrati pa tudi s spoznanjem, da februarski sneg izpred 38 let ne kopni.

Na kraju, kjer so se trije bataljoni XIV. divizije prebili na Pohorje, drugi bataljoni z ranjenci pa so se morali vrniti nazaj na Paški Kozjak, se je formirala pohodna enota — Šerčerjeva brigada. Iz Doliča je potem krenila k znani partizanski jarki — Koprivnikarjevi domačiji, kjer je bil nadvse prisrčen klepet z domačimi. Življenje se je tudi v hribih spremenilo na bolje, topli domovi pa so še vedno ostali gostoljubni in dobri, kot so bili nekoč. In zima je bila tistega februarja

Nadaljnja naloga, ki je izrednega pomena za uresničevanje politike stabilizacije, je usklajevanje investicij z realno razpoložljivimi sredstvi. Mladinska organizacija se trudi, da nosilci investicij prevzamejo neodložljivo akcijo in konkretne naloge ter da se investicije uskladijo. Prioriteto morajo na vsak način imeti tiste investicije, ki pomagajo reševati strukturalne probleme gospodarstva.

Vsa gospodarska in družbena prizadevanja so usmerjena v to, da dosežemo čim višjo stopnjo tehnološke neodvisnosti države, kar pa hkrati pomeni pospešena prizadevanja za hitrejši razvoj lastne tehnologije, znanosti in izobraževanja. Na tem področju imamo mladi neomejene možnosti v konkretno vključevanje inventivne dejavnosti v TOZD.

Organizirane akcije na področju SLO in DS morajo biti še naprej potrdilo in odločnost mlade generacije, da vsak trenutek brani našo samoupravno socialistično skupnost pred morebitnim sovražnikom, saj se je stanje v svetu prav v zadnjih mesecih izredno zaostriilo. Še naprej moramo gojiti bratstvo in enotnost, saj je le-to porok pripravljenosti in odločnosti mladih, da se postavimo v bran vsakomur, ki ima namen ogrožati našo svobodo.

Ob koncu želim poudariti, da je bila aktivnost KS OO ZSMS bogata, da je težko naštet vse uspehe in rezultate na področju prostovoljne aktivnosti, kulture, športa itd. V vseh naših aktivnostih bomo še nadalje posvečali posebno skrb idejno političnemu izobraževanju, nikakor pa ne smemo biti zadovoljni z doseženimi rezultati, temveč s pridobljenimi izkušnjami vsakodnevne aktivnosti še vzpodbujati.

Predsednik KS OO ZSMS ŽR,
Metulj Peter

izredno huda in ostra, na boricah je zmrzovala obleka. Pokala je in se lomila, ko so se premikali, ko so stopale v sneg noge, obute v vrečevino in ko je bilo življenje kot droben plamenček.

Od Koprivnikarjev je nato pot vodila pohodnike h Konečniku, Vavkanu, Brešarju do Turičnika, kjer je bila končana prva etapa pohoda. Tam je bil zvečer pravi partizanski miting, ki so se ga udeležili nekdanji borci, aktivisti in domačini. Na tej slovesnosti se je pohodna brigada preimenovala v stalno pohodno enoto, ki bo nosila ime po narodnem heroju — Ljubu Šerčerju.

Drugi dan so nadaljevali pohod proti Krivcu, Lakovniku in naprej proti Podgorju. Tudi na teh domačijah je bil pogovor z borci in domačini prisrčen, saj so mladi z zanimanjem prisluhnili pripovedovanju.

Takole pa so svoje vtise in doživetja o pohodu strnili nekateri udeleženci:

Gorazd Kiš: »Na tem pohodu sodelujem že petič. Kljub številnim naporom so vtisi izredno dobri, pa tudi pogovori z domačini in spoznavanje naše zgodovine je name naredilo poseben vtis.«

Ksenija Praper: »Prvič sem na tem pohodu. Kljub žuljem in naporni hoji so občutki

Najstarejša med pohodniki

lepi. Rada bi tudi v prihodnje sodelovala na pohodu, saj je to ena neposrednih oblik spoznavanja NOB pa tudi novih prijateljstev.

Robi Černjak: »Tretjič sem na tem pohodu in tudi tokrat sem presenečen nad vzdušjem, ki vlada. Toliko je bilo doživetij, da se jih preprosto ne da opisati, moraš jih doživeti in prav zategadelj se bom takih pohodov še udeleževal.«

Takšne in podobne odgovore bi dobil tudi med ostalimi pohodniki, ko smo jih zmotili

ob zaključku pohoda v parku herojev v Slovenj Gradcu, kjer se je pohod končal. Kljub temu, da so bili izmučeni, so vendarle prikrivali utrujenost. In preden so se dokončno razšli vsak na svojo stran, so si še zaklicali: »Zmogli smo vsaj delček naporov, takšnih, ki so bili med vojno vsakdanji in na svidenje spet prihodnje leto, ko se bomo spet zbrali na tem pohodu, kot obeleževanju spomina na bitke in borbe legendarne Stirinajste!«

Silvo Jaš

ODLOČNO V BOJ PROTI ALKOHOLIZMU

Konec februarja so se zbrali mladi ravenke občine na problemski konferenci. Razpravljali pa so o asocialnih pojavih med mlado generacijo.

Uvoda v razpravo sta podala Davorin Kragelnik in Irma Frajmut. Medtem ko je Dare spregovoril o številu prestopnikov, njihovi starosti in socialnem položaju, je Irma nazivala probleme, ki se pojavljajo v družini alkoholika.

Nesprejemljivo je, da otroke (staršev, ki so vdani alkoholu) damo v vzgojne zavode, starše pa pustimo propadati. S tem zanemarimo načelo družinskega skupinskega obravnavanja, brez katerega si ne moremo zamisliti ureditve razmer. Tako Irma kot tudi udeleženci konference so prepričani, da se mlad človek osvešča o škodljivosti pitja alkohola v sistematičnem pouku na šolah (pa ne le v okviru predmeta zdravstvene vzgoje). Odnos do pitja bi morala ZSMS vse bolj zaostri, saj ta razvada ni združljiva z likom mladincev v naši družbi.

Velikokrat se sprašujemo, zakaj je toliko alkoholikov. Eden izmed vzrokov je brez dvoma visoka cena sadnih sokov in brezalkoholnih pijač. Zakaj ne bi mogoče te pijače regresirali? Ugotovili so, da na (mladinskih) plesih točijo alkoholne pijače, čeprav smo se dogovorili, da jih ne bomo. (Spomnimo se le, kako potekajo plesi na Prevaljah — »bife« v družbenem domu kar lepo zasluži). V Črni so se odločili, da pleše »preselijo« v Kulturni dom. Prva opažanja so dobra — saj je vedno manj popivanja, prej pa so v hotelu na račun mladinskih plesov kar lepo zaslužili.

Mladi so že večkrat razpravljali, zakaj ne zgradimo tudi kakšne mlečne restavracije — v Sloveniji imamo le tri! Na žalost je cena cigaret in alkohola neprimerno nižja kot v sosednjih državah.

Žal se niso v razpravo vključevali mladi delavci. Le-ti pa v delovnih organizacijah opozarjajo na vedno večjo prisotnost alkoholi-

la na delovnem mestu. Mnogi hodijo na delo vinjeni. Mi — mladi in starejši — pa vse to mirno gledamo in stojimo ob strani — pa nič ne storimo. Ali na tak način ne podpiramo »asocialnih pojavov«? Ali ni naša dolžnost, da jasno in glasno opozarjamo na take pojave?

»Sklepi, ki so jih sprejeli na konferenci, so jasni in odločni. Zavezujejo vsakega posameznika, da prispeva svoj delež v boju proti

Konferenci je prisostvoval tudi Vili Pšeničny — član OK ZSMS

alkoholizmu. Vsi smo zadolženi za njihovo realizacijo.

Pa se vprašajmo (in tudi odgovorimo): kaj bomo mi — kot posamezniki — storili, da bomo pojave alkoholizma in tudi narkomanije v naši družbi omilili?

Marjana Kjørpenčev

ALKOHOLIZEM MED MLADIMI

Za mladega alkoholika štejemo tistega, ki še ni dopolnil 30 let. Ker je alkoholizma čedalje več med odraslimi, ga »mora« biti mnogo tudi med mladimi. V naravi same alkoholne bolezni je, da poskrbi vedno sproti za nove generacije alkoholikov.

Alkoholik nasploh ne rad pije sam, slehernega v svojem okolju skuša spraviti med pive (da ni sam edini zaznamovan in v nevarnosti, da bi ga klicali na odgovornost).

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki se razvija 5, 10, 20 in tudi več let. Začetni zmerne pivec (vsak alkoholik je bil najprej zmerne pivec) preide več stopenj, preden zaradi alkoholizma propade. Tudi alkoholni starši uvajajo otroke v alkoholizem s ponujanjem alkohola otroku in s svojim »dobrim« zgledom. In še kako uspešno! Medtem ko pri nas ocenjujemo, da je med prebivalstvom okoli 5 % alkoholikov, se do 40 otrok iz družin alkoholikov vda alkoholizmu. Ker je alkoholikov veliko (v Sloveniji okoli 80.000) in ker ob vsakem trpijo vsaj še trije člani družine (zato je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih okoli 300.000 ljudi), terja množična rehabilitacija alkoholikov korenito spremembo družbene zavesti o tem problemu.

Tisto, kar dobi otrok iz rok staršev, ima poseben čustven pomen in se za to ustrezna izkušnja usidra globoko v otrokovo zavest, taka trdno in globoko, da je to komaj mogoče še kdaj spremeniti. To okoliščino je treba vedno upoštevati, če se z različnimi akcijami pri preprečevanju alkoholizma (tu je mišljeno predvsem prosvetljevanje) nadejamo, da bomo spremenili omenjeni problematični čustveni odnos do alkohola, ki so ga otrokom vcepili starši.

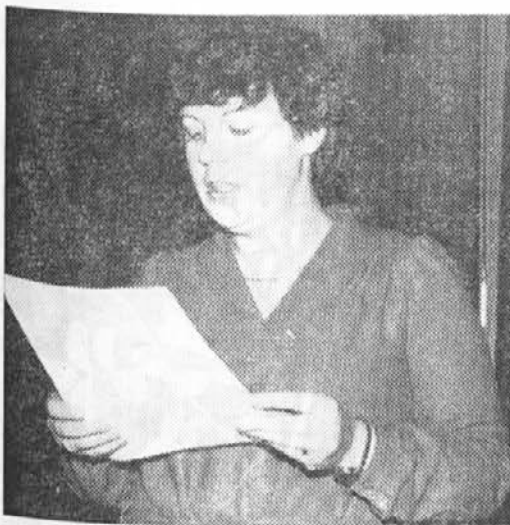
»Pretirano« popivanje pri mladih (kar običajno pomeni pospešen razvoj alkoholizma) je samo zunanji izraz motenih odnosov v družinah. Družinski odnosi so še posebej razrvani tam, kjer gre za mladoletno prestopništvo. Strokovnjaki iz naših vzgojnih zavodov poročajo, da ima skoraj 70 % njihovih oskrbovancev enega ali pa oba roditelja alkoholičarja. Namesto da bi starše vključili v skupinsko družinsko zdravljenje skupaj z mladoletnim prestopnikom, da bi se vsi skupaj torej vsa družina — uredili, pustimo starše propadati, otroke pa damo v vzgojne zavode, kjer jih obravnavamo same in s tem zanemarimo načelo družinskega skupinskega obravnavanja, brez katerega si ne moremo zamisliti ureditve omenjenih razmer.

V letu 1981 je bilo na referatu za mladoletno prestopništvo obravnavano 168 primerov, in sicer 29 otrok v starosti do 14 let v občini Ravne na Koroškem.

Mladoletniki, ki se zaradi čustvene razrvanosti niso mogli učiti, ki si niso pridobili delovnih navad in so se zaradi dolgočasnosti navadili na pohajanje, se ponavadi zelo zgodaj srečajo z alkoholom. Pogosto opijanje pa ni več samo pogoj za nastanek alkoholizma, temveč je zanesljivo znamenje, da je tak človek že alkoholik, čeprav šele v začetnem obdobju.

Vdajanje alkoholu, omami, onemogoča normalno zorenje mladega človeka, ki si zaradi tega ne pridobi dovolj znanja in izkušenj za življenje. Tako si mlad človek, ki postaja alkoholik, ne pridobi niti delovnih navad niti nima čustvene zrelosti, na kateri bi lahko gradil poznejše življenje. Pri zdravljenju gre predvsem za prevzgojo alkoholne osebnosti.

Zaradi naraščajoče odvisnosti od alkohola alkoholik čedalje slabše funkcionira in čedalje več napak na vseh področjih človekovega udejstvovanja, predvsem pa v družini in službi. Bременa njegovih dolžnosti morajo postopoma prevzemati drugi (zlasti žena in sodelavci), ki začno zaradi tega upravičeno godrnjati in od alkoholika zahtevati, naj neha piti. Alkoholiku lahko pridemo blizu le, če ga dosledno soočamo z njegovim vedenjem (različne napake, površnost, prekrški

Med razpravljalci je bila tudi Irma

itd.), alkoholizem pa mu omenjamo bolj kot možni vzrok za njegovo vsestransko obnašanje.

Propad je mogoče ustaviti na katerikoli stopnji, seveda s pomočjo ustreznega zdravljenja in prevzgoje. Čimprej se začne alkoholizirati, tem manjše zdravstvene posledice bodo ostale po zdravljenju. Za alkoholizem kot negativen družbeni pojav zlasti med mladino velja, da ga je boljše preprečevati, kakor pa zdraviti.

Kljub vsemu pa je izhod samo v dveh vrstah prizadevanj: v zdravljenju mladih al-

koholikov in v preprečevanju alkoholizma. Izhod je predvsem v sistemu življenja in prevzgoje. Motnje, ki nastanejo v družini, se dokaj hitro pokažejo pri otroku. Zato pa je težavo možno zaznati pri otrokovem učenju, starši pa zasvojenost z alkoholom zmorejo še dokaj dobro prekrivati. Prav za take primere je velikega pomena pravočasno ukrepanje (večja povezava med šolo in socialno službo delovne organizacije, kjer so roditelji zaposleni).

Za preventivne akcije na tem področju med mladino je velikega pomena športno, kulturno in drugo udejstvovanje. Programi društvenih dejavnosti bi morali biti usmerjeni tako, da bi vključevali čimveč mladih. Prav tako je pomembno preživljanje prostega časa mladine v okolju, kjer živi — krajevne skupnosti. Zato bi določeno skrb naj prevzela šola, saj bi življenje v šoli moralo biti model zdravega načina življenja, ki bi mladega človeka spremljal vsa kasnejša obdobja življenja.

Za osveščanje mladine o škodljivosti pitja alkoholnih pijač pa je v šoli pomemben sistematičen pouk o alkoholizmu, in to ne le v okviru predmeta zdravstvene vzgoje. Tudi ZSMS ima v zvezi z bojem proti alkoholizmu pomembne naloge. Odnos do pitja bi morala ZSMS vse bolj zaostri, saj je prav žalostno, da si alkohol krepko utira pot v mladinske vrste, kar pa vsekakor ne sodi k vzgoji mladega rodu. Podobno velja tudi za ostale zasvojenosti. ZSMS bi tudi za te razvade morala povedati, da niso združljive z likom mladincev v naši družbi.

Irma Fajmut

bini in organizaciji predkongresnih razprav in priprav med mladimi zagotovo najpomembnejši pogoj za uspešne priprave in mobilizacijo čim širšega kroga mladih v pripravah na XI. kongres ZSMS. Tako je napisano tudi v uvodu zbirnega gradiva, ki opredeljuje vso dejavnost ZSMS pred XI. kongresom ZSMS. V to dejavnost so vključena vsa glasila, ki jih izdaja ZSMS, od OO ZSM, do republiške organizacije ZSMS, mladinski tisk, tisk družbenih organizacij in društev, sredstva javnega obveščanja od lokalnih do osrednjih medijev.

V pripravah na XI. kongres ZSMS bo izšlo 5 brošur iz zbirke ABC, štiri knjige iz knjižnice revolucionarne teorije, več raziskav, ki naj bi pokazale vlogo in družbeno-ekonomski položaj mlade generacije v naši družbi ter vlogo mladih v političnem sistemu. Začrtana je tudi propagandna dejavnost, ki bo v skladu s celotnimi prizadevanji ZSMS, da se v pripravah na XI. kongres ZSMS obnašamo čimbolj stabilizacijsko; cenejše variante, kot so izpuščanje značk, torbic, map ter ostalega propagandnega materiala. Prav tako pa so potrebne številne racionalizacije pri tiskanju plakatov in podobno.

Silvo Jaš

RAZPRAVA OO ZSMS VALJARNA NA PROBLEMSKI KONFERENCI KS OO ZSM

V TOZD valjarna združuje delo in sredstva okoli 470 delavcev in delavk, od tega je mlajših od 27 let 80 delavcev in delavk. Pogoji dela v TOZD so težki: srečujemo se z visoko temperaturo, hrupom, prepihom in predvsem fizičnim delom. Priznati moramo, da se vodstvo TOZD trudi, da izboljša težke pogoje dela. Nič čudnega torej, da zaposlujejo precejšnje število invalidov. Po našem mnenju bi morali delovna mesta bolj in hitreje prilagajati delavcem. Po sedanjih spremembah SaS o delitvi sredstev za osebne dohodke menimo, da bo naše delo pravilneje ovrednoteno. Seveda pa bomo morali razširiti še nekatere nejasnosti.

Mladinska organizacija v naši TOZD je enakovredna DPO. Naša mnenja in predloge upoštevajo. Naši delegati — člani delavskega sveta, IO OO sindikata, sekretariata ZK in SIS zastopajo naša stališča in dajejo tudi povratne informacije.

Čeprav našega dela navzven mogoče ni tako čutiti, pa se precej angažiramo pri sprejemanju samoupravnih aktov in drugih odločitev v svojih TOZD oz. DO. Na ta način se vključujemo v razprave na zborih delovnih ljudi oziroma na samoupravnih skupinah, žal še ne v zadostni meri.

Zavedamo se, da bi morali biti zgled ostalim članom delovnega kolektiva, vendar posamezniki »mečejo slabo luč« na celotno mla-

11. kongres ZSMS bo v Novem mestu

Takšen je torej dokončni znak 11. kongresa ZSMS, ki bo oktobra v Novem mestu. Ta simbol je potrdil odbor za pripravo kongresa. Uporabljali ga bomo vse tja do začetka kongresa slovenske mladine. Seveda pa vas bomo sproti obveščali o najrazličnejših aktivnostih in prireditvah, ki bodo v koroški regiji v počastitev kongresa. Objavili bomo tudi razprave o kongresnih dokumentih ter spremljali potek le-teh v vseh delovnih sre-

načrta razprave o osnutkih dokumentov XI. kongresa ZSMS. Za vodenje in spremljanje javne razprave v občinah so neposredno odgovorna predsedstva OK ZSM. Razprava bo potekala po vseh sredinah, delovnih organizacijah, OO ZSMS, v družbenih organizacijah in društvih. Posebej bodo izbrane OO ZSM, ki bi jih naj obiskale delovne skupine članov predsedstva RK ZSMS.

CELOTNA GRAFIČNA PODOBA KONGRESA ZSMS

Člani odbora so sprejeli tudi predlagano celotno grafično podobo mladinskega kongresa. Elementi so upodobljeni na začetku tega sestavka.

INFORMATIVNO-PROPAGANDNA DEJAVNOST

Informativna, publicistična, raziskovalna in propagandna dejavnost ZSMS je ob vse-

dinah, šolah, KS, skratka, povsod tam, kjer mladi živimo in delamo.

Tokrat lahko že postrežemo z nekaterimi podatki in zanimivostmi, hkrati pa vas vabimo, da tudi vi sodelujete tako s prispevki kot z vprašanji, ki zadevajo kongres ZSMS in priprave nanj.

KAKO BO POTEKALA JAVNA RAZPRAVA

Odbor za pripravo kongresa je med drugim obravnaval tudi predlog operativnega

Počitek pri Koprivnikarju

do generacijo. To pa obsojamo. Dejstvo je, da moramo precej izboljšati delovno in tehnološko disciplino. Mladi moramo biti pobudniki te akcije, zlasti pa še člani ZK kot avantgarda.

Če že govorimo o vlogi mladih v našem sistemu, se moramo zavedati ne le svojih pravic temveč tudi dolžnosti. S svojim delom — proizvodnim in družbenopolitičnim — angažiranjem, resnostjo in odgovornostjo si moramo zagotoviti še boljši jutri.

Mladim v TOZD omogočajo nemoteno delovanje. Pomagajo nam z nasveti in spodbujajo k aktivnejšemu delu. Odnosi med mlado generacijo in starejšimi so v redu in do nesoglasij ne prihaja.

Srečujemo se tudi s stanovanjskimi problemi, vendar si prizadevamo, da jih s skupnimi močmi rešujemo.

Na kulturnem in športnem področju smo mladi precej močni s svojo udeležbo. Sodelujemo na proslavah in prireditvah.

Če povzamem: vloga mladih v naši TOZD je precejšnja, do izrazitih problemov ne prihaja. Prizadevamo si, da bi svojo vlogo še okrepili.

Mladi lahko svoj položaj krepko izboljšujemo z aktivnim delom v delegatskem sistemu in samoupravnih organih TOZD ali DO. Zato se moramo aktivno vključevati v DPO in samoupravne organe in tam voliti aktivne člane mladinske organizacije, ki bodo znali opozoriti na naše probleme in jih skupno z ostalimi tudi reševati.

Ivan Prošt

Učenci osnovnih šol pišejo

RADA HODIM K NOVINARSKEMU KROŽKU

Novinar, to je poklic, ki me zanima, celo željo imam, da bi postala novinarka. Mislim, da sedaj veste zakaj tako rada hodim k temu krožku.

Delo je pestro in zanimivo in lahko rečem, da nam še kar gre od rok. S tovarišico mentorico, ki nas pri krožku vodi in usmerja, se dobro razumemo. O vsem se skupno pogovorimo in odločamo. Takoj v začetku leta smo sestavili okvirni načrt dela, sedaj pa se sproti dogovarjamo, kaj vse bomo spremljali in posredovali drugim. Imamo tudi svojega fotografa, zato so naši prispevki večinoma opremljeni s fotografijami. Smo kar redni dopisniki v glasilo mladih delavcev Železarne Ravne Mladi Fužinar, Pionirski list, TV-15, Kurirčka, revije Mentor, nekaj sestavkov pa smo poslali tudi na TV studio, Pionirski tednik, RTV Ljubljana.

Povedati moram, da imamo na šoli šolski radio, s katerim smo tesno povezani. Prek njega sproti sporočamo o dogajanjih v šoli in kraju. Pripravljamo tudi intervjuje v živo. Ob koncu leta se bomo temeljito pogovorili o našem delu; izbrali bomo najbolj zaslužne člane. Kaj jih čaka, ne vem. Res je zanimivo, zato mi je žal, da obiskujem že 8. razred. Kmalu se bom morala posloviti od šole in novinarskega krožka, ki sta mi tako prirasla k srcu.

Če bom ostala v istem kraju, se bom še vračala med mlade novinarje. Na tiho pa upam, da jih bom kdaj obiskala kot novinarka in jim pripovedovala, kako je bilo takrat, ko sem bila še jaz med njimi.

Nevenka Igerc

8. razred OŠ Prežihov Voranc

KNJIGE ZA KOROŠKE SLOVENCE

Na naši šoli že dve leti zapored pridno zbiramo knjige za koroške Slovence. Akcijo vodi slavistično društvo Zasavje. V mesecu januarju pa so predali v Pliberku knjige, ki smo jih zbrali, na prireditvi: POKAŽI KAJ ZNAŠ, v okviru Vorančevih dni, koroškim Slovincem.

Pelo in igralo je okrog 150 mladih Korošcev iz Pliberka in okoliških vasi.

Zbranih knjig so bili zelo veseli in predstavniki Slovenske prosvetne zveze so v za-

hvalo dejali, da so za njih neprecenljivo bogastvo. Našemu pionirskemu odredu pa so poslali posebno zahvalo: »Za dejavno prizadevanje v korist slovenske narodne skupnosti na Koroškem.«

Z akcijo zbiranja knjig bomo nadaljevali, saj smo veseli, da jim tako lahko tudi mi pomagamo pri trdem delu za ohranitev materinega jezika.

Novinarsko-dopisniški krožek
Osnovne šole Prežihov Voranc
Ravne na Koroškem

V DOMU OSTARELIH V ČRNEČAH

Krajevni odbori RK iz Mežiške doline, upokojenci z Raven in mladi člani RK so organizirali ob dnevu žena obisk upokojenk doma ostarelih v Črnečah. Z njimi smo bili tudi člani novinarskega krožka osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.

Našega obiska so se zelo razveselile. Med nami je kmalu stekel prijeten pogovor. Neka ženica nam je zaupala, da ji nikoli v življenju ni bilo tako lepo, kot ji je sedaj v domu.

Še bolj pa so postale živahne, ko smo se jim pionirji predstavili s programom. Rače so prislunhile zvokom harmonike, nežnim citram in seveda naši besedi. Mnogim so tekle po licih solze zadovoljstva, mi pa smo ob tem spoznali, kako lahko mladi popestrimo življenje starejših.

Fotogram

Ob koncu smo si še ogledali novi dom in razstavo njihovih ročnih del. Prisrčno smo se poslovili in jim še dolgo mahali v slovo.

Irena Rožej in Vera Trafela
Osnovna šola Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

SLOVENSKI PREGOVORI

— Ko je polna glava spanja, največ se sanja.

— Graditi je težko, rušiti lahko.

— Težko hiši, ki nima gospodarja, težko vojski, ki nima poglavarja.

— Najbolj neumnemu kmetu zraste najbolj debel krompir.

— Kar gospoda stori krivo, morajo kmetje plačati živo.

— Dolgovi so kmetiji kakor črv v drevesu.

— Vsem dobro privošči, sebi pa najboljši.

— Kakor ni vrtnic brez trnja, tako ne ljudi brez napak.

Ostareli so z zanimanjem prislunhili

Zakaj neuspeli referendum v SGV

Ze nekaj časa je v TOZD SGV edina tema, o kateri se največ govori, dvakrat neuspeli referendum za spremembe in dopolnitve sistema delitve OD. Razpoloženje je zanimivo. Mogoče bi se dalo takole oceniti — večina, ki z referendumom ne bi ničesar pridobila, čuti zmagovalstvo, kajti konflikt fizični delavec — nadrejeni je zelo prisoten, a želodčki vseh so enaki, pridobili bi pa največ le nadrejeni v TOZD SGV.

Za osvetlitev poteka priprav na ponovljeni referendum navajam nekaj sklepov iz zapisnikov letne konference ZK in OOS SGV, ki sta bili decembra 1981, torej po prvem neuspelem referendumu.

1. Po neuspelem referendumu o spremembah sistema delitve OD je aktivnost v zadnjem času popustila in prevladuje neko zatišje. Vemo, da bo potrebno široko aktivirati vsaj članstvo ZK, da se bodo stvari premaknile z mrtve točke.

2. Postopek OAD se prepočasno izvaja. Kriva je strokovna služba, ki še do danes ni pripravila sprejemljivega predloga, na kar jo je potrebno opozoriti.

3. Na področju pridobivanja dohodka se bomo v prihodnje morali usmeriti in si prizadevati, da bomo tudi vzdrževalci dohodkovno povezani s temeljnimi organizacijami osnovne proizvodnje. Dosedanja participacija na ustvarjenem dohodku še ni tisto, kar bi nas vzdrževalce lahko zadovoljilo, ker menimo da še nismo v položaju, ko bi se dejansko v dohodku izrazilo naše delo.

4. Prizadevati si moramo tudi za ureditev notranjih odnosov pri delitvi OD, da bodo naši dohodki dejanski odraz rezultatov našega dela. Višina OD naj bi bila odraz prispevka vsakega posameznika k skupnemu delu in odraz pogojev, v katerih dela, ne pa odraz TOZD, kjer dela.

5. Posebno akcijo bomo izvedli na področju obravnave in sprejemanja sprememb v naših samoupravnih splošnih aktih, ki urejajo delitve OD in druga področja, tako da bomo izboljšali dosedanje stanje na tem področju.

Približno 14 dni pred ponavljanjem referenduma je v našem tozdu potekala razprava na delovnih skupinah, kjer je pravilnik tolmačil ravnatelj, na vseh skupinah pa je sodeloval tudi predsednik OOS. Takrat je bilo edino vprašanje, ali naj gremo v ponavljanje referenduma. Večina je pričakovala in se zanašala na pozitivne odgovore strokovne službe pred referendumom. Odgovori na vprašanja delovnih skupin so prišli dan pred referendumom in navajamo odgovor na vprašanje, ki ga je postavila delovna skupina PD SGV.

Vprašanje: V SGV predlagamo, da se vsa dela in naloge po ocenah izenačijo z enako zahtevnimi DM v oddelku za rekonstrukcije TOZD PII.

Odgovor: Sestala se je posebna strokovna komisija za usklajevanje konstrukterjev v DO. Ugotovila je, da so vsa dela in naloge konstrukterjev usklajena in ocenjena v redu.

Za samostojne konstrukterje v SGV je komisija posebej ugotovila, da dejansko opravljajo dela in naloge konstrukcij kot v PII, kjer je za to poseben oddelek v DO. Povišanje SAOD v sedanji organiziranosti iz 14 v 15 SAOD v SGV pa ima za posledico povišanje SAOD v RPT na konstrukciji novih proizvodov iz 15 v 16 SAOD in

drugod, kar pa ni sprejemljivo. Da bi se ta problematika rešila, je skupina ugotovila, da bi bilo dela in naloge rekonstrukcij organizirati v delovni organizaciji enotno in na enem mestu. Do tega časa se SAOD samostojnih konstrukterjev v SGV ne more povišati.

Ta odgovor je sprožil vrsto nerešenih vprašanj in nelogike, kajti v opisu samostojnih konstrukterjev SGV je navedena naloga odpravljanje rekonstrukcij, za kar pa po tem odgovoru ne morejo biti plačani. Zgodilo so se tudi primeri, da je samostojni konstrukter želel prijaviti inovacijo kakšne rekonstrukcije, pa mu je služba za inovacijo razložila, da ne more prijaviti rekonstrukcije, ker je to njegova delovna dolžnost!

IO sindikata pa je pred referendumom zapisal naslednje: člani IO so razpravljali o aktivnostih, ki se potekajo pred izvedbo referenduma. Ugotavlja se, da so aktivnosti v pripravljalnem obdobju bile dobro izvedene. Največ zaslug za to ima ravnatelj, ki je z razlago dobro seznanil delavce o spremembah in dopolnitvah sistema OD. IO je mnenja, da se po delovnih skupinah še pojavlja nezadovoljstvo in nezaupanje, precej pa se pričakuje od odgovorov na dane predloge. Po vseh razpravah pričakujemo, da naj bi bil referendum ob zaključku pozitiven.

V zapisniku poročila politične situacije SGV je zapisano tudi tole: opaža se tudi, da se vzdrževalci čutijo na splošno pri OD zapostavljene proti delavcem v proizvodnji.

Ker je večina TOZD v železnari spremembe z referendumom sprejela, pričakujemo v SGV čez določeno dobo ponavljanje in v ta namen skušam osvetliti problematiko neuspeha tudi prek delavcev, ravnatelja in predsednika delavske kontrole, ki so odgovarjali na naslednja vprašanja:

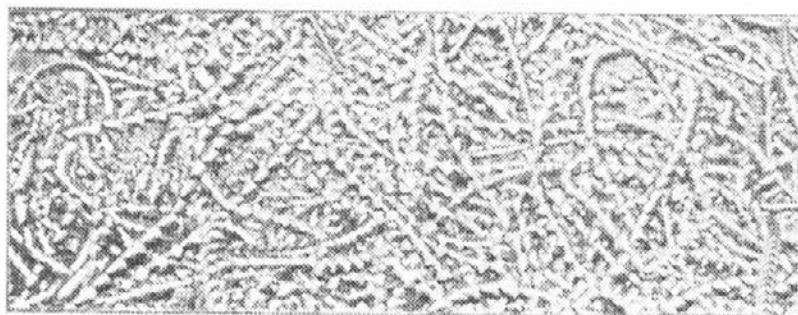
1. »Ali je po vašem mnenju delo vzdrževalcev pravilno vrednoteno glede na ostale TOZD in del. skupnosti v železnari Ravne?«

Ravnatelj: »K vašemu vprašanju bi dodal še tole: kdo je v današnji situaciji še sposoben pravilno in dosledno ovrednotiti dela in naloge vzdrževalca? V naši DO je veliko dobre volje, da ta problem rešimo, vendar ostajamo le pri besedah, zapiskih in ob vsem tem nimamo najbolj srečne roke. Prav gotovo soglašate z mano, če rečem, da bi bilo najbolje, da vzdrževalec ne posega v stroje in naprave, da le spremlja njihovo pravilno delo in nemoteno proizvodnjo. Njegov poseg pa naj bi bil izjemen, in to takrat, ko stroj »zakaslja« ali še boljše, da predtem izdela ustrezeni rezervni del, da ga vgradi pravočasno, da izvede določeno korekcijo elementa in da s tem onemogoči zastoj. To je preventiva. Za tako delo pa je treba imeti pravega človeka na pravem mestu. Tu so potrebne velike delovne izkušnje, znanje in fizične sposobnosti posameznika, njegovo potrpežljivo delo in opazovanje, kjer stroji in naprave ne mirujejo, deli se obrabljajo, potrebne so rekonstrukcije, ki naj izboljšajo delovno sposobnost proizvodnega agregata. Podobno je kot pri človeku: dokler si mlad, zdrav in močan, še kar gre, ko pa pride bolezen in starost, poiščemo zdravniško pomoč. Od strokovnjaka bo torej odvisno, kako dolga bo še življenjska pot enega ali drugega. Za tako delo se plača, ker

v nasprotnem bomo strokovnjaka izgubili in to se nam dogaja. Naše dosedanje vrednotenje del in nalog izhaja iz primerjav z drugimi, ne pa iz specifičnosti del pri vzdrževanju. Venomer se poskušamo približati proizvodnim TOZD in njihovim ocenam. Zakaj ne obratno? Tudi pacient se z zdravnikom ne primerja!«

2. »Ali zagovarjate zahteve zaposlenih pri vzdrževanju, ki se hočejo tudi z OD izenačiti z enakimi in podobnimi deli in nalogami v železnari?«

»Izenačitev« ni prav posrečena beseda. Dela in naloge vzdrževalca je vrednotiti po ocenitvi posledic, ki bi nastale, če bi vzdrževalec zatajil. Res je, da se nekatera dela pri nas lahko izenačijo navzven, kot npr. konstrukterska, tehnološka itd. Res pa je tudi, da je uspešnost močno odvisna od človeka, ki to delo opravlja. Z enim primerom (izbral bom našo strojno obdelavo), vam bom v zelo skopih besedah opisal delo, ki je bolj ali manj enačeno z ostalimi v DO. Pestrost mehanskih izdelkov je tako velika, da ne moremo govoriti o kontinuirani proizvodnji. Tehnologija izdelave rezervnega dela se od kosa do kosa menja, delavci v naši proizvodnji se srečujejo z jeklom, sivo litino, bronzo, plastiko itd., s predpripravo delov za različna ozobljenja, z izdelavo navojnih vreten, detajlov sklopov, ventilov, črpalk itd., ki zahtevajo ostre tolerančne pogoje in natančna prilagajanja, kar je pogojeno z dokaj visokim znanjem, spretnostjo, izkušnjami posameznika, da nujnosti izdelave sploh ne omenjam. Ta dela se ne morejo »enačiti« z deli, kjer tečejo serije po ustaljenem in preverjenem tehnološkem postopku, kjer je kos enak kosu in kjer je treba le nadzorovati kvaliteto izdelka, ki mora zadostiti zahtevam, ki so točno predpisane delovni operaciji.

Gomazenje

Torej tam, kjer je primerjava možna, je treba delo primerjati in ocene uskladiti. Če je delo zahtevnejše, se naj vrednoti višje, ne pa zaradi »božjega miru« težiti k enačenju. Takoj ob tem pa se moramo ponovno vprašati, kdo med nami je dovolj strokovno močan, da objektivno oceni vrednost posameznega dela. To, kaj je danes prav in logično enemu, drugemu je ista stvar oz. predlog nesprejemljiv. Občutek imam, da med nami uspe tisti, ki je dovolj glasen in vztrajen v svojih zahtevah, ki vztrajno prepričuje in poveličuje zahtevnost svojega dela na eni strani, na drugi pa skuša sosedu to isto razvrednotiti. Sposobnega razsodnika, ki bi rekel: »Tako je prav in nič drugače«, pa žal zaenkrat nimamo. Vsi se spoznamo na vse!«

3. »Kaj bi treba v TOZD SGV storiti, da bi referendum pri morebitnem ponavljanju uspel?«

»Nikjer ne piše, da referenduma v tretje ne more biti. Vendar za to je potrebna želja in volja nas vseh, torej večine vzdrževalcev, ki se naj o tem sami izrečejo. Veliko stvari je pri nas

še nedorečenih in čeprav se o tem govori že dalj časa, kot na primer, kako pravilno ovrednotiti trenutne, izjemne fizične napore, ki se prepletajo s skoraj nemogočim okoljem dela, nadalje, da naj bo VED vzdrževalec v valjarni, kovačnici, topilnici, jeklarni in jeklovarni ter v drugih proizvodnih TOZD enaka tistim, za katere naši delavci popravljajo oz. vzdržujejo strojne naprave; da se naše nadurno delo naj upošteva v pokojninsko dobo, da se dela v administraciji ne primerjajo z vzdrževalnimi deli, ker so slednja nesporno v celoti sestavni del proizvodnega procesa itd. Podobnih neresenih problemov je še, in ko se ti osvetlijo, je treba nanje takoj reagirati, ne pa, da jih vlečemo odprte iz leta v leto, jih potiskamo na stran brez pravega odgovora in tu se kaže naša (ne)strokovnost, ki ni pohvale vredna.

No, če se povrnemo na naš pone-srečni referendum, naj povem svoje mnenje: prepričan sem, da poleg zgoraj navedenih »cvetk« je v veliki meri botrovala temu neuspehu še nestabilnost našega gospodarstva, ki se kaže v nenehni rasti življenjskih stroškov. Če hočemo govoriti o uspelem referendumu, moramo pokazati našemu sodelavcu svetlejšo bodočnost, da bo z optimizmom dočakal jutrišnji dan, ki naj mu zagotovi socialno varnost. Ali to moremo storiti?«

Med fizičnimi delavci sem poiskala vzorne in pridne delavce, katerih izjave so odraz stanja in razpoloženja sredin, v katerih delajo. Vsi so pretežno delavci srednjih let z velikimi izkušnjami, od katerih lahko v bodoče še veliko pričakujemo. Odgovarjali so na naslednja vprašanja:

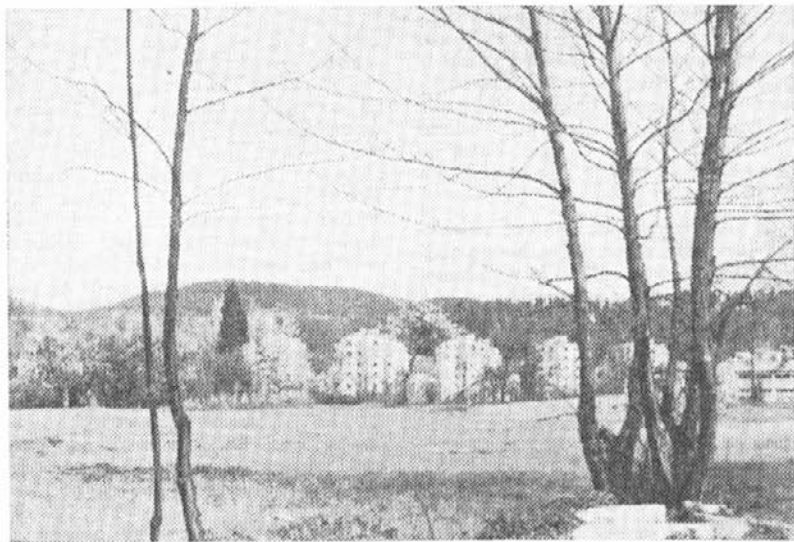
1. »Zakaj po vašem mnenju referendum za spremembe in dopolnitve sistema delitve OD v naši TOZD ni uspel?«

2. »Kaj bi bilo treba v TOZD SGV storiti, da bi pri morebitnem ponavljanju uspel?«

ODGOVORI

Vinko Krušič, centralna delavnica:

1. »Kakor je razvidno, se priprava na referendum ni začela na pravi strani, ker ni bila vnaprej zagotovljena večina za glasovanje. Večina je pa še zmeraj razporejena do 10. razreda, in to so fizični delavci. In prav zanje je radio Ljubljana ob petih jutraj objavil: »Danes na Ravnah z referendumom glasujejo za boljšo vrednotenje fizičnega dela«. Sedaj pa ne vem, kateri je potem fizični delavec; tisti do 10. razreda ali tisti od 10. razreda navzgor, kajti povečanje OD so fiksno pričakovali tisti od 10. razreda navzgor. Mladi, ki prihajajo v SGV, so vsi kvalificirani in so razsodni, saj hočejo vedeti, ali bodo tudi oni deležni pravi čas povečanja OD in niso za kompromis vodilnih, češ vodilni se moramo odlepiti od vas, potem pa boste vi pripeljali za nami. Kdaj? Na lepe besede se človek ne zanesa več, zaupanja pa ni.

Blizu in daleč

2. Pri morebitnem ponavljanju ali pri novem referendumu se naj posveča več pozornosti nam, da ne bo takšne razlike pri plači delavca in vodilnega kadra.

Engelbert Cvetko, skupina za vzdrževanje valjarne:

1. »O neuspelem referendumu bi se dalo mnogo razpravljati, vendar je vzrok eden, ta je: delavec v SGV ne dobi denarja, ki ga je od sprememb pričakoval. To so vedeli vsi, tudi družbenopolitične organizacije, saj so bile o tem opozorjene od članov in videle so tudi situacije s sestankov delovnih skupin. Sprašujem se, zakaj vodstvo pred dejstvi, ki jih postavljajo delovne skupine in vodje delovnih skupin na sestankih, zamižajo oziroma enostavno sili v nekaj, kar se vidi, da delavcu ne »paše«. To se vidi v drugih TOZD, saj menim, da pri 52 % ali podobno ni boljša slika kot pri nas.

2. Zavedati se moramo, da je vsako ponavljanje težje ter da bo za uspeh treba prisluhniti realno delovni masi, ki pa jo pesti denar, ki ga potrebuje za normalno življenje. Na to bodo morali pomisliti tudi na višjih nivojih (občina). In če povem še naravnost: delavci imamo s takšnimi pravilniki in usklajevanji zelo slabe izkušnje.

Tone Burja, centralna delavnica:

1. »Glavni razlog, da referendum za spremembe in dopolnitve sistema delitve OD v našem TOZD ni uspel, tiči v neprestanih podražitvah tržnih cen življenjsko važnih artiklov, energije, stanovanj in raznih uslug na eni strani ter v stagnaciji oziroma padcu OD na drugi strani. Torej je krepko omajen standard delavcev. Drugi razlog je po mnenju večine delavcev, da spremembe in dopolnitve sistema delitve OD zajemajo predvsem vodstveni kader oziroma pisarniško osebje in bi s tem razvrednotili fizično delo v proizvodnji. Vrednost enote dela vzdrževalcev v SGV pa je še posebno slabo ovrednotena.

2. Referendum z isto vsebino pri morebitnem ponavljanju ne bo uspel. Mnenje delavcev je, da nekateri vodilni delavci v našem TOZD slabo opravljajo svoje delo in ni prave odgovornosti, kar pa vpliva na ostale delavce in ruši disciplino in storilnost. Izboljšati je treba medsebojne odnose, ne le med raznimi službami, ampak med slehernim delavcem našega TOZD. Ne z metanjem polen pod noge, ampak z dogovarjanjem in skupno pomočjo bomo premagali razne težave in dosegli boljše uspehe pri delu.

Andro Djura, centralna delavnica:

1. »Po prvem neuspelem referendumu proti koncu preteklega leta so na skupnem sestanku DPO, vodij delovnih skupin in vodstva SGV bile ugotovljene napake in pomanjkljivosti, ki so povzročile zelo neugoden izid referenduma. Ena izmed bistvenih ugotovitev je bila, da predvidene spremembe na področju OD v SGV premalo upoštevajo neposrednega proizvajalca in preveč vodstveni kader. Sedaj, ko je tudi ponovljeni referendum doživel isto usodo, lahko ponovno ugotovljamo, da so vzroki enaki prejšnjim.

Delavci pri vzdrževanju strojev nismo zadovoljni s svojim položajem. V okviru delovne organizacije nam delavcem v SGV popreček OD iz leta v leto pada. Uspešen izid referenduma bi imel za posledico nadaljnji padec poprečja OD. Visok odstotek vodstvenih delavcev z visokimi plačilnimi razredi neugodno vpliva na OD delavcev znotraj TOZD.

Mnogi nerešeni problemi ustvarjajo nezadovoljstva in negativno vplivajo na odločanje delavcev.

Delavec pri stroju lahko že v prvem letu doseže najvišji plačilni razred, medtem ko ključavničar to doseže po desetem letu delovne dobe.

Z osebnim prizadevanjem ključavničar ne more bistveno vplivati na svoj OD, saj je zgornja meja individualne stimulacije omejena na 105 točk, kar znesi 16—17 procentov.

Ni sprejemljivo, da ključavničar specialist z 20 ali 30 leti delovne dobe ima 10. plačilni razred, prav toliko pa ima tudi absolvent srednje šole, ki je šele začel delati.

2. Ko bomo pokazali pripravljenost za reševanje navedenih problemov, potem bi referendum pri ponavljanju uspel.

Na ista vprašanja je predsednik delavske kontrole **Otmir Juh** odgovoril naslednje:

1. »Poudarek na spremembah je bil v tem, da bi pri osebnih dohodkih pridobili delavci na težjih fizičnih delih. V tabelah, ki so bile priložene gradivu, je bilo prikazano, da bi v SGV pridobilo 26 % delavcev pri obdelavi materiala in 51 % vodilnih delavcev in delavcev na obdelavi podatkov. Služba za sistem OD ni mogla dati strokovnih odgovorov delovnim skupinam in čutili je, kot da bi delali pod pritiskom. Druga napaka službe za sistem OD je po mojem v tem, da je vzporedno s spremembami in dopolnitvami sistema za delitve OD, dala predlog za uskladitev AOD. V tako kratkem času pa ni bilo mogoče uskladiti in popraviti vse nepravilnosti, ki

so se pojavile po sprejetju sistema za OD leta 1976.

2. K uspehu morebitnega ponovljenega referenduma lahko pripomore vodstvo SGV v tej smeri, da podpre uskladitev vseh neusklajenih DM in s tem ustvari zadovoljstvo. Večji del odgovornosti pa bo morala prevzeti služba za sistem OD.

Po neuspelem referendumu so DPO, samoupravni organi in vodstvo takole ocenili neuspeh (povzemam iz zapisnikov):

V razpravi je bilo ugotovljeno, da so predpriprave na referendum potekale tako intenzivno in vsestransko kot še nikoli doslej, da so se vse vodstvene in politične strukture močno angažirale v tolmačenju ter seznanjanju s spremembami in dopolnitvami sistema. Dobil se je vtis, da so vsi zaposleni v TOZD SGV bili seznanjeni in poznajo sistem.

Tudi delovodje so se izredno potrudili in zagotovili sorazmerno zelo visoko udeležbo svojih delavcev na glasovanju.

Na referendumu je bil izražen splošni protest zaradi predvidenega reševanja vodstvenega kadra na način dodajanja cele skupine sestavljenosti dela v vse delovni organizaciji, kar po mnenju delavcev ni pravilna rešitev.

Nekatere skupine delavcev na vzdrževanju razen na novo formiranega delovnega mesta univerzalca z 11 SSD niso pridobile ničesar, zato prav gotovo niso glasovale za spremembo.

Dodatki za izredne temperature so v predlagani višini po vrednosti premajhni, ker znašajo le 2000 din na leto, medtem ko pridobitev 1 SSD pomeni najmanj 6000 din letno.

V naši temeljni organizaciji bi bil rezultat glasovanja prav gotovo pozitiven, če ne bi nekateri vodstveni delavci imeli predlaganega povečanja SSD.

Splošno mnenje v TOZD SGV je tudi, da zaradi stalnih in nekontroliranih sprememb v sistemu delitve OD zaostajamo z osebnimi dohodki za drugimi temeljnimi organizacijami, s katerimi smo še pred leti bili izenačeni.

Zapostavljanje TOZD SGV se vidi že v tem, da smo pri sedanjih spremembah AOD, t.j. nova dela in naloge ter povečanje za 1 skupino sestavljenosti dela, bili deležni le za 74 primerov, to je 17 % na stalež zaposlenih, medtem ko je v TOZD ETS bilo 67 novih del in nalog ter povečanj za 1 skupino sestavljenosti dela, kar znaša 32 % na stalež zaposlenih.

V naši temeljni organizaciji so bili deležni povečanja za 1 SSD predvsem delovodje in nekateri vodje, torej pri obdelavi podatkov in vodenju, medtem ko je pri obdelavi materiala bilo le 13 novih del univerzalcev in 17 korektur na ostalih delih v neposredni proizvodnji.

Nekaj odgovorov na članek „Zakaj neuspeli referendum v TOZD SGV“

Prav je in to željo je ugotoviti iz članka, da širše in javno analiziramo neuspeli referendum v tozd SGV, saj je bil tam rezultat najslabši. Nekatere trditve v članku pa niso točne in bi lahko brez odgovorov bolj škodile, kot koristile. Zato se postavlja tudi vprašanje, ali je informiranost v SGV zadostna in ali smo iz strokovne službe

Uveljavljali smo tudi priznanje trenutnega fizičnega napora pri forsiranih delih na letnih remontih v metalurških obratih, kar nam je bilo prav tako zavrnjeno z obrazložitvijo, da je to zajeto v posebnih pogojih dela. Vemo pa, da imajo ustrezno stopnjo pogojev dela delavci za taka dela že sedaj — do največ 7 SPPD, torej ničesar ne morejo pridobiti!

Postavljeno je bilo tudi vprašanje, zakaj se moramo za dodatke k obstoječemu sistemu izrekati na referendumu, če gre za pozitivno zadevo in če to ne pomeni temeljite spremembe celotnega sistema? Istočasno pa dražimo ljudi s predlogi za povečanje skupin sestavljenosti dela vodstvenih delavcev, za katere pa naj se ne bi odločali na referendumu.

Na neuspeh referenduma so vplivali tudi nestrokovni in premalo utemeljeni odgovori, ki jih je posredovala strokovna služba za OD na vprašanja delovnih skupin in zborov — konkretno primer konstrukterjev v SGV.

Ne smemo podcenjevati tudi zunanega vpliva nestabilnosti gospodarjenja, neprestane rasti cen, večanja življenjskih stroškov in padanja vrednosti realnega osebnega dohodka, kar je prav tako vzrok za neuspeh na referendumu — torej sedanjí čas ni primeren za odločanje o zadevah predvsem tam, kjer se načenja vprašanje notranjega prerazporejanja osebnega dohodka med zaposlenimi.

Vsa leta nazaj smo se v TOZD SGV striktno držali določil pravilnika in sistema delitve OD, medtem ko so v drugih TOZD spreminjali in povečevali skupine SSD tudi za več skupin — na primer valjarne. Zato je občutek zaposlenih tak, da ne verjamejo več, kaj bo s tem sistemom delitve osebnih dohodkov jutri.

Ugotovljeno je tudi bilo, da se je strokovna služba za sistem OD preveč neodgovorno postavljala pri reševanju tako občutljive problematike, delavci v njej praktično nikomur niso odgovorni za izdelani predlog, ker se vsak neuspeh, če se z določenim sistemom ali spremembo ne uspe, pripiše vodstvom in političnim strukturam v temeljni organizaciji odgovornost — nihče pa se ne vpraša, ali so predlagane rešitve take, ki bodo enakovredno obravnavale vse strukture zaposlenih v DO.

Iz vsega gradiva je razvidno, da je delitvijo OD v SGV nekaj ni v redu in je tolikokrat poudarjena misel »plača po delu« tu zelo odsotna.

Ob pripravljanju članka je bilo postavljeno vprašanje, kaj se bo doseglo s člankom? Naj pojasnim, da ima članek namen splošnega informiranja o stanju v SGV tudi za tiste v drugih TOZD, ki pravijo, da bi lahko imeli že večji OD, če mi ne bi bili proti.

Informator za SGV
Ivana Creslovnik

dali zadosti in kvalitetne podatke za informacije. Mislimo, da je služba to nalogo izpolnila.

Vsem tozdom in DSSS smo v 700 izvodih dostavili skupne odgovore na vsa vprašanja in pripombe vseh delovnih skupin. Dostavili smo tudi tabelarne pregledne rezultate predlogov, skupno s kratko razlago dopolnitev

stema OD in tudi vse konkretne predloge za spremembe analitičnih ocen del in nalog, predloge za deficitarnost in izjemne temperature. Dostavili smo še druge podatke; pri usklajevanjih pa so bili prisotni tudi predstavniki tozdog. Poskušal bom pojasniti dileme v članku.

1. Ob v uvodu navedenih »enakih železnic« je treba vedeti, da znaša razpon v OD med vodilnim članom PO in najnižjim OD v železarni 1:3,81; v drugih DO (enakih in manjših) pa je ta razpon 1:5, kar pomeni, da je ta OD v naši železarni za približno eno slovensko plačo nižja kot drugod. Prispevka torej za našo DO ni dobra za navedeni primer niti za primere ostalih vodilnih delavcev.

2. Ob tem, da pridobijo največ vodstveni delavci, naj omenimo, da je brez delovodij pridobilo 88 vodstvenih delavcev ali 24,1% na nivoju DO in 2087 delavcev na obdelavi materiala ali 53,6%.

V tozdg. SGV je pridobilo 10 takih vodstvenih delavcev ali 47,6%. Predlog pa je DS tozdg. SGV pogojno že sprejel. Predlogi so bili izdelani po usklajevanju tozdg. spremljajočih dejavnosti. V materialni proizvodnji SGV je ta odstotek nižji, vendar o tem pozneje.

Ce se misli, da bi delavec v višji skupini pridobil več kot delavec v nižji s povišanjem ene skupine, potem moramo reči, da ni tako. V SGV bi npr. delavec, ki nima dodatkov in posebnih pogojev dela ob 170% OP in 10% deležu za delovno dobo ter poln delovni čas, pridobil 780 din v kateri koli skupini od 2. do 24. SAOD.

3. Na pripombo, da se postopek AOD prepočasno izvaja in da je krivica strokovna služba, ki še do danes ni pripravila sprejemljivega predloga, na kar jo je potrebno opozoriti, pa tole: Ta ugotovitev je iz decembra 1981. Služba pa je izstavljala predloge tako: 1. predlog septembra 1981, 2. predlog decembra 1981, 3. predlog januarja 1982 in 4. predlog februarja 1982. (Za vsak predlog je osnovna dokumentacija prek 130 strani z dodatnimi obrazložitvami). Služba pa je vmes organizirala prek 100 usklajevalnih sestankov za vseh 23 tozdog in 4 delovne skupnosti na vseh nivojih.

Naj za nasprotje pripomb na račun službe prepišemo stavek iz zapisnika razširjene seje sekretariata ZK, samoupravnih organov in IO sindikata tozdg. valjarne od 3. 3. 1982:

»...poudariti pa je potrebno, da so se v razreševanju pripomb maksimalno vključile vse tangirane službe — služba za sistem OD, služba za VPD.«

4. Glede pripombe, da so odgovori na vprašanja delovnih skupin prišli dan pred referendumom, naj povemo, da smo vsem tozdog, ki so ponavljali referendum, odgovore za vse skupine poslali 12 dni pred referendumom. Za SGV so ostali odprti trije odgovori, katere smo poslali natipkane dan pred referendumom, rokopis ravnateljju že prej. Odgovore nanje pa so poznali v tozdog pred tem. Od omenjenih treh vprašanj sta bila dva odgovora pozitivna, eden pa je v bistvu še odprt, če ga bo dal DS tozdog na arbitražo.

5. Vprašanje del in nalog samostojnih konstrukterjev v SGV je reševala strokovna komisija pod vodstvom člana PO in s sodelovanjem ravnateljjev RPT, RO, ETS, SGV in PII namestnika ter strokovne službe in nismo dosegli soglasja za spremembo SAOD. Če DS tozdg. SGV sodi, da rešitev še ni v redu, lahko sproži postopek pred arbitražo. Ta problem se čuti večkrat v članku, in ne razumemo, da bi bil to takšen problem za referendum. Rešitev je podana z reorganizacijo, kljub temu pa je možna še arbitražo.

6. Na pripombo, da se še pričakuje odgovore na dane pripombe, naj ome-

nimo, da so odgovori bili podani na vsa vprašanja delovnih skupin.

7. Na pripombo, da se vzdrževalci čutijo na splošno pri OD zapostavljeni v primerjavi s proizvodnjo, pa je treba pojasniti naslednje:

— Skupine analitičnih ocen dela — SAOD so pri vzdrževalcih enake kot v katerem koli tozdog v proizvodnji.

— Za osebni prispevek velja isti pravilnik kot za ostale.

— Na deleže OD iz razporeditve delovnega časa in posebnih pogojev dela so vzdrževalci enako upravičeni kot v proizvodnih tozdog.

— Vrednost enote dela je za vzdrževalce enaka poprečju vseh tozdog in DSSS in je za 1,5% nižja kot v ostalih MP, ki so poslovno najbolj uspešni.

— Poprečni OD na delavca se je v letu 1981 in 1982 dvignil več kot v poprečju DO in več kot npr. v tozdog MP.

Iz teh ugotovitev sledi, da pripomba ni utemeljena.

8. Ne vemo, kako mislijo z dobro voljo in s tem, da ostaja le pri besedah. Vsi tozdogi in DSSS so sodelovali v postopku izdelave predlogov in pri usklajevanju. Odgovore na vprašanja delovnih skupin za SGV smo preučili skupaj z vodstvom tozdog kot za vse druge.

9. Glede vrednotenja vzdrževalcev po posledicah, ki bi nastale, če bi on zatajil, pa je treba povedati, da to velja tudi za topilca, ki rokuje z izredno drago pečjo, ali kovača na avtomatski liniji, valjarja na blumingu, obdelovalca na zelo dragem stroju in še mnogokje. Vsa taka dela in naloge smo vrednotili z najvišjo stopnjo odgovornosti.

10. Omenjeno je še veliko nedorečenih stvari, na to pa kot na primer pravilno vrednotenje izjemnih fizičnih naporov.

Na to vprašanje smo dali pismen odgovor. Variabilnih fizičnih pogojev po metodi ni, ker je v bistvu vsak fizični napor variabilen. Za nekatera dela in naloge pa so v SGV predlagali meritve in odgovorili smo, da bodo izvedene in rezultat upoštevan.

11. Predlagajo, da naj bi imeli vzdrževalci kovačnice, valjarne, jeklarne itd. vrednost enote dela — VED po teh tozdog.

Medsebojne odnose in tem smislu je treba reševati s svobodno menjavo dela, to je z dohodkovnimi odnosi, ker sicer tozdog izgubi osnovni smisel samostojne organizacijske in ekonomske enote.

12. Glede objave na radiu, da danes glasujemo za boljše vrednotenje fizičnega dela pa samo tale podatek: od skupno 2577 delavcev, ki pridobijo OD po predlogu DO, je 2087 delavcev ali 81% v materialni proizvodnji. Ostali predlogi pa so za kreativno odgovornost in uskladitev izven materialne proizvodnje.

13. Na pripombo, da delavec v SGV ne dobi denarja, ki ga je od sprememb pričakoval, ponovno poudarjamo, da so v SGV enake stopnje skupin AOD kot v ETS ali kjerkoli drugod. SGV je pridobil celo dodatno stopnjo 11. skupine — univerzalca. Pri tem pa je treba povedati, da bodo z nastankom nove 11. skupine nastali kadrovske premiki, kar pa ni stvar direktno sistema OD, temveč kadrovske politike. V zvezi s tem je vprašljiv odstotek, da pridobi v SGV 26% delavcev na obdelavi materiala. Vsekakor pa po sistemu poprečno več pridobijo metalurški tozdog kot ostali, to je bil tudi namen dopolnitve sistema OD, kar izhaja v glavnem iz deficitarnosti, na delež za temperature pa so upravičeni tudi vzdrževalci.

14. Več pripomb je na račun sprememb analitičnih ocen dela vodstvenega kadra. Zanimivo je, da je ta pripomba v glavnem iz SGV. V SGV je

skupno 39 predlogov za vodstvene delavce, od tega za 29 delovodij. Poudarjamo, da je delavski svet predloge pogojno sprejel. Verjetno gredo ugovori na račun nekaterih in ne vseh.

V zvezi s tem pa opozarjamo na novo dopolnilo v samoupravnem sporazumu, ki pravi:

— »Ce ugotovimo, da delavec trajneje ne opravlja del in nalog v celoti, kakor je to opredeljeno v razvidu del in nalog in ocenjeno z AOD, lahko prejme nižjo SAOD.«

Rešitev je torej podana, samo treba jo je uporabljati. Analitične ocene pa morajo biti med tozdogi tudi za vodstvene delavce usklajene.

15. Glede osebnega prispevka velja, da se ga bomo v izboljševanju sistema lotili po referendumu. Kljub temu pa odstotek ni strogo omejen, seveda pa je razlika od delavcev, ki delajo po normi.

16. Absolvent srednje šole ima kot pripravnik 6. skupino AOD, ko prevzame samostojno delo, 8. skupino in v odvisnosti od zahtevnosti dela lahko kasneje tudi 10. SAOD.

17. Službi za sistem OD se očita napaka, da je vzporedno s spremembami sistema OD dala predlog za uskladitev AOD.

Ta zahteva je bila izražena v prejšnjih razpravah, in sicer v tem smislu, da delavci hočejo vedeti za vse spremembe v sistemu delitve OD, torej tudi za AOD. Tudi časa je bilo dovolj, ker smo roke prestavljali.

18. Na pripombo, da je v ETS 32% povišanje na stalez in v SGV le 17%, opozarjamo na tabelo 1. od 19. 1. 1982 — »Število zaposlenih ter število de-

lavcev, ki pridobijo po predlogu sprememb in dopolnitve v sistemu delitve OD«, kjer je v koloni 9 zapisano:

— ETS 32,1% delavcev, ki pridobijo

— SGV 31,2% delavcev, ki pridobijo.

Takšna primerjava je izdelana za vse tozdog in DSSS in je edino pravilna, ker je pomembno, koliko delavcev je na posameznem delovnem mestu oz. delih in nalogah zaposlenih, in ne, koliko je takih del in nalog, ne glede na število zaposlenih.

19. Za trditev, da so drugod povečevali SAOD, na primer valjarna, je treba izdelati obširno analizo in ni mogoče »na pamet« tako ugotavljati.

To bomo tudi storili. Trdimo pa lahko, da so tudi v SGV kadrovske premiki na obdelavi materiala v smislu sprememb SAOD.

20. Službi očitajo nestrokovne in premalo utemeljene odgovore. To potrjujejo s primerom konstrukterjev v SGV.

Ugotavljamo, da na posameznem primeru posplošujejo ugotovitve, kar ni prav. Primer samostojnega konstrukterja pa smo obrazložili.

Na koncu je treba pripomniti, da tako, kot je v članku namen, da prispeva k analizi vzroka neuspelega referenduma, je tudi želja odgovorov, da pozitivno vplivajo na razčiščevanje problemov, ki ustvarjajo vzdušje v tozdg. SGV.

To je želja prispevka, in če smo to dosegli, bomo zadovoljni. Želimo torej samo pomagati.

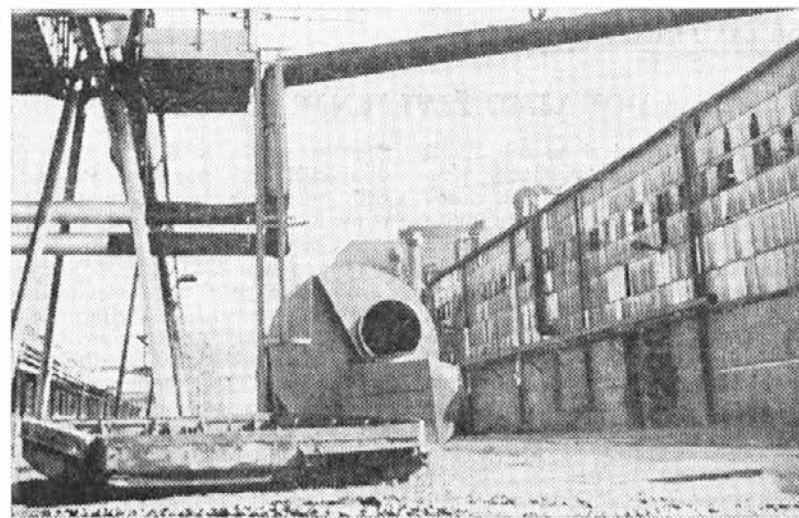
Filip Rožanc, vodja službe za sistem OD

PRIZNAJMO DRUG DRUGEMU DELO, KI GA OPRAVLJAMO

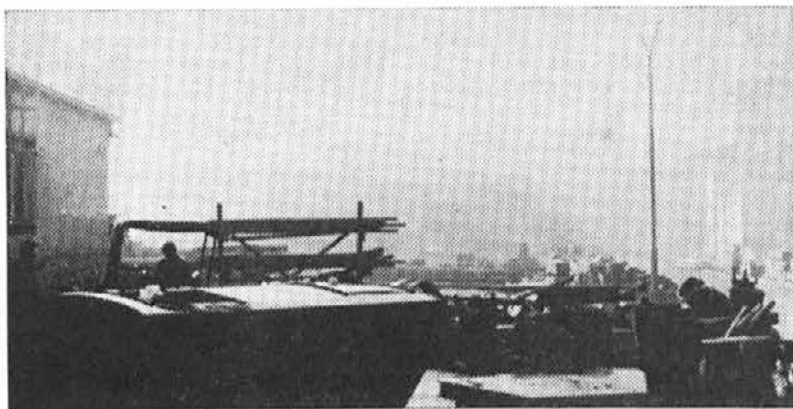
Prošnji urednika, naj komentiram izvajanja v prispevku, ki se dotikajo TOZDG ETS, se odzivam le zaradi težnje, da bi pomagal razjasnjevati zadeve, glede katere smo se tako nesrečno zapletli. Za to je sicer obilo priložnosti v sedanjih eri sestankovanja, vendar mislim, da je v našem govorjenju razlikovati med navajanjem dejstev, njih podajanjem in dojemanjem. Večina nespornost izhaja iz preprostega vzroka, da vsak izmed nas pri tem prenosu informacij le-te svojim interesom primerno prefiltrira; dojemamo pa tudi predvsem ono, kar nam prija. Odgovornost za podajanje informacij je zato zelo velika, predvsem pri tistih delavcih, ki so pri izvoru informacij; mislim, da se ljudje ločimo predvsem v tem, kako

se znamo pogovarjati, razsodniki so nam potrebni le v res izjemnih primerih.

Dokazovanje zapostavljanja TOZDG SGV nasproti TOZDG ETS s statistiko, češ, s koliko primeri in s kakšnim procentom je kdo deležen v številu povečanj sestavljenosti del in nalog, je primer informacije, ki nič ne pove o problemu, namiguje pa na sosedovo kozo. Objektivni posredovalec te informacije bi ob tem tudi moral povedati, da je od citiranih 67 povečanj del in nalog 34 ali 51% takih povečanj, ki so posledica v DO dogovorjenega povečanja vrednotenja strokovnosti delovodske šole in je torej število sprememb zaradi izvršenega usklajevanja v TOZDG ETS le 33. Vendar je tako ar-

»Mešalec«

Sončna meglica

gumentiranje s števkami brez prave vsebine, saj v njem ni trohice načela o nagrajevanju po delu. Le delo je lahko osnova za primerjanje, ne pa sistematizacija ali pa primerjanje položajev v organizacijski hierarhiji, ki je kot sklicevanje na dedne pravice srednjeveških obmejnih vazalov. Ob zapletih, ki jih doživljamo, ne vidimo več, kaj je pravzaprav delo: namreč delo, ki ima za posledico ustvarjanje družbeno priznane nove vrednosti. Vse preveč govorimo o raznih dodatkih, deležih, prispevkih, razponih, fizičnih in nefizičnih delavcih in pri tem dopuščamo, da si vsak svoje »delo« garnira kot ob-

ložen kruhek, da ga ni videti — kruha namreč — izpod majoneze.

Sistem, ki ga imamo, pa je končno tak, da si moramo naše delo, ki ga opravljamo, drug drugemu priznati: metalurgom težo in premajhno privlačnost del, lastnim delovodjem strokovnost, nekaterim vodjem in strokovnim delavcem pa strokovnost in odgovornost. Dileme, zakaj tega ne zmorejo v TOZD SGV, prispevek tov. Čreslovnikove kar dobro analizira. Rešitve (sintezo problema) bodo delavci v TOZD SGV zagotovo našli sami.

Janez Bratina, dipl. inž.
ravnatelj TOZD ETS

SPREMENBA AOD V TOZD VALJARNA

Ob uveljavljanju sprememb SaS na področju delitve dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov bilo je nešteto družbenopolitičnih, samoupravnih in strokovnih aktivnosti med skupinami TOZD osnovnih, skupnih in spremljajočih dejavnosti in delovnih skupnosti. Na teh sestankih so se sorodna dela in naloge medsebojno primerjale in se v primerih neusklajenosti uskladile.

Navedbe o spreminjanju AOD v TOZD VALJARNA za dve in več SSD so neresnične. V enaki meri smo skupno in odgovorno z ostalimi TOZD metalurške dejavnosti spoštovali namen sprememb pri nagrajevanju težkega fizičnega dela, nepriljubljenih del in opravil ter odgovornosti za oprav-

ljanje proizvodnega dela. Iz podatkov usklajevanja, katere je strokovna služba za sistem OD posredovala vsem TOZD in DS v železarni je razvidno, kakšne, kje in v katerem razmerju so se vršile spremembe glede na obdelavo podatkov in obdelavo materiala. Usklajitve AOD niso nikakor bile mišljene nad akcijo za vsesplošno dvigovanje AOD, temveč v duhu tez le tam, kjer se je objektivno ugotovila neskladnost.

Medsebojne odnose v delitvi sredstev za OD, osebnih prispevkov ter deležev OD bodo najbrž morali sodelavci v TOZD SGV korenito spremeniti.

Ravnatelj TOZD VALJARNA
Sead Karadža, dipl. inž.

borce, vse zdravljenje pa v ambulantah splošne medicine.

Človek je star, kolikor se počuti, pravi slovenski rek, ki ga pa ni zanemariti. Starosti ne smemo istovetiti z boleznijo, kajti starost je normalen pojav vsakega živega bitja. Kdaj se prične pravo staranje, je zelo težko opredeliti. Najpravičnejša teza trdi, da se staranje prične takrat, ko procesi propadanja celic že začno prevladovati nad rastjo, torej ob koncu rastnega obdobja. Znamenja staranja ne nastopijo pri vseh ljudeh v enakem časovnem obdobju. Ne bo narobe, če rečemo, da se vsak stara na svoj način in različno hitro. Včasih je zelo težko ugotoviti, kaj sodi v fiziološki proces staranja in kaj v simptomatiko obolenj v starostnem obdobju. Primer: pojav utrujenosti v starosti ni vselej znamenje starosti, ampak je lahko sopojav slabokrvnosti ali kroničnega vnetja sečil.

Najstarejši način opazovanja staranja je opazovanje vidnih zunanjih sprememb s prostim očesom. Z leti opažamo zmanjšanje velikosti in funkcijskih sposobnosti organov in organskih sistemov. Spremeni se tudi prilagodljivost na psihične in fizične dražljaje.

SPREMENBE OZIROMA POJAVI STARANJA

Telesna teža upada od 50. leta dalje. Okostje atrofira, sproščajo se medvretenčne ploščice, stanjšajo se hrustanci, zelo pogosto se ukrivijo hrbtenica.

Mišičje postane ohlapno, manjša se volumno, je brez moči, vedno slabotnejše. Mišična vlakna izginejo, nadomesti jih vezivno tkivo, vmes se vrinja maščoba.

Koža postaja mlahava, gube izrazitejše, spremeni se barva kože v sivorumenkasto, pojavijo se pigmentne pege, zrastejo bradavice. Lasje posivijo, postajajo redkejši in izpadajo. Pri moških se pojavi plešavost.

Maščoba se intenzivno nalaga pri moških v predelu zatilja, trebuha in pod brado, pri ženskah v predelu prsi, kolkov, stegen in trebušnega podkožja.

Spremembe se kažejo tudi v notranjih organih starostnika. Obolenja starostnikov in tudi prava starostna obolenja so po svoji naravi pogosto kronična, torej imajo dolgotrajen potek, za-

htevajo dolgotrajno zdravljenje in jih običajno ne moremo popolnoma ozdraviti. Pogosto najdemo v tej dobi več kroničnih obolenj hkrati, ki se med seboj prepletajo na različne načine, kar včasih zelo otežuje smotrnost zdravljenja.

Najpogostnejša težava starostnika je ARTERIOSKLEROZA in TROMBOZA.

Arterioskleroza ali otrditev žilne stene je bolezen arterij — žil odvodnic. Posledice arteriosklerotičnih sprememb se kažejo v manjši prožnosti žilne stene in zoženi steklini žil, kar sčasoma poslabša prehrano tkiva ali organa, ki ga je prizadeta žila prehranjevala. Ob večjih motnjah prehranitve prizadeto tkivo odmre (npr.: gangrena prsta na nogi pri prizadetosti arterij spodnje okončine, odmrtje dela stene srčne mišice pri srčnem infarktu...). Manj so prizadete arterije možganov.

Vzrok arterioskleroze še ni popolnoma pojasnjen, vemo pa, da k njenemu nastanku pripomorejo: visok krvni pritisk, sladkorna bolezen, putika, pretirana debelost, obolenja levdic, nepravilna prehrana (čezmerno uživanje maščob in raznih poživil — kava, alkohol, cigarete) in pomanjkanje telesne aktivnosti.

Tromboza ne nastopa vedno le vzporedno z arteriosklerozo kot proces strjevanja krvi v žilah odvodnicah, češča je v žilah dovodnicah — venah, češča tudi pri žilah. Tudi k njenemu nastanku pripomorejo že omenjeni faktorji.

PREPREČEVANJE IN ZDRAVLJENJE ARTERIOSKLEROZE

Zdravljenje arterioskleroze je danes zelo problematično, ker je to hkrati tudi zdravljenje vseh človeških navad in razvad.

1. Med nemedicinske ukrepe sodijo vse tiste dejavnosti, ki ljudem ohranjajo čim dalj fizično in psihično aktivne (telesne aktivnosti, gobjev hobijev...). Te aktivnosti morajo biti združljive z zmogljivostjo posameznikov in njih telesno kondicijo. S pravilno usmerjeno gimnastiko ne preprečujemo le nastanka arterioskleroze, temveč tudi proces staranja, pa tudi eventualne duševne ali konfliktna situacije se pojavijo v kasnejši dobi.

ZDRAVLJE

OB LETU STAROSTNIKOV 82':

DODAJMO ŽIVLJENJE LETOM

Kdo med nami si ne želi živeti dlje, kot mu je namenjeno? Kdo si na jesen življenja ne želi zadovoljstva, miru in sreče, čudovito nadomestilo za vsa preživela težka leta, za prestano gorje in prelite solze?

Zelja pa bo ostala le želja, če bomo samo čakali... Njena rešitev je mogoča, če se bomo jeseni življenja lotili vztrajno, odločno, potrpežljivo in dosledno, z mnogo razuma.

Proces staranja se prične neopazno že ob rojstvu, zato je zelo pomembno organizirati takšno zdravstveno varstvo, ki zadovoljuje tudi potrebe starostnikov.

Število starih v SRS v zadnjih dvajsetih letih narašča. Po zadnjih podatkih je v Sloveniji že okoli 300.000 ljudi, starih nad 60 let. V koroških občinah jih je bilo konec leta 1981 kar 8575. Bolezni, ki so pred desetletji ubijale ljudi v srednjem življenjskem obdobju ni več oziroma so ljudje proti njim zaščiteni s predhodnim cepljenjem (Tbc, tetanus).

Starostniki so obravnavani v službah splošne medicine oziroma aktivni med njimi v službah medicine dela. Med to populacijo spadajo tudi borci NOB, ki imajo organizirano preventivno zdravstveno varstvo v dispanzerjih za

Pohod

Odsevi

2. Splošni medicinski ukrepi

Na prvo mesto sodi vzgoja o zdravi in pravilni prehrani. Pre-pogosta, preveč kalorična hrana pospešuje arteriosklerozo in staranje. V starejših letih potrebuje človek veliko manj hrane tako po količini kakor tudi po kalorični vrednosti. Izogibati se mora obilici maščob, zlasti živalskega izvora. Tudi ogljikovih hidratov (kruh, testenine, sladkor, sladice) naj ne bo preveč, saj je možno, da je s starostjo motena tudi presnova sladkorja. Sladkorna bolezen je namreč ugotovljena pri 2% vseh ljudi, največja po 60. letu starosti.

Zaradi vse večje razgradnje je potrebno organizmu zagotoviti dovolj beljakovin in vitaminov, kar pomeni, da mora starostnik zaužiti dnevno nekaj mesa, sira, dovolj sadja, zelenjave in sočivja. Jodi naj ne bodo preveč pikantne in začinjene.

Na splošno starejši ljudje premalo pijejo. Vzdržujejo se vode, čaja, kave, sadnih sokov..., ker morajo pogosto na vodo. Vsa presnova v organizmu poteka samo ob zadostni tkivni vlazi. Ob odtegotovanju tekočine se tkiva izsušijo, slabša pa se tudi obrambna sposobnost organizma.

Starostnik mora vsaj enkrat letno na kontrolo svojega zdravstvenega stanja. V primeru ugotovljene bolezni (visok krvni pritisk, oslabele srce, sladkorna bolezen...) je potrebna kontrola vsaka dva meseca oziroma hodi na kontrolo po navodilih lečečega zdravnika.

Zdravila mora jemati po predpisih. Pogosto ugotavljamo, da jemljejo zdravila po svoje ali pa jih sploh ne jedo. Če starostniku zdravilo ne ustreza, naj se o tem

odkrito pogovori s svojim zdravnikom. Zelo neodgovorno pa je, če si posameznik kopiči zaloge zdravil in na koncu sploh ne ve več, kaj in kako bi jemal, zlasti če išče pomoč pri različnih zdravnikih.

Le ob upoštevanju zgoraj omenjenih navodil, sočasno pa še s skrbjo za osebno higieno, higieno obleke in ožje okolice, bo starost lepo in srečno obdobje, ne pa strah vzbujajoče breme zaključnega življenjskega obdobja.

Dr. Marija Vodnjov

PRILožNOSTNE ZNAMKE »40-LETNICA FOČANSKIH PREDPISOV«

Ou 40-letnici Fočanskih predpisov je izšla skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno znamko za 3,50 din.

Po izgubi svobodnega ozemlja v zahodni Srbiji je bilo na začetku leta 1942 ustanovljeno veliko svobodno ozemlje, ki je zajemalo območje vzhodne Bosne, Sandžaka, Crne gore in Hercegovine s središčem v Foči. S prihodom centralnega komiteja v Fočo je izdal vrhovni štab na začetku leta 1942 dva pomembna dokumenta: Naloge in sestava narodnoosvobodilnih odborov ter pojasnilo in navodilo za delo narodnoosvobodilnih odborov, ki sta znana kot Fočanski predpisi.

Napisal jih je Moša Pijade po nalogu CK in vrhovnega štaba, pri čemer je uporabil vse dotakratne izkušnje. Na znamki je prikazan eden prvih žlgov iz obdobja narodnoosvobodilnih odborov ter portret Moša Pijade.

Likovna obdelava znamke je delo Andreja Milenkovića, znamke so nastile v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo so prišle 14. januarja. Istega dne je izšel tudi priložnostni ovitek prvega dne FDC.

500-LETNICA CETINJA

Ob 500-letnici Cetinja je izšla skupnost JPPT priložnostno znamko za 3,50 din.

Cetinja je vstopilo v politično zgodovino Crne gore ob koncu XV. stoletja, ko je Ivan Crnojević, ko se je umikal pred Turki, preselil svojo prestolnico na Cetinjsko polje, kjer je leta 1492 zgradil dvor, dve leti pozneje pa tudi samostan.

V 2. svetovni vojni je Cetinja ostalo zvesto svoji svobodnjaški tradiciji. O njegovi udeležbi v vojni priča dejstvo, da je največje vojno odlikovanje — red narodnega heroja, dobilo 49 borec v območju Cetinja. 7. maja 1976 pa je predsednik SFRJ odlikoval mesto Cetinja z redom narodnega heroja.

Na znamki je motiv Cetinja. Likovna obdelava znamke je delo Dušana Lučića, nastilili pa so jih v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25. Znamke so bile dane v prodajo 10. marca 1982. Istega dne pa tudi priložnostni ovitek oziroma ovitek prvega dne FDC.

AKTUALNOSTI FILATELIJA ZSSR O TITOVU ZBIRKI

Popularna filatelistična revija ZSSR je namenila v enem svojih člankov precejšnjo pozornost prikazu knjige »Filatelistična zbirka Josipa Broza Tita«. V njem je podana tudi kratka zgodovina muzeja »25. maj«.

Brošura, ki jo je muzej »25. maj« izdal ob razstavi znamk maja 1979, je zelo visoko ocenjena. Članek je vzbudil veliko pozornost bralcev, ker jim je na dostopen način prikazal zbirko znamk Josipa Broza Tita in zanimanje predsednika Tita za filatelijo.

Članek v »Filateliji ZSSR« govori tudi o velikih aktivnostih muzeja »25. maj« v zvezi s programiranjem filatelije, o čemer je precej slišati tudi izven naših meja. O tem pričajo tudi ocene te literature na letošnjih mednarodnih filatelističnih prireditvah.

TRI MILIJARDE ZNAMK

Edina komercialna dejavnost kitajske PTT so poštne znamke. Izdaja tri milijarde znamk na leto, ki so razporejene v 20 serij z 90 motivi. Pred vsako serijo izdajo filatelistične publikacije in brošure s prikazi. Mesečno izdajo pošiljajo v 120.000 izvodih (letno je predvideno 140.000) v filatelistične urade v tujino. Kitajska po-

šta sodeluje tudi na številnih mednarodnih razstavah.

Tiskarna poštne znamk v Pekingu zaposluje 6000 ljudi. Material za tiskanje, fotografske in ofset je kvaliteten. Teme so zelo raznovrstne. Selekcija temelji na letnem planu. Računajo, da preteče približno 6 mesecev od osnutka do izida neke znamke. f. u.

Iz naših krajev

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

OBŠIREN IN ZAHTEVEN PLAN KS

Potem ko je pred nekaj leti Lesna Slovenj Gradec, TOZD žaga Mušenik, za posodobitev žagalnice in transportiranje hlodovine kupila za devize dokaj drago opremo in ko je zaradi stabilizacije bila povsem ustavljena investicija, so zadnje dni marca končno spet stekli razgovori glede nadaljnjega razvoja TOZD žaga Mušenik.

»V naši krajevni skupnosti je od januarja dalje na mnogih področjih delavno in živahno. Pripravljamo prostore za novo telefonsko centralo. Ta naj bi bila nared do leta 1983, omogočala pa bo dodatnih 1500 priključkov. Sredstva za njeno ureditev bosta v glavnem prispevali TOZD PTT Slovenj Gradec in naša krajevna skupnost. Precej aktivni smo pri ureničenju krajevnih samouprav. KK SZDL Črna bo poživila hišno samoupravo, ki je tudi pri nas precej opušala. Pričeli smo postopek evidentiranja in kandidiranja delegatov v organe krajevnih in vaške skupnosti.« je razložil Stanko Kordež, tajnik KS.

V tem letu naj bi črnjanska krajevna skupnost za tekoče poslovanje in realizacijo programa iz 0,5 BOD potrebovala okrog 4,5 milijona dinarjev. Poleg sredstev, ki jih bo porabila za normalno delovanje krajevnih in vaške samouprave in dotacije društvom in drugim organizacijam, bo poskušala urediti telefonsko omrežje in dokončno urediti otroška igrišča v Rudarjevem. Prispevala bo sredstva za spomenik rudarja, ki ga bodo v Črni odkrili ob letošnjem dnevu rudarjev 3. julija. Letos bo končno tudi postavila štiri pokrite avtobusne čakalnice, uredili naj bi dobršen del lokalne ceste v Podpeco. Mnogo sredstev pa bo potrebovala tudi za normalno poslovanje in vzdrževanje kulturnega doma. Končno naj bi letos v avli kulturnega doma uredila zgodovinsko kronologijo NOB v KS Črna. S sredstvi krajevnega samopri-

spevka pa bo uredila športne objekte in društvene prostore v Podpeci ter RTV pretvornik v Javorju.

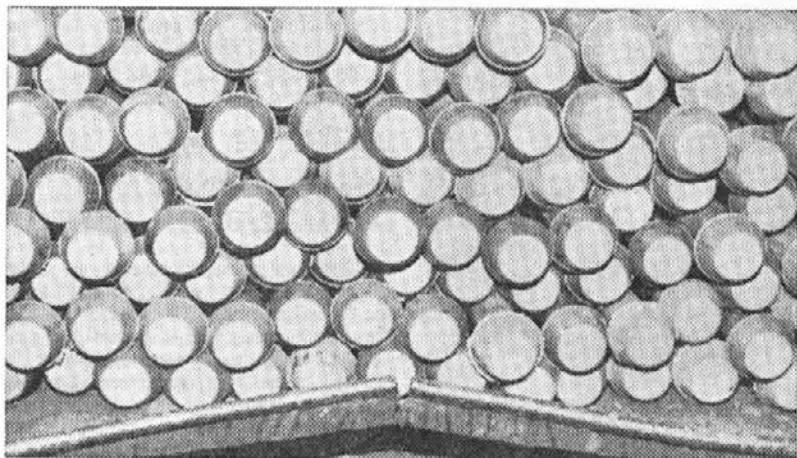
KS JAVORNIK — ŠANCE:

ŠE VEDNO BREZ SVOJEGA PROSTORA

»Čprav je tudi naša krajevna skupnost bila ustanovljena lansko pomlad, doslej še ni povsem zaživela, predvsem v delegatskem pomenu ne. To pa zato, ker so prejšnje delegacije in delegati izgubili ob koncu mandatne dobe stik z bazo, pa tudi zaradi samoupravnega in prostorskega preoblikovanja bivše ravenske krajevnih skupnosti. Kljub temu, da se je po letošnjih volitvah že sestala temeljna delegacija naše krajevnih skupnosti in da so se do konca marca sestale tudi vse druge delegacije SIS, ugotavljamo, da krajevna skupnost še vedno nima pravega stika z bazo. KS Javornik — Šance namreč še vedno nima svojih prostorov, kamor bi lahko prihajali krajsani po pomoč,« je dejal Jože Samec, predsednik sveta javniške krajevnih skupnosti.

Letos nameravajo pridobiti potrebno tehnično in pravno dokumentacijo za gradnjo javniškega otroškega vrtca. Končno naj bi letos na Javorniku uredili tudi otroška igrišča. Pri tem naj bi jim bili še posebno v pomoč hišni sveti, saj so nekateri pred dvema letoma bili proti urejanju otroških igrišč. Javornik naj bi letos tudi dobil prvo javno telefonsko govorilnico. Uredili bodo tudi križišče in avtobusno postajališče ob hotuljski cesti. Na Šancah bodo uredili cestno razsvetljavo in popravili podporni zid na cesti pri Gašperju. In ne nazadnje naj bi letos javniška krajevna skupnost in KUD Bratstvo dobila svoje prostore v nekdanjih pisarnah kmetijskega posestva Javornik.

»Kljub temu, da za vse naloge ne bo dovolj sredstev, si bomo prizadevali, da bodo naloge realizirane, saj bodo nekatere lahko opravljane samo z dobro voljo,« je sklenil tov. Samec.

Kompozicija

KS MEŽICA:

KRAJEVNI PRAZNIK

Kot že leta doslej so Mežičani tudi 4. aprila letos proslavili svoj krajevni praznik, ki ga praznujejo v spomin na leto 1943, ko so partizani napadli Mežico. Proslave ob letošnjem krajevnem prazniku, ki je bila v Narodnem domu, so se udeležili tudi nekateri preživeli nekdanji borci, ki so sodelovali pri napadu na Mežico oz. Narodni dom.

Medtem ko so nekdanje prostore mežiškega matičnega urada za potrebe nove elektronske telefonske centrale preuredili že lansko jesen, je marca v Mežico že tudi prispela nova centrala, ki naj bi pričela delovati konec julija letos, je povedal tajnik Leopold Golobinek.

KS TRG — RAVNE:

SLABA PROMETNA VARNOST

Marca so tudi v tej ravenski krajevni skupnosti kot v vseh ostalih v ravenski občini največ časa porabili za pripravo in izvedbo volitev. Dušan Brankovič, predsednik sveta KS Trg — Ravne, je letošnje volitve ocenil kot zelo uspešne, za kar gre zahvala družbenopolitičnim delavcem, ki so jih dobro pripravili in izvedli, ter krajanom, ki so v velikem številu prišli na volišča in opravili svojo državljansko dolžnost.

Poročali smo že, da imajo v tej krajevni skupnosti nemalo težav zaradi slabe varnosti v cestnem prometu, predvsem zaradi slabo urejenega križišča pred železarno in avtobusne postaje. Prav tu je bilo doslej največ prometnih nesreč. Marca si je regionalno in lokalne ceste v KS Trg ogledal tudi medobčinski inšpektor javnih cest in cestnega prometa. Tako je ugotovil, da so vse lokalne ceste v zelo slabem stanju, še posebej pa republiška, ki poteka po Prežihovi ulici skozi Trg svobode proti Kotljam. Inšpektor je tudi ugotovil, da so skoraj vsi prometni znaki neprimerni in pomanjkljivo namočeni. Posebno nevarno je križišče pred železarno. Baje so končno stekli razgovori med ravensko komunalno skupnostjo, železarno in skupščino občine Ravne glede ureditve semaforizir-

ranega križišča pred železarno in ureditve obvoznice Ravne—Kotlje.

Potem ko je bilo že sklenjeno, da naj bi obvoznica Ravne—Kotlje potekala po novem betonskem mostu, ki ga bodo še letos zgradili čez Mežo pri kinodvorani, mimo Lečnika in ob Suhi proti Kotljam, je sedaj za ureditev te obvoznice več variant.

KS ČEČOVJE:

TUDI NA ČEČOVJU SLABE CESTE

Predstavniki ravenske komunalne skupnosti in krajevne skupnosti Čečovje so si marca temeljito ogledali vse lokalne ceste in peš poti v KS Čečovje. Ugotovili so, da so slabe in da bo nujno treba obnoviti cestno razsvetljavo, kanalizacijo, prometne znake in prehode za pešce. Povsod tam, kjer poteka toplovod, bodo morali obnoviti zelenice in nasade, saj se zemlja pogreza. Stanko Rihter, predsednik sveta KS Čečovje, je povedal, da so vse ugotovljene pomanjkljivosti tudi zapisali v letošnji plan krajevne skupnosti. Ali bodo vse lahko realizirali, je odvisno tudi od skisa, ki bo moral zagotoviti sredstva.

Osnovna šola Prežihovega Voranca bo tudi letos organizirala očiščevalno akcijo v KS Čečovje. Poleg učencev naj bi Čečovje pomagali očistiti tudi drugi kraji, predvsem pa prevaljsko komunalno podjetje ter gostinska in trgovska podjetja.

»Da je Čečovje vsako pomlad tako onesnaženo, niso krivi samo krajan, ampak predvsem komunalno podjetje Prevalje, ki kljub temu, da smo ga že večkrat opozorili, neredno odvažja smeti. Bolj redno in temeljito bi moralo skrbeti tudi za vzdrževanje lokalnih cest, saj ni dovolj ceste samo pometati, ampak jih bo treba sproti tudi popravljati, predvsem pa čistiti cestno kanalizacijo. Res pa je, da bomo bolj disciplinirani morali biti tudi krajan, da ne bomo parkirali avtomobilov na zelenice in pločnike,« je še pripomnil Stanko Rihter.

KS STROJNSKA REKA:

TELEFONI ŠE LETOS

»Potem ko je že kazalo, da temeljna organizacija kmetov Ravne na Koroškem letos ne bo mogla organizirati širše akcije za ureditev novih telefonskih linij v KS Strojnska reka, bodo letos telefone le dobili tudi kmetje na Zelenbregu in Tolstem vrhu. Za ureditev telefonov naj bi kmetje dali 8 do 10 kubikov lesa. Mislim, da bo TOK Ravne storila vse, da bodo telefone dobili kmetje tudi na tem območju naše krajevne skupnosti, saj je danes telefon nadvse potreben tudi na kmetijah,« je razložil Jože Čas, predsednik sveta KS Strojnska reka.

KS HOLMEC:

OBNOVA LOKALNIH CEST

Lani novembra, predvsem pa letos so stekla zemeljska dela na trasi nove ceste, ki bo vodila od Povhovega križišča mimo Leskovca, Gerdeja do priključka ceste v Šentaneljsko reko. Ta makadamska cesta, na katero bo speljan še priključek ceste proti Reki, ki bo presekala Novakov travnik, naj bi bila zgrajena do konca leta. Letos naj bi po planu KS Holmec pričeli popravljati tudi makadamsko cesto od Drak-

slarja do Oberovega križišča. Kljub temu, da je ta cesta v zelo slabem stanju, letos ni bila vnesena v plan skisa Ravne. Prav tako letos ne bodo novega vodovoda za Poljano in Rudnik priključili na dolinski vodovod Sumc—Prevalje. Končno pa naj bi letos TOZD Merx gostinstvo Ravne začel obnavljati gostilno Hauzer.

»Prej ko slej se bo naša krajevna skupnost morala soočiti tudi s kmetijsko problematiko. Zato se bomo pove-

zali s kmetijsko zadrugo Trata Prevalje, saj ima le-ta na območju KS Holmec svoja kmetijska zemljišča in živinorejski obrat na Poljani. Tako naj bi oboji prispevali svoj delež za napredek kmetijstva v naši krajevni skupnosti. Naši kmetje naj bi še bolj pričeli razvijati kmečki turizem. Seveda pa bodo prej morali posodobiti kmetije in ceste,« je poudarila Mira Gerdeja, tajnica KS Holmec.

F. Rotar

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

6750 Ocker S., L. Schöttle, W. hem und ihre Programmie-Simon, Informatik. Algorithmen 1979.

6751 Beispiele aus der Praxis der Anwendung der Mikroprozessortechnik für Messen, Steuern und Regeln 1979.

6752 Ruge J., Handbuch der Schweisstechnik I. 1980.

6753 Vidav I., Višja matematika I, II, III.

3661/1 Tehničar — Građevinski priručnik I. 1981.

6754 Bernhard J. H., Germer H., Grundgebiete der Automatisierungstechnik 1980.

6755 Schatzow N. I., Bohren auf Erdöl und Erdgas I. 1967. II. 1965.

6756 Snoj B., Embalaža — sestavina politik izdelkov in komuniciranja v marketingu 1981.

6757 Bischoff G., W. Gocht, Energietechnik — Energietaschenbuch 1979.

6758 Kvaternik F., Fizikalni obrazi in tabele 1977.

5256/f Hrzenjak J., Pravila tehničnega risanja 1981.

6759 Herschel R., F. Pieper, Pascal Systematische Darstellung von Pascal und Concurrent. Pascal für den Anwender 1979.

6760 Knežević P. D., Teorija i praksa usklajanja naslaga u termoenergetskim postrojenjima hemijskim postupkom 1981.

6761 Srb N., Tehnika namatanja asinhronih motora 1981.

6762 Schoele B., Warmwalzwerke 1979.

6763 Bartels K., Brand und Einbruchmeldeanlagen 1980.

3587/507/II Macur V., Prešern V., Optimalni tehnološki pogoji in primerjava modificirane in ponovne tehnologije izdelkov cementacijskega jekla 1981.

3587/522 Wohinz J., S. Rozman, V. Prešern, Laboratorijski polindustrijski in industrijski poskus izdelave sintetičnih paletov T-13 iz jedavca Ravnaja 1981.

3587/523 Prešern V., Teoretična analiza postopka vpihavanja Ca Si v tekoče jeklo. I. del. 1981.

3587/524 Smajič N., J. Dolenc, A. Valant, Raziskave uporabno-

sti koncentrata Fe Ni, Kavarci 1981.

3587/525 Vodopivec F., A. Rodič, Vpliv režima valjanja na velikost avstenitnih zrn v jeklih za cementacijo 1981.

3587/526 Wohinz J., J. Lamut, Izboljšave postopkov predredukcijske prašnatih mineralov, ki vsebujejo železo 1981.

3587/527 Rozman S., I. Mavrič, Raziskave koncentracije železa v področju mikronskih in submikronskih delcev rdečega blata 1981.

3587/491/II Roethel F., Raziskave vpliva elektroerozijske obdelave na lastnosti površin orodnih jekel Železarne Ravne II. 1981.

6764 Cigoj S., Teorija obligacij 1981.

3587/528 Dekleva J., Razvoj optimizacijskih metod v proizvodnih procesih 1981.

6765 Jüngen G., I. Vašek, Einführung in die Benutzung der PDP 11 mit Betriebssystem RS X 11 M 1980. 1, 2.

6766 DABI Das Abkürzungsbuch für den Ingenieur 1980.

6767 Stülmüller P., 16 Bit Generation Z 8000 Aufbau und Anwendung 1980.

3587/529 Seljak Z., Raziskave obdelovalnosti pri frezanju kaljenih površin 1981.

3587/530 Leskovar P., Raziskave obdelovalnosti legiranih jekel 1981.

3587/531 Peklenik J., Razvoj računalniških metod za konstruiranje z računalnikom 1981.

3587/532 Gašperšič B., Rekonstruktivni prenosniki toplote 1981.

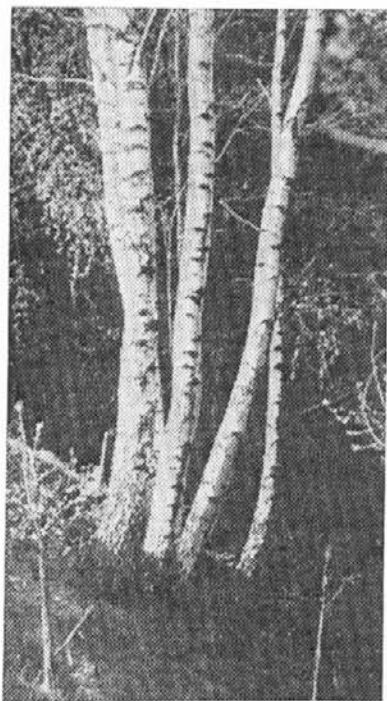
3587/533 Peklenik J., Koncept proizvodnje celice in njiova integracija v celične TOZD v okviru obstoječih proizvodnih sistemov... 1981.

3587/534 Peklenik J., Razvoj kibernetičnih sistemov za krmljenje proizvodnje v kovinsko predelovalnih obratih 1981.

6768 Škudnik J., Preoblikovalne lastnosti kovaškega stroja GFM — SXP — 40 1982.

6769 Trifković M., Pravo konkurence 1981.

6770 Radić SŽ, Tehnološko-tehnički rečnik — Nemačkorsrpskohrvatski 1981.

Lepotice

- 6771 Umanskog A. A., Konstrukterski priručnik 1980.
- 6772 Brajša P., Človek, spolnost, zakon 1982.
- 6773 Verona A., Licenčni ugovor u jug. inoz. i medj. pravu 1981.
- 3587/534 Kosec L., Jakupović M., Mikrostruktura in lastnosti orodnih jekel 1982.
- 3587/535 Arzenšek B., I. Kos, A. Godec, Sile in trenje pri vlečenju žice iz nerjavnih jekel I. 1981.
- 3587/536 Sicherl B. + sodelavci, Izkoriščanje odpadnih toplot metalurških pirotehničnih agregatov 1982.
- 3587/537 Strah J. + sodelavci, Prevzemne meritve krožne peči v kovačnici Železarne Ravne 1981.
- 3587/538 Velkovrh A., Šetina A., A. Lečnik, Kontrola spektroskopskih standardov ferozlitin 1981.

ZKS za Koroško v začetku marca na Ravnah. Koroškim novinarjem so predavali Alojz Gojčič, izvršni sekretar CK ZKS za informiranje in propagando, Matjaž Kek z republiškega sveta ZSS in Kristina Lovrenčič, predsednica Zveze novinarjev Slovenije. V razpravi so sodelovali tudi vidni družbenopolitični delavci koroških občin.

Konec februarja so se na Jese-nicah zbrali uredniki oziroma organizatorji obveščanja v delovnih organizacijah Slovenskih železarn. Namen: **boljše obveščanje o dogajanjih v sozdu in izmenjava izkušenj.** Na sozdu v Ljubljani name-ravajo pogodbeno pridobiti novi-narja, ki bi redno seznanjal jav-nost o vsem pomembnem v slo-venskem železarstvu, v tovarniška glasila pa bi mesečno poročal o delu in problematiki sozda.

Vse našete akcije imajo isti na-men — izboljšati naše obveščanje.

K.

VOJAKOVO PISMO

Spoštovani!

Prijetno sem bil presenečen, ko sem prejel volilno listo. S tem ko ste mi jo poslali, ste mi dali še večje zaupanje v vaš kolektiv in v naš samoupravni sistem. Nikoli ne pozabite name, spomnite se me, pa čeprav sem daleč od vas in vesel, da sem vendarle član ta-kega kolektiva.

S tem, da sem izpolnil volilno listo, sem izpolnil tudi dolžnost do železarne Ravne. Toplo vas po-zdravim in vam želim veliko de-lovni uspehov.

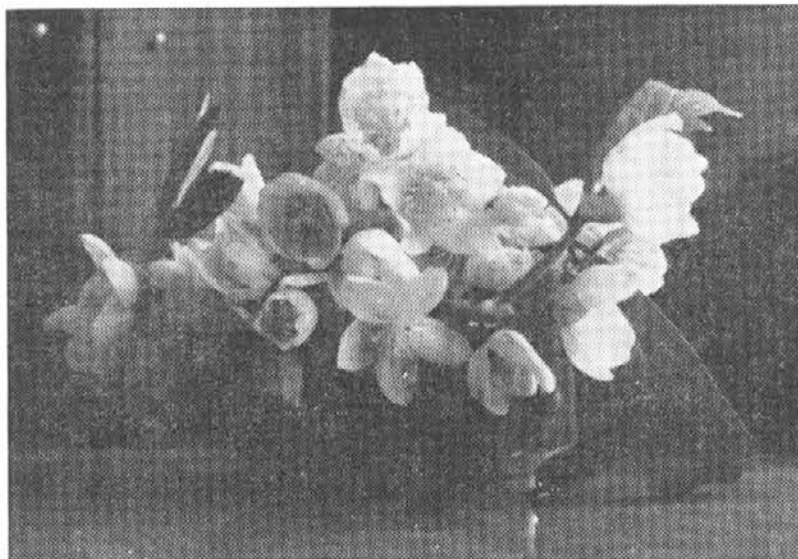
Vaš sodelavec — vojak

Milan Živković

ZA BOLJŠE OBVEŠČANJE

Aktiv novinarjev Koroške kra-jine so ustanovili na Ravnah prvega marca. Vanj so vključeni vsi poklicni novinarji in organiza-torji obveščanja v delovnih orga-nizacijah pa stalni dopisniki v dnevnike in RTV na tem ob-močju.

Posvetovanje o obveščanju sta priredila medobčinsko študijsko središče ZKS za Koroško in MS

Prvi šopek

resnično pokrajino. Na gore nas spo-minjajo neorganske plastične gmote, travnik je široka ploskev, drevo ali grm pa prepoznamo le zaradi naše ved-nosti o njiju. Vendar pa ne gre le za igro spreminjanja in preoblikovanja, ne gre za golo prenašanje oblik, nji-hovo stilizacijo in vnašanje ritma, tem-več za metamorfozo krajine. Pečko je likovno doumel tisti zaračani krog, ko se narava spreminja, prehaja iz nežive-ga v živo in postaja nesmrtna. Kraji-na ni več krajina, dobiva drugačne obli-ke, vendar še ni docela spremenjena; ta proces pa se odvija pred nami.

Veliki baročni umetnik Bernini je v marmorju upodobil metamorfozo nim-fe Dafne, bežeče pred Apolonom, v trenutku, ko jo je oče — rečni bog spreminil v lovorjevo drevo. Kot nimfa Dafne, katere prsti so ozeleneli, iz nog so pognale korenine, le da v obratni smeri, dobiva Pečkova Uršlja gora člo-veške oblike. Z mehko spreminja-nja, v zlitju ene oblike z drugo, z na-stankom mehkih zabrisanih prehodov, začutimo, kako pred nami nekaj izgi-nja in se ponovno poraja. Gora je kot žensko telo, kot njene napete prsi in trebuh, »mati« narava se spreminja v žensko-mater.

Kot je vzvišena vloga matere, so vzvišene tudi te podobe in niso le go-li erotični namigi. Porajanje in življe-nje je umetniško sveto, kakor mu je sveta tudi narava sama. Hotel je izra-ziti simbol, a je istočasno odkril čudež našega obstoja — hotel je govoriti o naravi, a je spregovoril o človeku. Ni se še do kraja izpel v melodiji gora, ko je v to »pokrajino« življenja vne-sel ženski akt. Morda je hotel še izra-ziteje poudariti podobnost med goro in človekom, ali pa je hotel prikazati žen-ski lik kot embrio v telesu matere zemlje.

Akt, naslikan v prvem planu, s sko-pimi detajli nog, rok, prsi in las, se šele izvija iz plastične gmote, ali pa se antitetično vanjo spreminja. S tem je Pečko prvič zašel v protislovja. Sama čudežna krajina mu ni zadoščala. Va-njo je začel vnašati fantastične figure, plesoče konjičke, kot iz marmorja iz-klesan ženski torzo in kot resničen priv-id med sanjami se zopet pojavi va-sica. Pečkova krajina je kot enkratno doživetje. V odsevu lila, vijoličastega ali temnega ozadja v močni modri iz-stopajo organske forme gora. Krajina z vasico je ubrana mirneje v modro-zeleni in s težo črne. Na ostro mo-drem in črnem ozadju se iz črnega ra-strga gozda izvija podoba vasi. Resnič-na podoba s pridihom pravljicnosti se je porodila v slikarjevi viziji, kot prej fantastične pojave izmišljenih figur in resničnih predmetov.

Kot da se v Pečku prebujajo kipar, ta-ko plastično je obdelal predmet sredi žametne mehke gora. Zdi se kot tu-jek, kot sled pozabljene civilizacije v absolutnem času preteklosti, sedanjo-sti in prihodnosti. Čas je torej nedo-ločljiv, a vendar prisoten. Realna kra-jina sredi njene metamorfoze pa ni le bežen privid v trenutku prebujenja. Pomeni zavestno odločitev, da združi realno in irealno in zavesten odmik s poti, ki vodi do abstrakcije. Tako Peč-ka vedno znova zamika tihožitje. Šo-pek pod Uršljo goro, je z novo tehni-ko — v pastelu naslikana stvarnost v novi barvitosti. Pisanost cvetja ustvar-jajo modra, vijoličasta, rumena, lila in tudi črna, ki jo hote uporabi pri sli-kanju cvetja. Njegove barve nas vzne-mirjajo, pomirjajo, razveseljujejo in žalostijo, delujejo nam istočasno težko in lahkotno, blizu in daleč, so tople in hladne in tudi njihova simbolika je nova. To niso barve znanega sveta, temveč barve, ki prehajajo iz onostran-stva; niso le izsledki njegovih vizij, temveč sad dolgoletnih študij in spo-znanj. Njegov barvni register se je vedno bolj oddaljal toplim barvam, ki so kot lokalne barve povezane z naš-iimi izkustvi in z vsem, kar je zemelj-skega. Sedanjemu izrazu umetnika bolj ustrezajo hladne nesnovne barve. To so barve polne energije in neresnične svetlobe, ki ustvarjajo Pečkov magični prostor.

Kot tehnika mu je ustrezal pastel s svojim neposrednim učinkom. Tako je najhitreje uresničil svoje zamisli, ki jih s počasnejšo tehniko ne bi mogel. Uporabil je staro, že skoraj pozabljeno tehniko s suhim barvami, ki jih obču-teno vtira v površino s široko potezo in ustvarja zabrisano mehko plastič-nega modeliranja.

S pastelom je spregovoril na najbolj neposreden način. Ko s prsti gneta in vtira barve v ploskev, preide v naje-leментарnejši odnos med umetnikom in nastajajočo umetnino.

Slikar sam, barve in material, ki ga obdeluje, postanejo ena sama neraz-družljiva materija. Ustvarjajoča sila, umetnikov ágnes, se preliva v snov in nam spregovori v razumljivem jeziku. Z virtuosnimi potezami se pod njego-vimi prsti rojevajo mehke forme z za-brisanimi prehodi. Nikjer ni nobene konture z linijo, barve same ustvarjajo ostre ali zabrisane prehode. S tem je ustvaril izredno plastičnost oblik in občutek, kot da je s prsti zgnetel te oblike iz neke mehke in voljne snovi. Ta snovnost pa je zopet tako nedolo-čena, da lahko o njeni naravi samo slutimo. Zametna prevleka, ki jo ust-varja s pastelnimi kredami, daje sli-kam nežno strukturo, ki vsrka svet-

KULTURA

LUTKE IN BRALNA ZNAČKA

Od 17. do 20. marca 1982 so v ravnanski občini gostovali sloven-ski lutkarji. 19 skupin se je zbra-lo na svojem 12. srečanju. Kaj znajo, so pokazali malčkom, šol-arjem in odraslim. Skoraj v vseh krajih so bili. Pokazali so, da je lutk mnogo vrst in da sta zanje potrebna ljubezen in zanesenjašt-vo kot drage dvorane.

Upajmo, da ob takih spodbudah tudi mlada domača zagnanost po-žene korenine in se razraste. Da bodo današnji mali navdušenci nekoč zvesti prijatelji gledališča.

Prušnikova bralna značka be-leži svoj uradni začetek na Rav-

nah 16. marca 1982. Tega dne so se v študijski knjižnici zbrali predstavniki koroških partizanov in mentorji iz vse Slovenije.

Prušnikovi »Gamsi na plazu« bodo prvo leto edino obvezno branje, ki se bo v prihodnjih le-tih širilo v začetni dve smeri: spoznavanje koroške problemati-ke in negovanje tradicij NOB.

Ob tej priložnosti sta bili pred-stavljeni dve bibliografiji, obe de-lo Marije Suhodolčanove

— o Karlu Prušniku-Gašperju in

— o 15. letnikih Vestnika koroških partizanov.

K.

KAREL PEČKO

V Likovnem salonu na Ravnah je bila od 26. 2. do 5. 3. 1982 razstava pastelov Karla Pečka. Iz obširnega be-sedila na vabilu povzemamo predsta-vitev slikarjevega dela Milene Zlatar, kustodinje v Umetnostnem paviljonu Slovenj Gradec.

Skoraj 30-letno ustvarjanje Karla Pečka bi težko razdelili v posamezna stilna obdobja vse do zadnje faze, ko po l. 1973 najde novo, svojemu umet-niškemu duhu ustrezno govorico.

Leta in leta iskanja, tipanje v ne-znanem, menjavanje formalnega izraza, niso bila zaman — zmagal je v »spopa-

du« z naravo. Sam si je določil spod-budo iz narave, ki jo je potreboval in našel jo je v Uršlji gori.

Gora predstavlja zanj ves svet, živ-ljenje, rojstvo in smrt, lepoto in mrač-nost, lirična in vzvišena čustva... Vse to gleda skozi prizmo vizije, vendar kljub temu razgrne pred nas apoteozo narave, vseumogočne narave, ki ni sa-mo vidni svet. Ustvari zmes realnega sveta in tistega neodkritega, ki ga ko-majda slutimo. Kopaste gore, široke površine travnikov, tu in tam drevo, spremenjeno v simbol, nebo, ki se zli-va s krajino; vse to je le asociacija na

lobo in jo kakor skozi filter zopet oddaja. S tem je dosegel to nežno prosojnost, ta nemiren način spreminjanja — porajanja in izginjanja.

Kljub občutenemu lebdječemu stanju pa je kompozicijska gradnja trdna. Pečko ni zanemaril osnovnih pravil likovne gradnje, da bi dosegel popolnejši izraz svojih vizij. Prav tako tudi ni zapadel v sladkobnost, v katero kaj rada zapelje tehnika v pastelu, toda le ustvarjalno šibke osebnosti. Pastel je enakovreden ostalim likovnim tehnikam in hitreje, kot katerakoli druga tehnika razkrije nekvaliteto in obrtništvo. Pečko pa je vzvišen nad tem, obvladal je tehniko pastela, jo izrazil sebi v prid, v prid svojemu izrazu in ustvarjalnemu dožemanju. Ustvaril je sintezo realnega sveta z izčiščeno govorico likovnih elementov. Iz narave je izluščil njeno bistvo, ne njene verne podobe, ampak pregneteno podobo v svoji lastni domišljiji — v novem svetu.

KOROŠKI

KINEMATOGRAFI V APRILU IN MAJU

Koroški kinematografi: Črna, Mežica, Žerjav, Prevalje, Ravne, Dravograd in Slovenj Gradec bodo predvidoma v aprilu in prvi polovici maja predvajali naslednje filme:

- BRUCE LEE, SUPER ZVEZDA — hongkonški karate film do 8. 4.
BANOVIC STRAHINJA — domača zgod. drama do 11. 4.
SEDEM VELICASTNIH BORB — hongkonški karate film do 14. 4.
KRVNE ZVEZE — am. drama 1. do 14. 4.
NAREDNIK STEINER — am. nem. vojni film 1. do 15. 4.
IMPERIJ VRAČA UDAREC — am. fant. silm 1. do 18. 4.
VSI SMO BILI HIPIJI — am. komedija 2. do 18. 4.
KO SE BLIŽA KONEC — am. grozljivka 2. do 18. 4.
VISOKA NAPETOST — domača drama 5. do 25. 4.
VESOLJSKI ŠERIF — it. komedija 7. do 21. 4.
SAMO ENKRAT SE LJUBI — domača drama 7. do 25. 4.
ŽENA NA DOPUSTU, LJUBICA V MESTU — it. komedija 8. do 20. 4.
LEOPARDOVA ŠAPA — hongkonški karate film 14. do 29. 4.
JAZ SEM TVOJ MORILEC — nem. kriminalka 14. 4. do 2. 5.
PIRAT XX. STOLETJA — sov. pust. film 15. 4. do 2. 5.
ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV — sov. pust. film 15. 4. do 2. 5.
ŽANDAR IZ SAINT TROPEZA — fr. komedija 23. 4. do 9. 5.

ZARJA V DEŽELI ZULU — am. zgod. film 23. 4. do 10. 5.
ALI JE PILOT V LETALU — am. pust. film 24. 4. do 9. 5.
MOST — domači vojni film 24. 4. do 15. 5.
OKTAGON — am. thriller 28. 4. do 10. 5.

POSEBEN FILMSKI PROGRAM, POSVEČEN 9. KONGRESU ZKS

Kot že doslej ob pomembnih prireditvah in dogodkih smo tudi tokrat pripravili poseben program z domačimi filmi, ki jih bodo koroški kinematografi predvajali v času 9. kongresa ZKS, ki bo od 15. do 17. aprila 1982 v Ljubljani. S posebnim filmskim programom se tudi kinematografi vključujemo v prireditve, ki bodo potekale ob 9. kongresu ZKS. Z njim želimo čim celoviteje obeležiti pomembnost dogodka.

Poseben program sestavljajo naslednji filmi:

- BERLIN KAPUT — domača vojna drama
BANOVIC STRAHINJA — domača zgodovinska drama
SE SPOMINJAŠ DOLLY BELL — domača drama
VISOKA NAPETOST — domača drama
SAMO ENKRAT SE LJUBI — domača drama
JOSIP BROZ TITO — domači dokumentarni film
MOST — domača vojna drama

Filme bomo predvajali po enkrat v rednem programu v vsakem koroškem kinematografu ter na posebnih predstavah za učence osnovnih šol in šol srednjega usmerjenega izobraževanja v občinah koroške regije.

Občanom in ljubiteljem filmske umetnosti priporočamo, da si filme ogledajo v svojih krajevnih kinematografih.

Koroški kinematografi

PREGLED KOROŠKE KNJIŽEVNOSTI

3. marca 1982 je dr. Matjaž Kmecl, profesor na ljubljanski univerzi, v študijski knjižnici na Ravnah predaval koroškim slavistom in knjižničarjem o književnosti koroških Slovencev onkraj meje. Predvsem je hotel ugotoviti, kako je mogoče, da uradno naštetih le okoli 25.000 Slovencev v Avstriji zmore takšno ustvarjalno moč, da leto za letom piše in tiska razmeroma veliko število knjig. (Vse je bilo možno videti razstavljene v študijski). Ker pa je

zastavil vprašanje tako, se ni omejil na povojno književnost, ampak je odgovor zgradil iz zgodovinskega razvoja Koroške od naselitve starih Slovencev do danes.

Zanimivo in poučno je bilo slišati poglede in razlage slavišta srednjega rodu v primerjavi z ugotovitvami onih iz starejših generacij. Ker je Kmecl razgledan in duhovit govorec, ni manjkalo epigramsko zašiljenih definicij, zato pozornost ni popustila do konca.

Ob predavanju so se vsilile take misli:

— več kmeclovskih predavanj tudi za nestrokovnjake
— več razgibanega, sproščenega dialoga o aktualnih kulturnih témah v javnosti.

M. K.

POPRAVEK

V 3. št. Informativnega fužinarja v članku »Vorančeve plakete zaslužnim« v odstavku: »Srebrno plaketo so dobili« manjka Rok Gorenšek, Kotlje.

Za napako se opravičimo.

Uredništvo

Rekreacija in šport

ODBOJKA

25. 2. 1982 so se odbojkarji TOZD stroji in deli sestali v prijateljski odbojškarski tekmi z odbojkarji TOZD pnevmatični stroji v dvorani na Javorniku. Tekma je bila zelo napeta in razburljiva, kar kažejo tudi tesni rezultati vseh setov.

Odlčno je sodil tov. Mlakar Marjan iz TOZD pnevmatični stroji. Zmagali so s 3 : 0 pnevmatični stroji. Seti: 15 : 13, 17 : 15, 15 : 12.

Našo ekipo so sestavljali: Vlado Obreza, Ivan Paradiž, Andrej Erjavc, Tine Skrlavnik, Gvido Lužnik ter Franc Medvoz.

NOGOMET

1. 3. 1982 so se pomerili nogometaši TOZD stroji in deli ter TOZD energija. Tekma je bila zelo fair ter prijateljska. Rezultat je bil 14 : 11 za TOZD stroji in deli. Na tekmi se je najbolj izkazal Branko Ferlin, ki je dosegel 6 zadetkov, sledijo Jože Vavčič 4, Jože Hovnik 3 ter Dani Sovič 1.

Ekipo so sestavljali: Stefan Večko, Danilo Sovič, Branko Ferlin, Jože Vavčič, Jože Hovnik, Alojz Skratek.

SMUČANJE

6. 3. smo se vsi smučarji TOZD stroji in deli zbrali v Mežici ter se pomerili v smučarskem znanju. Sodelovalo je 63 sodelavcev. Tekmovanje smo organizirali v veleslalomu v 4 jakostnih skupinah, in to:

Rezultati — ženske: 1. Ana Žagar, brusilnica, 2. Marija Kolenik, priprava dela, 3. Ana Cigale, priprava dela.

Moški nad 40: 1. Adi Pustoslemšek, priprava dela, 2. Stefan Kamnik, brusilnica, 3. Jože Geršak, poslovodni odbor.

Moški od 25—40 let: 1. Mirko Perger, obdelovalnica I, 2. Ernest Kasnik, obdelovalnica II, 3. Silvo Cekon, obdelovalnica I.

Moški do 25 let: 1. Milan Bivšek, obdelovalnica I, 2. Metod Sonjak, brusilnica, 3. Miran Stropnik, materialna služba.

20. 3. 1982 so se smučarji tozda stroji in deli udeležili občinskega prvenstva na Ošvenu. Na tekmovalju je sodelovalo krog 80 smučarjev; naši pa so zasedli 1. mesto med vsemi ekipami.

Smučali so: Mirko Perger, Stefan Kamnik, Milan Bivšek, Metod Sonjak in kot najstarejši Florjan Kotnik. — Čestitamo!

KEGLJANJE

13. februarja 1982 smo priredili kegljsko srečanje med DO Gradis in TO stroji in deli v borbenih partijah. Tekmovanje je potekalo v dveh delih. V prvi tekmi so bili boljši kegljači Gradisa s 105 več podrtimi keglji, v drugi tekmi pa so bili boljši kegljači strojev in delov s 45 več podrtimi keglji. Skupni zmagovalec je postal Gradis z 60 več podrtimi keglji. V vsaki ekipi je tekmovalo 8 članov. Našo ekipo so sestavljali: Blaž Mlakar, Borut Zamernik, Anton Lačen, Stefan Večko, Tomo Tasič, Ernest Trebovc, Ivan Mlinar, Darko Ferik.

Kot vidimo, je za kegljanje v našem tozdu veliko zanimanje, zato se bomo trudili, da bomo organizirali še več tekmovalj, tako da bo zajetih čim več naših delavcev.

Tone Garb

NAMIZNI TENIS V TOZDU ENERGIJA

Tekmovanje v namiznem tenisu smo priredili 4. marca 1982 v DTK. Ker je prišlo 12 sodelavcev (žal nobena sodelavka), smo jih razdelili v dve skupini, tako da je igral vsak z vsakim. Prva dva iz vsake skupine sta se uvrstila v finale. Ze od pričetka se je vnel srđit boj, ki je trajal vse do konca. Organizacija je bila dobra, saj je tekmovalje vodil tovariš Robert Jamšek.

Ponovno ugotavljamo, da je prišlo premalo sodelavcev. Za tekmovalje so vedeli vsi, saj je bila obveščenost dobra, pa kljub temu majhna udeležba. Vseeno pa lahko rečemo, da je tekmovalje uspelo.

Rezultati: 1. Anton Prevorčič, 2. Maks Serafini, 3. Dušan Merkač, 4. Dragošlav Zganec, 5. Franc Zagernik.

Oto Kričej

SAH V TOZDU ENERGIJA

V naši TOZD smo 5. marca 1982 organizirali tekmovalje v šahu za posameznike. Tekmovalja se je udeležilo 8 sodelavcev, dva zunaj konkurence, saj sta člana SK Fužinar. Igrali

Slika za spomin

STROŠKI INFORMATIVNEGA FUŽINARJA

Po 41. členu zakona o javnem obveščanju (Uradni list SRS 1973, št. 7) objavljamo podatke o stroških Informativnega fužinarja v letu 1981.

Lansko leto je izšlo 24 številčk Informativnega fužinarja v povprečnem obsegu 16 str. Naklada je bila stalna 5500 izvodov.

Stroški za tisk in poštnino
Avtorski honorarji

1,735.033,00 din
113.268,00 din

Skupaj

1,848.301,00 din

Leta 1980 pa nas je 24 številčk Informativnega fužinarja stalo 1,688.195,00 din.

smo po 10-minutno partijo. Izgubil je tisti, ki mu je padla zastavica na uri.
Rezultati: 1. Oto Kričej, 2. Maks Lauko, 3. Jože Oder, 4. Ivan Vrhovnik, 5. Stefan Glavak, 6. Silvo Lesjak, Oto Kričej

SMUČARSKÉ TEKME TOZD JEKLARNA

28. februarja 1982 je OO TOZD je klarna priredila za svoje delavce smučarske tekme v veleslalomu na Holm-cu. V prepletem sončnem vremenu je na štart prišlo 29 tekmovalcev od 36 prijavljenih. Po dveh voznjah so bili najuspešnejši:

ženske: Ela Rapnik
moški nad 45 let: Oto Hafner I.
moški od 30 do 45 let: Vinko Pušnik
moški do 30 let: Boris Kotnik
Po končani vožnji smo imeli na Po-ljani razglasitev rezultatov ob skrom-ni malici.
Danilo Kastivnik

USPELO TEKMOVANJE

V marcu so se zbrali na svojem vsakoletnem smučarskem tekmovanju tudi modelarji modelne mizarne, TOZD jeklolarja, in sicer na Ošve-novem travniku. Vreme je tokrat po-šteno zagodlo, zato so bili rezultati tembolj presenetljivi.

Po obeh voznjah je bil najboljši Silvo Oblak s časom 73,4, drugi je bil Danilo Kosi s časom 76,7, tretji Ivan Lasnik 78,2, 4. Milan Steharnik, 5. Mitja Homan, 6. Milan Krajnc, 7. Srečko Martinec, 8. Toni Navodnik, 9. Jože Lasnik, 10. Horst Dvornik, 11. Vlado Roglič, 12. Marjan Ban, 13. An-ton Hovnik.

Ob koncu je bila skupna želja vseh nastopajočih, da bi na prihodnjih tek-movanjih število sodelujočih še na-raslo.
Silvo Jaš

REKREACIJA V DELOVNI SKUPNO- STI ZA GOSPODARJENJE

V delovni skupnosti za gospodarje-nje smo v januarju in februarju pri-redili rekreacijsko tekmovanje v ve-leslalomu in smučarskem teku. V ve-leslalomu je pri ženskah zmagala Barbara Kraševac pred Alenko Dolin-šek in Jožico Mlakar. Pri moških pa je bil najuspešnejši Miran Cokan pred Vladom Homanom in Ljubom Pri-keržnikom. Tekmovanja se je udele-žilo 18 sodelavcev.

V smučarskem teku je sodelovalo 30 sodelavcev. Najboljša pri ženskah je bila Lizika Potočnik pred Angelo Juraja in Majdo Vravnik, pri moških pa je bil najhitrejši Avgust Krajnc pred Alojzjem Golgrancem in Lju-bom Prikeržnikom.
f. u.

sano in tretja na 200 m hrbtno. Sovin-čeva je bila druga na 200 m hrbtno, 100 m in 200 m prsno. Moška štafeta je bila druga na 4 x 200 m kravl in 4 x 100 m mešano, ženska pa prva na 4 x 100 m mešano.

Državnega mladinskega prvenstva v Cerknem od 5. do 7. marca sta se ude-ležila samo Ambrož in Sovinčeva ter dosegla naslednje uvrstitve:

Ambrož je bil prvi na 100 m in 200 m hrbtno in drugi na 400 m mešano, So-vinčeva pa prva na 200 m hrbtno in tretja na 100 m in 200 m prsno.

Na državnem prvenstvu za člane, ki je bilo od 12. do 14. marca v Cel-lju, so plavalci Fužinarja dosegli na-slednje boljše uvrstitve:

Miran Kos je bil prvi na 100 m in 200 m hrbtno, Marta Kos druga na 400 m mešano, Cesnikova druga na 100 m hrbtno in tretja na 200 m hrbtno, Sovinčeva tretja na 100 m prsno. Ženska štafeta 4 x 100 m kravl je bila tretja.

20. in 21. marca sta bili še zadnji dve državni prvenstvi. Starejši pionir-ji so plavali v Cerknem. Tu je bila ženska štafeta Fužinarja druga na 4 x 100 m kravl. V Mariboru pa je na državnem prvenstvu za mlajše pionir-je A. Dejan Karadža osvojil tretje mesto na 400 m kravl, Pešlova pa je bila druga na 100 m prsno.

PLANINCI SO ZBOROVALI

Približno sto prevaljskih planincev se je 20. marca 1982 zbralo na redni letni delovni konferenci.

V letu 1981 sta bili vidni predvsem dve dejavnosti, ki sta sicer prisotni še vseh šestdeset let. Gre za prostovolj-no delo in alpinizem.

Prvo je v veliki meri prispevalo, da danes na Gori že stoji prizidek koč, zgrajen do tretje faze. Vanj je vlo-ženih sto petdeset starih milijonov. Opravljenih pa je bilo 1084 prostovolj-nih ur, vrednih dvaindvajset milijonov dinarjev. S sredstvi Planinske zveze Slovenije, TTKS Ravne, Zele-zarne Ravne, prostovoljnimi prispevki in prostovoljnim delom (ki sicer ni doseglo načrtovanega obsega, saj ni bil izpolnjen sklep (z lanskega obne-ga zbora, da bo vsak planinec opravil en udarniški dan, niti ni bil uresni-čen sklep izpred nekaj let — tisoč opek na Uršljo goro) je prizidek pod streho. Treba je le še opremiti notra-njost, urediti fasado, zgraditi greznic-o... Večino še preostalih del bodo planinci opravili sami. Tov. Bučar, podpredsednik PZS, je izjavil, da je naše društvo eno redkih, ki si poma-ga s prostovoljnim delom. Sicer pa je le-to stabilizacijski adut še na drugih

Med uspehi v tujih gorstvih je ve-lik dosežek preplezan Bonattijev ste-ber v Druju. AS šteje 12 alpinistov, od tega 8 aktivnih, ki so lani opravili 150 vzponov.

Naše društvo ni okoreli 60-letni sta-rec, temveč se neprestano obnavlja. To kaže tudi dejavnost MO, ki je la-ni izvedel 11 izletov (282 udeležencev) in štiri pohode. Pridobil je nekaj no-vih usposobljenih kadrov. Organiziral je planinsko šolo, sankaske tekme, kres se udeležil kviza na Peci in za-sedel 2. mesto. Člani MO so opravili 138 delovnih ur, pripravili drva in de-žurali na koči. Manjšo skrb pa so po-svetili akciji »ciciban — planinec«, ki jo bodo letos poživili.

Lani so planinci izdelali bolj obse-žen program izletov, kot pa so ga iz-vedli. Povzpeli so se na Mrzlico, Kr-vavec in Triglav.

Zbor planincev se je po uradnem delu zavlekel ob zvokih harmonike se dolgo v noč.
Andreja Cibron

KOROŠKI PLANINCI NA STOLU

17. tradicionalnega pohoda na Stol v spomin na bitko jeseniške čete 20. fe-bruarja 1942 se je udeležila pisana množica planincev iz vse Slovenije.

Tej množici so se priključili tudi koroški planinci, saj je izlet organizi-ral MO PD Prevalje. Kakor lani, pla-nincem tudi letos vreme ni bilo na-klonjeno. Zaradi na novo zapadlega snega in slabih razmer je vzpon na vrh Stola odpadel. Udeleženci poho-da so se zato podali na planine pod Stolum, mnogi pa so ostali pri Valva-sorjevem domu, kjer so prisostvovali spominski svečanosti. Vsi udeleženci so prejeli značko in priložnostno pu-blikacijo. Planincem pa se je za na-por oddolžil tudi Stol sam, ki se je proti opoldnevu za trenutek prikazal izza megle in je zažarel v soncu.
Andreja Cibron

ALPINISTIČNE NOVICE

Zimski alpinizem se zadnja leta vedno bolj širi. Doma smo dosti ple-zali, za tujino pa ni bilo zanimanja. Lani smo odhiteli v Alpe nad Cha-monixem, a zavrnilo nas je vreme.

Letos sva se z Ireno Komprij od-pravila 9. februarja 1982 v italijansko turistično središče Cervinijo pod Mat-terhornom. Navadno se na Matter-horn vzpenja po švicarski strani, ven-dar je to obično dražja varianta, za-to sva si izbrala italijansko. Prek vr-ha Matterhorna poteka švicarsko-ita-lijanska meja.

Po enem dnevu pristopa sva prespa-la na grebenu Hornli pod Matterhornom.

Naslednji dan sva se po spodnji snežni strmini Schmidzove smeri po-vzpela na greben Hornli. Smer je bila skoraj brez snega in zato prezahtev-na. Na grebenu sva prespala v biva-ku Solvay. Naslednji dan sva se po-vzpela na vrh Matterhorna (4404 m). Med vzpenjanjem sva srečala dva Ko-rejca v sestopu, ki sta že peti dan plezala. Proti tretji uri sva stala na vrhu. Okoli beli vrhovi in tišina. Se nikoli nisem pozimi stal tako visoko. Začela sva sestop do bivaka.

Drugo jutro sestop po vzhodni ste-ni, in nekaj spustov. Prispela sva na-zaj v Cervinijo in po sončni cesti do-mov. Vseskozi sva imela lepo vreme, saj ob gredem trda medla.

14. marca 1982 sta navezi Igor Ježov-nik — Rok Kolar in Irena Komprij — Stanko Mihev preplezali Vetrne police v Raduhi. Do vstopa smo morali gaziti sneg. Sestopili pa smo po Stanetovi smeri.
S. M.

SAH

4. hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 82« se je udeležilo 19 šahistov in ena šahistka. Rezultati: 1. Danilo Peruš, 16, 2. J. Zunc, 13,5, 3. Z. Bur-jak, 13,5, 4. J. Jesenek, 12,5, 5. F. Ro-tovnik, 12,5, 6. M. Hrovatič, 11,5, 7. I. Stinjek, 11, 8. M. Uršič, 10,5, 9. A. Erjave, 10, 10. J. Kumar, 9,5 itd.

5. hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 82« se je udeležilo 18 šahistov in ena šahistka. Najbolje se je zopet odrezal mojstrski kandidat Danilo Pe-ruš, ki je s 14 točkami osvojil 1. me-sto, 2. do 4. Herbert Komarica, Zdravko Burjak in Andrej Erjave 11,5 (Erjave je prevečkrat remiziral). Ko-marica pa je v medsebojnem dvoboju premagal Burjaka, 5. Jože Jesenek 10,5, 6. Jože Zunc 10, 7. Franc Ro-tovnik 9,5, 8. Jože Kumar 8, 9. Mirko Hrovatič 7,5, 10. Tone Prevorčič 7 itd.

6. hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 82« se je udeležilo le 13 šahistov. Tokrat je zmagal Andrej Erjave 8,5, sledijo: Franc Rotovnik 7,5, Zdravko Burjak 7, Jože Jesenek 6,5, Marjan Uršič 6,5, Viktor Pesjak 6, Dime 5,5, Alojz Salamun 5, Marjan Senica 5, Mirko Hrovatič 4 itd.

Čisto zares

Po šestih do sedaj odigranih turnir-jih še vedno vodi Danilo Peruš 125, sledijo pa: Jože Jesenek 90, Zdravko Burjak 68, Andrej Erjave 57, Franc Rotovnik 44, Jože Zunc 26, Marjan Uršič 22, Herbert Komarica in Mirko Hrovatič po 21 itd. Vseh šahistov, ki so do sedaj zbrali točke za končno uvrstitev je že 22.
V. P.

HITROPOTEZNO PRVENSTVO KOROŠKE

Tudi Koroška šahovska zveza je or-ganizirala člansko hitropotezno pr-venstvo za naslov prvaka Koroške. Razpisani so štirje turnirji, prvi je bil odigran na Ravnah. Udeležilo se ga je 30 šahistov koroške regije. Zmagal je Danilo Peruš, SK Fužinar, 23, 2. Tone Jakopič, SK Slovenj Gradec, 23 (manj zmag), 3. Janez Poberžnik, KOSK Dravograd, 22, 4. Stumberger, Slovenj Gradec, 21,5, 5. J. Jesenek, Fužinar, 21, 6. Kovač, KOSK, in 7. Juričan, Fužinar, 18,5, 8. Horvat, KOSK, 18, 9. Ro-tovnik, Fužinar, 16,5, 10. Planinšek, Rudar Mežica, 15,5 itd.

Drugi turnir je bil v Dravogradu. Rezultati: 1. Danilo Peruš, Fužinar, 2. Stumberger, 3. Smon, oba Slovenj Gradec, 4. in 5. mesto Jeromec in Po-beržnik, KOSK Dravograd, 6. Jakopič, Slovenj Gradec, 7. do 9. Laznik in Spalir, KOSK, Koletnik, Slovenj Gra-dec, 10, 11. Jesenek, Fužinar, in Za-vratnik, KOSK itd.

Turnirja se je udeležilo 42 šahistov, ki so v predtekmovanju igrali v treh skupinah, v finalni skupini pa se je pomerilo 16 najbolje uvrščenih iz predtekmovalnih skupin.

KOROŠKO PRVENSTVO ZA ČLANE IN ČLANICE

Od začetka decembra 1982 do 14. marca 1982 so se v prostorih SK Fužinar bili boji za naslov koroškega prvaka oziroma prvakinja. Med člani je ta naslov osvojil MK Danilo Peruš, član SK Fužinar, 2. član SK Rudar iz Mežice Darko Gomilšek, 3. Branko Spalir, KOSK Dravograd. Zanimivost je, da so vsi trije mlajši od 23 let, zmagovalci pa šteje le 17 let.

Med članicami je postala koroška prvakinja Alenka Nikl iz Slovenj Grada, 2. Ivanka Čreslovnik, SK Fužinar, 3. Mira Sekolovnik, KOSK Dra-vograd.

Prvenstvo bi bilo še mnogo bolj za-nimivo, če bi bila udeležba številnejša, saj v članski konkurenci ni bilo nobenega predstavnika iz SD Slovenj Gradec in SD Radlje ob Dravi, v kon-kurenci članic pa niso poslali nobene udeleženke SK Crna, SK Rudar Mežica in SD Radlje ob Dravi.

Zmagovalci ravnenskega slaloma FIS na Ošvenu

ZIMSKA PLAGALNA PRVENSTVA

28. februarja in 1. marca 1982 je bilo v Kranju zimsko slovensko prvenstvo v plavanju za mladince in člane. Pla-valci Fužinarja so na njem dosegli naslednje boljše uvrstitve:

Miran Kos je bil prvi na 100 in 200 metrov hrbtno, drugi na 200 m meša-no, 50 m kravl in 100 m prsno. Pešičer je bil drugi na 200 m hrbtno in tretji na 100 m hrbtno. Sovinec je bil drugi na 200 m prsno in tretji na 100 m prsno. Ambrož je bil med mladinci prvi na 100 m in 200 m hrbtno, drugi na 400 m mešano, tretji na 200 m del-tin in 50 m kravl.

Cesnikova je bila druga na 100 m in 200 m hrbtno in 50 m kravl. Kosova je bila prva na 100 m kravl, druga na 400 m me-

področjih — na primer pri oskrbova-nju koč, ki jo je lani obiskalo okoli 10.000 planincev, kar kaže na živahno rekreativno dejavnost.

Drugi največji uspeh pa je udeležba Roka Kolarja na mini odpravi »Dau-laghiri« jeseni 1981. To je delček samopotrjevanja slovenske nacionalno-sti. S tem je kronano dolgoletno delo alpinistov v naši domovini.

Člani AS so se udeležili treh tabo-rov. V Paklenici je od 24. aprila do 1. maja 1981 šest alpinistov opravilo 44 vzponov, v Durmitorju od 20. julija do 28. julija so trije zlezli štiri prvenstvene smeri, v Omišu (27. 22. — 1. 12.) pa sta dva alpinista opravila sedem vzponov. Člani AS so plezali v Travniku, Ojstrici, Prisojniku, Dolgem hrbtu, Peci, Raduhi in Uršlji gori.

Presneti lasje

STRELJANJE

Strelška družina »Knez Pepi« je izvedla v februarju 1. kontrolno tekmovanje v streljanju z zračno puško. Udeležilo se ga je 21 strelcev. Zmagal je Bojan Plevnik s 175 krogi, sledijo: Branko Tajčman 169, Ivan Ovčar 167, Darko Sonjak 167, Meta Kajnik 166 itd.

V marcu je bilo izvedeno 2. družinsko kontrolno tekmovanje. Tokrat je zmagal Ivan Ovčar s 181 krogi, 2. Bojan Plevnik 180, 3. Darko Sonjak 175, 4. Adolf Hirt 167, 5. Branko Tajčman 166 itd. Na tem tekmovanju je sodelovalo 19 strelcev.

Ravenski strelci so tudi izvedli družinsko tekmovanje za priljubljeno trofej »zlata puščica«. Osvojil jo je Ivan Ovčar s 360 krogi. Trofej mu je ogrožal z zelo dobrim rezultatom Bojan Plevnik, ki je nastreljal 357 krogov, sledijo: Anton Strekelj 352, Albin Kapel 334, Martin Cifer 326. Tekmovalo je 14 strelcev.

Na tem tekmovanju so se dosegale norme za uvrstitev na občinsko tekmovanje za »zlato puščico«. Normo 320 krogov so dosegli: Ivan Ovčar, Bojan Plevnik, Anton Strekelj, Albin Kapel, Martin Cifer in Branko Tajčman.

Ravenski strelci, člani SD »Knez Pepi«, so organizirali meddruštveno tekmovanje med sindikalnim aktivom milice Ravne ter upokojenci, člani SD »Knez Pepi«. Boljši so bili strelci milice. O podrobnih rezultatih poročajo sami.

Pohvaliti je treba upokojence, člana SD »Knez Pepi«, ki imajo največ meddruštvenih tekmovanj. -ervi-

RADIVOJE
CVIJETINOVIĆ

Radivoje se je rodil leta 1955 v Tobutu pri Loparu v Bosni. Komaj pet let je bil star, ko mu je umrla mati. Tako je otroštvo preživel z očetom, bratom in sestro. V domačem kraju je končal pet razredov osnovne šole. Kljub želji in sposobnostim se ni mogel šolati naprej. Tako je do svojega 19. leta živel in delal v domači

vasi, leta 1974 pa se je odpravil na Koroško in se zaposlil pri Stavbeniku na Prevaljah.

Tam je ostal šest let, vmes odslužil vojaščino in si osnoval družino. Oktobra 1981 je prišel v železarno v tozd jeklarno.

Tovariš Radivoje je vestno in odgovorno opravljal težko delo. Besede »ne« ni poznal. In smrt ga je doletela med opravljanjem delovnih dolžnosti.

Vroča jekla bodo tekla še naprej, jeklarniške peči bodo hrumele in se te spominjale, dragi tovariš. Zmeraj boš ostal živ v mislih svojih sodelavcev, ki bodo pomnili tvoje delo in dobroto.

Hvala ti za vse dni in noči, v katerih si prelival znoj ob vročih pečeh ravenske jeklarne. Hvala za vse ure, ki smo jih preživeli s teboj, hvala za vse tone jekla, ki so šle skozi tvoje roke, hvala ti za vse, dragi tovariš!

Iskreno sožalje izrekamo ženi Slavki, sinu Slobodanu, očetu Cvijetinu, sestri Anđeliji, bratoma Ratku in Slavku in drugim sorodnikom.

Delavci in vodstvo
TOZD jeklarna

TEČI ČE I DALJE VRUČI ČELICI

Teči će i dalje vrući čelici,
Brujati peći čeličane,
I tebe se sjećati, dragi druže!

Kraj njih će, drugovi tvoji
I dalje potoke znoja liti,
Pogledje svoje, krišom bacati
Zadnjeg trenja, gdje si bio
Sjećajući se, da si do juče sa njima,
I ti potoke, znoja lio.

Nema te više, sa njima,
Prašina više, gušit te neće.
Za tebe je tvoji drugovi udišu,
Jer tebe nema, a prašinu tvoju
Udisati neko mora,
I opet pogledje, krišom bace
Zadnjeg trenja, gdje si bio.

A sad, kad sve u novi život,
Trebalo da krene,
Kad proljeće, novu snagu daje
Ti ode, svom rodnom zavičaju.
Bosna te tvoja, tamo čeka.
Tvoja ti Koroška, ispraćaj spremi.

Vratit se više, Koroškoj nećeš,
Jer kraj ti rodni,
Vječni dom sagradi.
Dom života, bez života...

Teči će i dalje vrući čelici,
Brujati peći čeličane,
I tebe se sjećati, dragi druže!

Dordo Radović, TOZD RPT

BORIS KERŠBAUMER

Prav na pragu pomladi nas je električarje ponovno globoko presunila vest, da je ugasilo mlado življenje našega sodelavca, življenja, ki se je in se je še obetalo v popolnosti razviti in s svojo moško zrelostjo dati pomemben in bogat prispevek k skupni stvari. Udarac je bil za vse nas boleč in nepričakovan. Skupaj z Borisom smo v času bolezni trepetali in upali, da bosta zdrav duh in telo delavca, športnika in predvsem dragega in cenjenega delovnega tovariša premagal zahrbtno bolezen. Tudi gam je, še nedolgo tega poln življenjske sile z neomajno vero v prihodnost, izražal željo čimprej vrniti se med nas. To smo iz vsega srca želeli tudi mi. Naša skupna upanja se niso uresničila. Optimizem, ki ga je bila ob vsakem obisku polna bolniška soba, je moral kloniti pred neusmiljeno resničnostjo.

Ze zelo mlad, pred več kot petnajstimi leti, se je Boris vključil v naše vrste; sprva kot znanja željan učenec in nato kot odgovoren in sposoben delavec. Množica strojev in naprav v železarni je obeležena z njegovim vestnim in strokovnim delom, saj se je z leti razvil v izvrstnega delavca, ki je dajal od sebe, kar smo pričakovali, in še več, ko je bilo potrebno ob katerikoli uri dati od sebe tudi nemogoče in s tem sodelavcem ustvariti pogoje za nemoteno proizvodnjo. Delo ga je oblikovalo v kompletno osebnost, iz dela je dobival izkušnje, ki jih je nesebično prenašal na mlajše in delo je bilo tisto, ki ga je vzpodbujalo kot samoupravljalca in komunista pri reševanju prenekaterega žgočega problema našega skupnega življenja.

Njegova preudarna beseda je vedno težila k reševanju problemov na human in samoupraven način.

Toda ne spominjamo se ga zgolj kot dobrega delavca, samoupravljalca in komunista, temveč tudi kot izvrstnega športnika in prijatelja tovariša v družbi. Skoraj nobeno športno tekmovanje v TOZD ni mirilo brez njega. Največkrat je aktivno sodeloval kot tekmovalac, vendar se je uveljavil tudi kot uspešen organizator. Delo v športu mu je, med drugim, razširilo krog znancev in tovarišev, dopolnjevalo delo na delovnem mestu, ga razvedrilo in mu dalo moči, da je dosegel še več na vseh področjih. Zdrav duh v zdravem telesu, je bil njegov pogost izrek, temu je v veliki meri podrejal svoje življenje in načrte za bodočo-

nost. Prav zaradi tega je osuplost in pritažena, nemočna jeza nas ostalih nad zahrbtno boleznijo tem večja.

Ceprav je v najboljših moških letih odšel od nas, nam je vendar zapustil mnogo. Spoštovanje do dela, spoznanje, da delo oblikuje človeka, in da delo ne pomeni samo opravljanja v fabriki; tovarištvo in zgled, kako stvari obračati na bolje v prid delavcu in vsem nam. Dokazal nam je tudi, kako dostojanstveno se pravi človek sooči z neizbežnim, kako to prenaša do poslednjega dne in pri tem ostane predvsem človek, enostaven kot ti ali jaz in mi vsi.

Tak je bil naš Boris, tak bo vedno ostal v nas.

FRANC KISELAK

Dragi žalujoči!

Ze smo nekaj dni v prelestni pomladi, ko smo komaj čakali, da se od nas poslovijo mrzla zima. Žal pa je naš Franci ni smel doživeti. Kruta usoda se je poigrala z njegovim življenjem. Ceprav nam v atomski dobi tehnika marsikaj nadomešča, še vedno ne more vplivati na človekovo usodo. Pred boleznijo, trpljenjem in smrtjo stoji človek še vedno sam.

Ceprav je pokojni Franci imel prijatelje, svoje drage, ljubečo ženo, šest pridnih otrok in šest vnučkov, ki so svojega dedija tako radi imeli, je moral ostati sam v naročju usode.

Franci Kiselak je pred 20 leti prišel s sončne murskosoboške ravnine k nam na Koroško. Najprej se je zaposlil v kmetijski zadruzi Šrotnek, med fužinarje pa je prišel leta 1972 in se zaposlil v čistilnici. Bil je marljiv delavec. Žal pa mu zahrbtna bolezen ni prizanašala, in je moral leta 1979 kot invalid prestopiti k varnostni službi železarne Ravne.

Naš Franci je bil mirnega značaja, s svojimi sodelavci se je razumel, za vsakega je imel tovariško, prijazno besedo. Le zadnji čas je tožil, da ni prav zdrav.

Franci, naj ti ob slovesu izrečem naš fužinarski pozdrav, v imenu delovne skupnosti kadrovske splošnih zadev, varnostne službe in poklicne gasilske enote pa izrekam ženi, otrokom in vsem njegovim naše iskreno sožalje.

Viktor Levovnik

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

PRIJATELJSKO TEKMOVANJE V STRELJANJU

Društvo upokojencev Ravne je 3. marca 1982 izvedlo prijateljsko tekmovanje v streljanju z zračno puško v DTK s sindikalnim aktivom ravenske postaje milice. Gostje so dosegli 574 krogov v postavi: Branko Tajčman 169, Ivo Ropič 149, Stane Mali 130 in Srečko Bukovski 126 krogov. Upokojenci pa so streljali takole: Peter Mihelač 144, Miha Jurak 142, Leopold Močnik 140 ter Kristijan Verđinek 91, skupaj 517 krogov.

Ob zaključku tekmovanja je predsednik DU Ravne Anton Radušnik v klubski sobi društva razglasil rezultate ter vsaki ekipi podelil diplomo. Naši upokojenci bi si želeli še več takšnih tekmovanj, posebno z upokojenci iz sosednjih društev. Na Ravnah imamo odlično strelišče za zračno puško, kjer se sicer dosti trenira, pa le malo tekmuje. Upokojenci predlagajo, da bi se na Ravnah organiziral ligaški sistem tekmovanja, v katerega bi se tudi oni radi vključili.

ZDRAVSTVENO PREDAVANJE ZA UPOKOJENCE

Na pobudo Koroškega zdravstvenega doma Ravne, referata za zdravstveno vzgojo, je 3. 3. 1982 za naše upokojence v klubski sobi DU na Ravnah predaval

dr. Hermin Vidoz, spec. rentgenologije, o trebušnih bolečinah. Tega zanimivega in poučnega predavanja se je udeležilo 50 upokojencev, tako da je bila klubska soba nabit polna. Po predavanju so upokojenci predavatelju zastavljali razna vprašanja iz zdravstva, na katera je zdravnik rade volje odgovarjal.

Upokojenci si želijo še več takšnih predavanj, predavatelju in Koroškemu zdravstvenemu domu pa se najlepše zahvaljujejo.

Ervin Wlodyga

ANALIZA DISCIPLINSKIH POSTOPKOV V LETU 1981

Skupna disciplinska komisija Železarne Ravne se je po svojih senatih v letu 1981 sestala 80-krat, kar kaže na njeno dokajšnjo aktivnost skozi vse leto.

Zaposlenih v temeljnih organizacijah in del. skupnostih, ki sestavljajo skupno disciplinsko komisijo, je 5252 delavcev. Od teh jih je bilo predlaganih v disciplinski postopek 479 ali 9 odstotkov vseh zaposlenih. Pavšalna odškodnina je komisija ugotavljala v 351 primerih, kar predstavlja 75 odstotkov vseh predlaganih v disciplinski postopek.

Največ predlogov za uvedbo disciplinske odgovornosti in ugotavljanje pavšalne odškodnine je bilo tudi v preteklem letu iz TOZD metalurške dejavnosti, kjer prednjači tozđ jeklarna s 160 predlogi za uvedbo disciplinskega postopka. Ostale temeljne organizacije sledijo z bistveno manjšim številom predlaganih, s tem da je število najnižje pri delovnih skupnostih.

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Zveza društev upokojencev Ravne na Koroškem obvešča svoje člane, da ima od začetka maja 1982 naprej v na novo zgrajenem počitniškem domu v Izoli na razpolago določeno število postelj skozi vse leto. Sobe so v sodobnem objektu z dvema ali tremi posteljami, tušem, WC in balkonom s pogledom na morje. V domu je pokrit bazen z morsko vodo, tako da je možno kopanje vse leto. Vsa podrobnejša navodila glede cen in izmen dobijo zainteresenti v pisarnah matičnih društev.

Vabimo vse upokojence, da se za letovanje čimprej prijavijo (za izmeno v mesecu maju je bil rok že 5. april t.l.).

Povzetek pregleda disciplinskih ukrepov nam pove:

— disciplinska komisija prek svojih senatov deluje dokaj aktivno;

— predsednik disciplinske komisije in tudi oba podpredsednika se po svojih močeh trudijo, vztrajajo pa še vedno na prisotnosti strokovnega sodelavca na sejah;

— kršitve same kažejo določeno sliko nediscipline, ki je tudi ponovljeni disciplinski ukrepi ne popravijo in bo zato treba reševati posamezne zadeve tudi v tozđih;

— zunanjim članom poteče spomladi mandat, v zadnjem času so delovali le trije, kar je večkrat postalo vprašljivo za sklepčnost komisije.

Pavšalne odškodnine

Zakon o združenem delu ureja v okviru določb o odškodninski odgovornosti delavca proti temeljni organizaciji možnost, da delavci temeljne organizacije v ustreznem samoupravnem splošnem aktu določijo, da delavec plača za določeno škodo dejanje t.i. pravšalna odškodnina.

V železarni smo vnesli v pravilnike o obveznostih in odgovornostih delavcev za kršitve delovnih obveznosti temeljnih organizacij novo poglavje, ki ga predtem še nismo uveljavili. Natančno smo opredelili škodna dejanja, za katera se določa pavšalna odškodnina in postopek za ugotavljanje le-te.

Dobro leto in pol že ugotavljamo pavšalno odškodnino, zato bi radi iz nekaterih ugotovitev dosedanjega dela posredovali

Seveda je tudi nekaj temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, ki so po vpogledu v tabelo, vzorne v disciplini. To so orodjarna, kontrola kakovosti, projektivno izvajalski inženiring, delovne skupnosti posebne finančne službe in delovna skupnost za kadre in splošne zadeve. Ali je res tako? Verjemimo.

Po vpogledu vrst kršitev še vedno izstopajo naslednje:

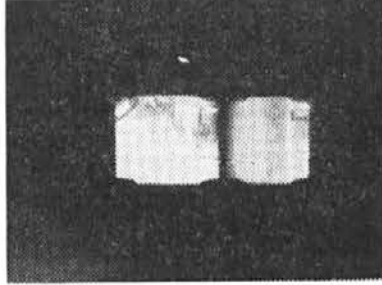
- neopravičeni izostanki, zamude na delo, predčasni odhodi z dela,
- neizpolnjevanje delovnih obveznosti,
- vinjenost na delu,
- malomaren odnos do dela,
- odklanjanje dela,
- povzročanje materialne škode.

Od navedenih kršitev predstavlja 80 odstotkov neopravičeni izostanki z dela.

Po vrstah izrečenih ukrepov je največ opominov in javnih opominov, bistveno manj pa je ostalih, ki jih tudi izrekajo disciplinske komisije.

PREGLED KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI ZA ČAS OD 1.1.1981 DO 31.12.1981

Pos.	TOZD - D.S.	št. zaposl.	št. predlag. v postopku	I z r e č e n i u k r e p i						oprostitve ali IJ	pavšalna odškodnina	nerešeno
				opomin	javni opomin	razporeditev na drug.dela	denarna kazen	prenehanje del.razmerja	pogojno prenehanje del.r.			
1.	JEKLARNA	356	160	43	40	1	2	7	10	10	128	47
2.	JEKLOLIVARNA	525	37	5	13	-	-	3	5	4	29	7
3.	VALJARNA	439	81	27	12	-	-	5	2	6	63	29
4.	KOVAČNICA	284	34	13	3	-	-	2	4	1	23	11
5.	JEKLOVLEK	101	15	6	3	-	-	2	1	3	6	-
6.	KALILNICA	80	7	3	3	-	-	-	-	-	4	1
7.	GRODJARNA	71	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-
8.	STROJI IN DELI	504	23	6	3	-	-	2	5	3	16	4
9.	INDUSTRIJ.NOŽI	213	7	2	3	-	-	1	-	-	3	1
10.	PREVMAT.STR.	202	14	6	2	-	-	-	1	3	10	2
11.	VEZETARNA	135	34	13	9	-	-	1	2	2	30	7
12.	REZALNO GRODJE	290	22	6	10	-	-	1	1	2	14	2
13.	ENERGIJA	109	7	2	3	-	-	-	-	2	4	-
14.	ETS	216	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
15.	SGV	424	19	6	7	-	-	1	-	2	11	3
16.	TRANSPORT	113	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
17.	PII	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	RPT	237	3	1	-	-	-	1	-	1	1	-
19.	KOMERCIALA	260	4	2	1	-	-	1	-	-	3	-
20.	KK	205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	DRUŽBENI STAND.	42	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	D.S.za račun.	114	4	-	3	1	-	-	-	-	3	-
23.	D.S.za gospod.	69	2	-	-	-	-	1	-	1	1	-
24.	D.S.za KBZ	208	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	D.S.za finance	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ:ŠR		5252	479	144	116	2	2	28	31	42	351	114

»Oči«

PUSTNA ZAHVALA

Krajevna skupnost Kotlje in odbor za pustni karneval sta analizirala pustno prireditev, ki je bila 20. 2. 1982 v Kotljah. Enotno sta ugotovila, da je IV. pustni karneval v celoti uspel tudi letos.

Prireditev, ki je pritegnila več tisoč gledalcev od blizu in daleč, je plod skupnega dela krajanov Kotelj in drugih. Ob tej priliki se želimo zahvaliti vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, da je bila naša skupna želja v zadovoljstvo gledalcev in nastopajočim uresničena.

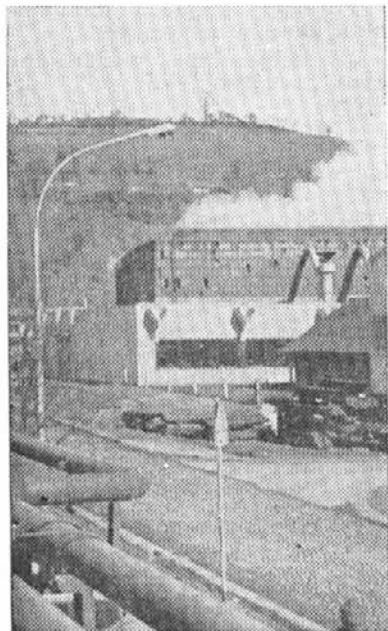
Zahvaliti se želimo vsem mas-kam, posebej nastopajočim skupinam, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev, delavcem P. M., vsem ki so omogočili izdajo šaljivega časopisa, nalepk ter seveda še mnogim drugim, ki so kakorkoli pomagali, da je ta prireditev tudi v letu 1982 v Kotljah uspela v našo skupno zadovoljstvo.

Zahvaljujemo se prodajalcem časopisa, nalepk in slik ter seveda vsem, ki ste jih kupili.

Za naše delo je največje plačilo, če ste gledalci in nastopajoči bili zadovoljni in si takih prireditev še želite.

Prav vsem se še enkrat iskreno zahvaljujemo za pomoč ter prosimo za sodelovanje tudi v letu 1983.

Predsednik odbora
pustne maskarade
Karel Polanc

Zgoraj so polja

vali, kakšno je stanje na tem področju in s kakšnimi problemi se pri delu srečujemo.

Med prvimi temeljnimi organizacijami, ki so se zavzele za instrument pavšalne odškodnine, je bila tozđ jeklarna. Dosledno so zahtevali za vse kršitve, v skladu s pravilnikom, ugotavljanje pavšalne odškodnine. Tej temeljni organizaciji so potem sledile tudi preostale temeljne organizacije. V začetku se je pokazalo, da za nekatere kršitve eni zahtevajo pavšalno odškodnino, drugi pa ne. Tako je bil pristop k urejanju pavšalne odškodnine različen.

Sproti smo opozarjali, naj bodo predlagatelji dosledni, saj nismo mogli dopustiti, da bi to, kar velja za en tozđ, ne veljalo za drugega.

V samoupravnem aktu smo opredelili, da ugotavlja pavšalno odškodnino disciplinska komisija. Ta je ob uveljavitvi pravilnika dobila dvojno vlogo: ugotavljanje disciplinske odgovornosti delavca in ugotavljanje pavšalne odškodnine. Postopek ugotavljanja pavšalne odškodnine zahteva ugotavljanje dejstva,

ali je škoda sploh nastala. Tukaj pa običajno nastaja problem. V zahtevi za uvedbo ugotavljanja pavšalne odškodnine predlagatelj obstoja škode običajno ne navaja in šele v dokazovanju s pričami lahko ugotovimo nastanek škode. To pa postopek velikokrat zavleče.

Delavci v postopku v glavnem priznavajo kršitve, priznavajo tudi, da so s kršitvami povzročili motnje v proizvodnem procesu in so pripravljeni pavšalno odškodnino tudi poravnati. Običajno predlagajo, da se jim pavšalna odškodnina odtegne od osebnega dohodka.

Za delavce, ki nočejo v postopku poravnati pavšalne odškodnine ali pa se ne odzovejo vabilu disciplinske komisije, vlagamo predloge za plačilo pavšalne odškodnine na Sodišče združenega dela v Mariboru.

Tako smo v letu 1980 vložili 14 predlogov, v letu 1981 pa 85 predlogov. Sodišče je razpisovalo obravnave na Ravnah, tako da se jih je lahko udeleževal vsak in delavcem je bila prihranjena pot v Maribor. Doslej je sodišče zavrnilo samo en naš predlog, kar je dokaj vzpodbudno za nadaljnje delo na tem področju.

TOZD Armatura Muta in Kovinarstvo Ljubno imata svoji disciplinski komisiji, zato podatkov za ta dva tozđa nimamo. Prav tako ju nismo upoštevali v tabelarnem pregledu.

Vsi podatki, zbrani in obdelani v analizi, kažejo neko podoben oz. nekaj značilnosti. Zapisali smo, da pravilnik velja za vse. Iz prijav, ki jih prejemo, pa izhaja, da so v postopku večina delavci iz neposredne proizvodnje, drugi pa le malokdaj.

Kršitve, zaradi katerih so predlagani delavci v postopkih, pa se tudi vedno ponavljajo. V 43. in 44. členu smo kršitve opredelili, vendar kaže, da se zahtevajo predlogi le za tiste, ki smo jih navedli v analizi.

Za pravno službo:
Sonja Slemnik

ložitvijo za 3 mesece (že bil v disciplinskem postopku), pavšalna odškodnina 226,20 din, sodna izterjava.

STROJI IN DELI

STERN MARJAN, strugar, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja.

INDUSTRIJSKI NOŽI

NAVERŠNIK FRANC, rezkalec, neopravičeno izostal z dela štirikrat, javni opomin, pavšalna odškodnina 2.057,80 din, plačal.

ERJAVEC JANEZ, ravnalec, neopravičeno izostal z dela štirikrat, predčasno odšel z dela enkrat, prenehanje delovnega razmerja, pavšalna odškodnina 2.550,70 din, sodna izterjava (preklic pogojnega prenehanja delovnega razmerja).

SGV

FRANC DANILO, orodni kovač, neopravičeno izostal z dela dvakrat, javni opomin, pavšalna odškodnina 774,00 din, plačal.

KOMERCIJALA

ZISKO FRANJO, skladišni delavec, ni se udeležil zbora med delovnim časom, pavšalna odškodnina 79,90 din, plačal.

CAS ALEŠ, skladišni delavec, ni se udeležil zbora med delovnim časom, pavšalna odškodnina 79,90 din, plačal.

PODBREŽNIK MILOŠ, skladišni delavec, ni se udeležil zbora med delovnim časom, pavšalna odškodnina 79,90 din, plačal.

Za pravno službo:
Sonja Slemnik

RAZPIS

Srednja šola tehniško-naravoslovne in pedagoške usmeritve Ravne na Koroškem razpisuje v šolskem letu 1982/83 možen vpis v

1. LETNIKE IZOBRAŽEVANJA OB DELU IN IZ DELA v naslednje usmeritve oziroma programe:

A) IZOBRAŽEVANJE PO SKRAJŠANEM PROGRAMU — II (bivša šola za specializirane delavce)

— metalurška usmeritev (pridobivanje in predelava kovin)

— kovinarsko predelovalna usmeritev (obdelava kovin in upravljanje strojev)

Pogoji: končana osnovnošolska obveznost.

Izobraževanje traja do 2 leti.

B) IZOBRAŽEVANJE PO PROGRAMU SREDNJEGA IZOBRAŽEVANJA — IV (bivša poklicna šola)

— metalurška usmeritev (metalurgija)

— kovinarsko predelovalna usmeritev (kovinarstvo in strojništvo)

Pogoji: uspešno končana osnovna šola ali skrajšan program. Kdor nima navedenih pogojev, se lahko vpiše v šolo, če opravi sprejemni izpit iz snovi osemletke.

Izobraževanje traja do 3 leta.

C) NADALJEVALNI PROGRAM — V (bivša tehnična in delovod-ska šola)

— metalurška usmeritev (obratni metalurški tehnik)

— kovinarsko predelovalna usmeritev (obratni strojni tehnik-tehnolog, v posebnih pogojih še energetik in strojevodja dizelskih vlečnih vozil)

Pogoji:

— uspešno končana šola triletnega programa z enoletnimi delovnimi izkušnjami v ustrezni stroki

— kdor ima srednjo šolo druge usmeritve oziroma programa, mora imeti 5 let delovnih izkušenj in delati sprejemni izpit iz strokovnih predmetov triletnega programa

— kdor nima predpisane izobrazbe mora delati sprejemni izpit iz splošnih in strokovnih predmetov triletnega programa in mora imeti 5 let delovnih izkušenj v ustrezni stroki.

Izobraževanje traja 2 leti.

D) OSTALI PROGRAMI

Za ostale programe srednjega izobraževanja lahko omogočimo opravljanje izpitov iz splošnih predmetov srednjega izobraževanja. Lahko organiziramo tudi predavanje za priprave na razne vrste izpitov srednjega izobraževanja.

DOKUMENTI

Prijavite se z obrazci DZS 1,20, ki se dobe v vseh knjigarnah.

Prijave pošljite na naslov naše šole. K prijavi priložite še:

— ustrezno spričevalo

— izpisek iz rojstne matične knjige

— soglasje delovne organizacije o izobraževanju.

Drugače veljajo pri razpisu enaki vpisni pogoji kot pri mladinski (dnevno časopisje s 23. februarja 1982).

Ravnatelj Tone Golčer

KRŠITEV DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v februarju obravnavala naslednje kršitve delovnih obveznosti.

JEKLOVLEK

NOVAK BOJAN, žičar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 426,20 din, plačal.

KUMER JOŽE, vlačilec, neopravičeno izostal z dela 10 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogojno odložitvijo za dobo 1 leta (po sklepu DS), pavšalna odškodnina 6.865,60 din, plačal.

HUDOBREŽNIK JOŽE, rezalec, fizično obračunal s sodelavcem, javni opomin.

LADRA FERDO, žičar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, pavšalna odškodnina 426,20 din, plačal.

KOVAČNICA

PODOJSTERSEK AVGUST, fazni kontrolor, neopravičeno izostal z dela enkrat, zamudil na delo enkrat, prenehanje delovnega razmerja s pogoj-

no odložitvijo za 3 mesece (že bil v disciplinskem postopku), pavšalna odškodnina 539,80 din, sodna izterjava.

KALILNICA

MATEVŽ ŠTEFAN, kalilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.043,00 din, plačal.

VZMETARNA

RADOVANOVIČ JOVO, brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin, pavšalna odškodnina 852,40 din, sodna izterjava.

VIDOVIČ ILJA, brusilec, predčasno odšel z dela 2 uri, pavšalna odškodnina 170,80 din, plačal.

BOŽIČ FRANC, ključavničar, predčasno zapustil delo enkrat, javni opomin, pavšalna odškodnina 196,60 din, sodna izterjava.

JANET VLADIMIR, brusilec, predčasno zapustil delo dvakrat, prenehanje delovnega razmerja s pogojno od-

KADROVSKE VESTI

TOZD - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN ŠTEV. DEL.	DEJ. ŠTEV.	% ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU I K
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA			1	1	3			3	5	357	357	12,3	3
JEKLOLIVARNA	1		1	2						515	532	12,4	12
VALJARNA					1			1	2	440	437	12,3	10
KOVACNICA			1	1	4				4	285	277	10,1	1
JEKLOVLEK										104	100	16	1
KALILNICA										54	51	17,6	-
ORODJARNA	1			1			1		1	72	72	13	-
STROJI IN DELI	8			8	2	1			3	490	502	8,5	2
INDUSTRIJ. NOŽI	3			3						215	213	12,2	3
PNEVMAT. STROJI										202	198	12,6	3
VZMETARNA				1						142	134	11,1	4
REZALNO ORODJE	3	1	2	6				1	1	309	313	6,3	6
KOVINARSTVO										145	138	-	-
ARMATURE		1	3	4		1			1	133	113	1,7	-
ENERGIJA										114	110	5,4	-
ETS	2		2	4						211	218	4,1	2
SGV	4	1	1	6				1	1	442	434	5,9	2
TRANSPORT			1	1						115	115	3,4	2
PII			1	1				1	1	54	49	4	-
RPT										237	236	12,7	-
KOMERCIALA			1	1						261	266	12,7	4
KONTROLA KAKOV.					1				1	209	205	16,5	3
DRUŽBENI STAN.	1		1							50	46	6,5	-
RAČUNOVODSTVO										115	114	7,0	-
GOSPODARJENJE	1			1						75	71	-	-
KSZ					1			1	2	214	213	28,6	2
PFS			1	1						43	40	2,5	-
SKUPAJ	25	3	15	43	12	2	1	7	22	5668	5554	10,2	60

Za obdobje prvih treh mesecev letošnjega leta je značilno izredno veliko aktivnosti predvsem na področju zaposlovanja in izobraževanja, kjer izstopa organiziranje in izvedba družbeno-političnega in ekonomskega izobraževanja ter proizvodnega dela.

Z veliko truda smo uspeli nekako pokriti potrebe po kadrih za proizvodne temeljne organizacije kljub manjšemu povpraševanju po delu v primerjavi z enakim obdobjem lani. Največ interesentov za delo je še vedno iz drugih republik. Problem je večkrat še ustrezna nastanitev teh delavcev kljub razširjenim kapacitetam v samskih domovih. Do 19. marca je sklenilo delovno razmerje 154 delavcev, in to skoraj izključno v neposredni proizvodnji temeljnih organizacij jeklarne, kovačnice in jeklolivarne. V tem času je prekinilo delovno razmerje 82 delavcev, med TOZD — DS pa je bilo 20 prerazporeditev delavcev. Objavili smo 74 oglasov, na katere se je prijavilo 326 delavcev, izbranih pa jih je bilo 93. Dejanska kadrovska gibanja so v okviru planiranih in v skladu z dogovorjeno dinamiko.

Na področju izobraževanja je bil podarek dela predvsem na organiziranju in izvedbi proizvodnega dela in družbeno-ekonomskega in strokovnega izobraževanja. Do sedaj smo izvedli proizvodno delo za 134 učencev usmerjene srednje šole (od tega 55 metalurške usmeritve). Proizvodno delo zaenkrat dobro in po programu poteka, za kar

imajo seveda veliko zaslug v temeljnih organizacijah, ki so odgovorno izvedle zastavljene naloge, in pa seveda tudi mentorji, ki bdijo nad varnostjo učencev in skrbijo za izvajanje programa.

V tem času smo izdelali tudi programe družbeno-ekonomskega in strokovnega izobraževanja ter izvedli izobraževanje za 1. skupino delavcev brez izobrazbe (50 delavcev) in 4 skupine delovodij (240 delavcev). Čeprav izobraževanje še ni končano niti narejena analiza uspešnosti, lahko vseeno rečemo, da smo z izvedbo in udeležbo zadovoljni.

Od drugih opravljenih nalog na tem področju omenimo le še izdelavo programa za strokovno izobraževanje v TOZD jeklovlek, ki ravno poteka in zajema 50 delavcev, izdelavo scenarija za film o poklicnem informiranju v metalurških poklicih — film je že posnet, v aprilu sledita montaža in zvočna oprema. Za splošno združenje črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije je v okviru izdelave nomenklature poklicev bil izdelan pregled poklicev z opisi del in nalog za posamezne poklice v imenovani dejavnosti, izdelan objavljen razpis štipendij — s predstavitvijo razpisa in podrobnejšim informiranjem smo sodelovali tudi na roditeljskih sestankih na OS Prevalje in Ravne na Koroškem. Organizirali in izvedli smo 6 strokovnih izpitov za pripravnike ter izdelali za komisije za kadre seznam absolventov (naših štipendistov), ki se bodo zaposlili v letu

1982. Omenimo naj, da gre za zaposlitev 126 štipendistov, za 22 štipendistov, ki so jih komisije odklonile, pa še iščemo možnosti zaposlitve v drugih temeljnih organizacijah — gre za 3 obratovne elektrifikarje, 1 elektrotehnikarja, 4 ključavničarje, 7 strugarjev, 2 brusilca, 2 rezkalca, 1 kuharja, 1 ekonomista — 1. stopnja smer turizem, 4 strojne tehnike in 1 varnostnega inženirja.

Na področju psihologije in sociologije dela izstopajo naloge pri oblikovanju sindikalnih samoupravnih delovnih skupin, pri spremembah in dopolnitvah SaS o delitvi OD — ponoven izračun deficitarnosti, analiza kazalcev negativnega zdravja — predvsem analiza vzrokov izostankov zaradi bolezni. Za 70 delavcev, ki so sklenili delovno razmerje, je bil narejen psihološki pregled.

V prvih treh mesecih letos je pridobilo status invalida 28 delavcev, pri 4 se je postopek ustavil, osim je bil zavrnjen zahtevek, šest je bilo invalidsko upokojenih, novih zahtevkov je bilo 11, trenutno pa je še 59 nerešenih primerov.

V marcu je bila akcija preizkusa upravičenosti do denarne pomoči otrokom (okoli 700 upravičencev) okoli 300 delavcev pa bo pridobilo otroški dodatek zaradi slabega socialnega stanja, čeprav presegajo cenzus.

Za TOZD Varvarin smo izdelali razvid del in nalog.

Skupaj z delavci DS za gospodarjenje smo ustanovili team za prenos kadrovskega informacijskega sistema na računalnik.

Vodja kadrovske službe
Jože Gruden

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sindikatu valjarne za prejeta darilo, vodstvenemu kadru in mojim dolgoletnim sodelavcem za lep poslovilni večer in darilo, ki mi bosta ostala v trajnem spominu. Obenem želim vsem skupaj še obilo zdravja in delovnih uspehov.

Jože Krevzelj

ZAHVALA

Ob upokojitvi se iskreno zahvaljujem sodelavcem in vodstvu TOZD kovačnica ter OO sindikata za prejeta darila in izkazano pozornost. Vsem želim še obilo uspeha pri nadaljnjem delu.

Alfred Lešnik

ZAHVALA

Za izkazano pozornost ob moji dolgotrajni bolezni se iskreno zahvaljujem OOS TOZD valjarna.

Franjo Hočevnar

NAŠI UPOKOJENCI

Ferdinand Igerc, roj. 17. 5. 1930, v železarni od 6. 3. 1947, v tozđ jeklarna, nazadnje kot delovodja 10 t in 25 t elektro peči. Star. upokojen 28. 2. 1982.

Josip Kovačič, roj. 27. 2. 1931, v železarni od 3. 10. 1975, v tozđ valjarna kot brusilec na centromaskinu. Inval. upokojen 5. 4. 1982.

Anton Šuler, roj. 8. 12. 1930, v železarni od 12. 4. 1948, nazadnje v tozđ jeklarna kot delovodja strežbe pečem. Star. upokojen 18. 3. 1982.

Jožef Krevzel, roj. 16. 4. 1931, v železarni od 7. 10. 1946, nazadnje v tozđ valjarna kot brusilec na centromaskinu. Star. upokojen 28. 2. 1982.

Viljem Kuštrin, roj. 15. 7. 1926, v železarni od 1. 10. 1959, nazadnje v del. skupn. za kadre in splošne zadeve kot čuvaj. Star. upokojen 28. 2. 1982.

Alfred Lešnik, roj. 14. 4. 1926, v železarni od 13. 5. 1947, nazadnje v tozđ kovačnica kot peskallec. Star. upokojen 28. 2. 1982.

Konrad Očko, roj. 2. 2. 1927, v železarni od 4. 1. 1951, nazadnje v tozđ kovačnica kot čistilec polizdelkov. Star. upokojen 9. 3. 1982.

Jožef Potočnik, roj. 29. 9. 1932, v železarni od 22. 7. 1947, v tozđ kovačnica, nazadnje kot pomočnik kovača. Invalidsko upokojen 1. 3. 1982.

Jožef Praprotnik, roj. 19. 3. 1923, v železarni od 1. 10. 1953 dalje, nazadnje v tozđ stroji in deli kot brusilec. Inval. upokojen 4. 3. 1982.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubelega očeta in dedija **Mihe Paradiža** se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in nas tolažili. Zahvaljujemo se vsem darovalcem lepega cvetja. Posebna hvala tozđ kalilnica, tozđ komerciala in srednji šoli. Hvala tudi govornikom, tovarišema Žunku in Ajnžku in g. župniku ter sosedom za prekrasen venec in vso pomoč. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: sinovi in hčerke z družinami, brat Peter, sestra Lenčka, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

Ob smrti moje drage žene **Pavle** se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in društvom za darovane vence in cvetje. Posebej se zahvaljujem govornikom tov. Močniku, ki je govoril v imenu ZB Ravne, in tov. Volentarju, ki je govoril v imenu prosvetnih delavcev OŠ Prežihov Voranc, in sta oba orisala lik pokojne Pavle. Zahvalim se pevskega zboru Vres s Prevalj, ki jo je s pesmijo spremljal na zadnjo pot.

Zalujoči mož Blaž, sin Vlado in hčerka Danica z družinami

IZREKI

Roditi se neumen ni sramota, sramota je umreti neumen.

*

Denar pospešuje ideale, ljubezen pa materializem.

*

Denar napravi mnoge ženske zaljubljene, ljubezen pa napravi moške pohlepne po denarju.

*

Za ljubezen človek ne more živeti, za človeka lahko.

*

Ne živimo, da jemo, jemo da živimo.

*

Imeti dovolj okusa je skrivnost lonca.

*

Velikega se lahko delaš le pred malimi.

*

Nesmiselno je izzivati, če se nisi naučil bojevati se na več načinov.

*

Niti resnica ni tako boleča kot molk.

*

Ni hujše nadloge od zavržene ženske.

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, F. Kamnik, L. Krivograd, F. Rotar, osn. šola Prežihov Voranc, Z. Strgar in oddelek za informiranje.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem oddelka strožnic ter vodstvu TOZD pnevmatični stroji za lepa spominska darila. Tovarišu Siserniku in Francu Meznerju iskrena hvala za tople poslovilne besede. Vsem skupaj želim še naprej veliko sreče pri delu in delovnih uspehov.

Tončka Cifer

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD rezalno rodje za darilo in tovariške besede. Želim, da bi kolektiv ostal tako trden in žel še mnogo delovnih uspehov. Izkazana pozornost mi bo ostala v dobrem spominu.

Stefanija Korač

Izdaja delavski svet Železarne Ravne kot mesečnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka